

آخرین گزارش‌ها درباره بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

اذان کتاب از گلدسته‌های مصلا

پرطراوتی را مهیا کند برای کسانی که دل به اعتلای فرهنگ کشور دارند و هر سال انتظار می‌کشند تا نمایشگاه کتاب، بازدید از غرفه‌ها، خستگی دل‌پذیر پس از آن و هزار اتفاق دلنشین دیگر را دوباره تجربه کنند.

فرا رسیدن اردیبهشت هر سال برای اهالی کتاب و کسانی که نسبت به کتاب دلبستگی خاص دارند، نشانه بزرگی دارد از یک رویداد بزرگ به نام نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران. نمایشگاهی از تازه‌ترین کتاب‌های منتشر شده در کشور که شاید خاطرات

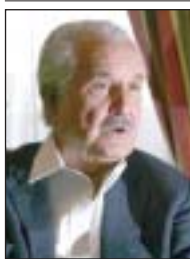
گلدسته

شنبه ۱۱ اردیبهشت ۱۳۸۹
۱۶ جمادی الاول ۱۴۳۱ می ۲۰۱۰
شماره ۲۲۹، پیاپی ۸۸۰
۲۴ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN: 1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: علی آقاغفار
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۲، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: شرکت افست

www.ketabehafteh.ir

گفت و گو با
کارلوس فوئتس
نویسنده مکزیکی

۲۰

گرفه غرفه
با کودکان
و نوجوانان

۱۸

ماجرای انتصاب
قائم مقام شعر
در وزارت ارشاد

۵

رئیس بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران خبر داد

رایزنی با سازمان فرهنگ و ارتباطات برای افزایش فضای پارکینگ

مجبور شدیم از فضای رواق‌ها خارج شویم و برای جبران آن، در شمال و شرق مصلا سازه‌های موقتی ایجاد کنیم. به این ترتیب در فضای پارکینگ که پیش از این در اختیار ماشین‌های سواری قرار می‌گرفت، عملاً سازه‌های موقتی ایجاد شده و حالا پارکینگ را در ضلع شرقی - یعنی از ورودی قنبرزاده - نداریم؛ از این رو همکاران ما تلاش کردند در نزدیکی مصلا فضایی را پیدا کنند که بشود به عنوان پارکینگ از آن استفاده کرد و سازمان فرهنگ و ارتباطات از آنجا که در شمال مصلا قرار گرفته می‌تواند گزینه مناسبی برای این منظور باشد.

پرویز همچنین در پاسخ به این سوال که «چندی پیش معاون حمل و نقل و ترافیک شهرداری منطقه هفت تهران خبر از افزایش ظرفیت مصلا برای پارک سه هزار خودرو را داده بود و این کار قرار است چگونه عملی شود؟» گفت: «آنچه ایشان اشاره کرده‌اند در مکان دیگری نرسیده به سازمان فرهنگ و ارتباطات و با فاصله بیشتری از مصلا واقع است که آن مکان ان شاء الله تا ایام نمایشگاه آماده می‌شود. ما همچنان امیدواریم دوستان سازمان فرهنگ و ارتباطات نیز به سهم خود در این مورد ما را همراهی کنند و این نمایشگاه را از خودشان بدانند و اجازه بدهند از فضای موجود به عنوان پارکینگ استفاده شود.

ادامه در صفحه ۲

رئیس بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران تاکید بر این نکته که استفاده مردم از وسائط نقلیه عمومی می‌تواند به میزان قابل توجهی از مشکلات ترافیک و تردد در مسیرهای منتهی به نمایشگاه را کاهش دهد، از ادامه رایزنی با سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی برای استفاده از بخشی از فضای این سازمان به عنوان پارکینگ نمایشگاه کتاب تهران خبر داد.

دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در گفت و گو با کتاب هفته با اعلام این خبر و با اشاره به اینکه بخش‌های جنوبی سازمان فرهنگ و ارتباطات که در شمال مصلا واقع است می‌تواند به عنوان پارکینگ نمایشگاه کتاب مورد استفاده قرار گیرد تصریح کرد: «امیدواریم همکاری لازم در این زمینه صورت بگیرد و همکاران توجه داشته باشند که این یک حرکت ملی است و صرفاً مرتبط با خود ما نیست، بنابراین هر قدر در این زمینه همکاری کنند گامی برای آسایش مردم برداشته‌اند.»

رئیس بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران درباره دلایل درخواست این فضای سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی توضیح داد: «امسال به دلیل ساخت و سازی که در محل رواق‌ها صورت می‌گیرد و حیات اصلی تبدیل به کارگاه شده،

سرآغاز

در هیاهوی شهر

شهر نشینی، شاید مهم‌ترین خصیصه‌اش، تغییر سلاطین و ذائقه ساکنانش باشد. بسیاری از انسان‌های صبور، در گیر و دار زندگی شهری، عجول، عصبی یا پرخاشگر می‌شوند و چه بسیار اشخاصی که ذاتی، منظم و برنامه‌ریزند و فراز و نشیب و باید و نبایدهای شهر، آنان را نیز از این خصلت پسندیده‌شان دور نمی‌کند.

اما شهروندانی نیز هستند که همیشه «دم» را غنیمت می‌دانند و با همه مشغله‌ها و هیاهوها، در چیدمان سیمان و ساختمان و ساز ناکوک انواع صداهای گوشخراش، فرصت قدم زدن در یک صبح زود بهاری را در بوستان نزدیک منزلشان از دست نمی‌دهند. چند روز دیگر، بوستانی در مصلا تهران افتتاح می‌شود که اگر چه عمرش ۱۰ روز است اما حظ کشت و گذار در آن، شاید تا سال‌های سال در دل و جانمان باقی بماند.

بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، آنقدر خوب و ارزشمند هست که همه‌ما، دور از همه گرفتاری‌ها و هیاهوها، برای دیدنش و چیدن گل‌های معرفتش، دم را غنیمت شماریم و برایش برنامه‌ریزی کنیم. فرصت خوبی است، آن را از دست ندهیم!

۲

- آخرین وضعیت
جایزه‌های جلال
پروین، فصل و سال
- ساعت کار
نمایشگاه بین‌المللی
کتاب تهران

۳

- نویسندگان
و هنرمندان
از نمایشگاه کتاب
می‌گویند
- محمود سلاری:
در نمایشگاه هیچ
ناشری امتیاز
ویژه‌ای ندارد

مادر حالی که در طول قرن های متمادی بیشترین کتاب را در دنیا تولید کردیم، اما امروز و در طول دو، سه قرن اخیر، جزو کم نصیب ترین ملت ها از معارف کتابی و مکتوب بوده ایم! یقینا در این وضعیت که فی نفسه فرهنگی است، وضعیت های سیاسی و اجتماعی دخالت داشتند. هر چه بوده، گذشته است. امروز، روز نو و دوران جدیدی برای ماست و ما باید این نقیصه را جبران کنیم. سخنرانی مقام معظم رهبری در مراسم افتتاحیه اولین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران ۱۳۶۶/۸/۱۴

صبح بهاری با مقام معظم رهبری در نیمه دوم سال ۸۸

بیانات مقام معظم رهبری در نیمه دوم سال ۸۸ با هدف پاسداری از فرهنگ غنی اسلامی در سخنان ایشان، در مجموعه ای جدید با عنوان «صبح بهاری» منتشر شد. این نوشتار که چهارمین مجموعه بیانات مقام معظم رهبری به حساب می آید، با هدف آگاهی و برخورداری از اندیشه های رهبر انقلاب منتشر شده است.

سخنان و بیانات مقام معظم رهبری در ۱۶ فصل و با عناوین توطئه های پلید دشمن، پیشرفت اقتدار و امید، اتحاد؛ رمز پیروزی، بصیرت و روشنگری، سخنی با مسؤولان، ضرورت توجه به علم، تبلیغ، مقابله با فتنه، انقلاب اسلامی ایران، اسلام عزیز، مسأله فلسطین، خودباوری و هویت، ناامیدی دشمن، جنگ نرم، توصیه های رهبری و این گونه باشیم، در دسترس قرار گرفته اند.

هدف اصلی از جمع آوری این مجموعه سخنان، رشد فکری نوجوانان و جوانان کشور نسبت به اولویت های اجتماعی کنونی جامعه است. بر این اساس اندیشه های رهبری نوجوانان و جوانان را از انحرافات که گاه در سطح جامعه دیده می شوند، مصون نگه می دارد. این مجموعه سعی می کند با دسته بندی و محور یابی مباحث طرح شده از سوی مقام معظم رهبری و نیز دغدغه های معظم له، آنها را به صورت چراغی راهنما در قالب جملات کوتاه نشان بدهد. سازمان ها، نهاد ها، ادارات، دانش آموزان و خانواده های آنان با مراجعه به سایت www.ayandehsaz.ir می توانند مجموعه «صبح بهاری» را دریافت کنند.

نمایشگاه کتاب و ۱۰ نشست قرآنی

ایکنا: دبیر سرای اهل قلم از ارائه بیش از ۱۰ پیشنهاد برای برگزاری نشست هایی در حوزه علوم دینی و قرآنی در نمایشگاه کتاب امسال خبر داد. احسان عباسلو با اشاره به بیش از ۱۰ عنوان پیشنهاد برای برگزاری نشست در حوزه علوم قرآنی در نمایشگاه کتاب تهران گفت: «از جمله پیشنهاد های ارائه شده می توان به معرفی کتاب «تفسیر انسان به انسان» نوشته آیت الله جوادی آملی و معرفی مصحف بهارستان اشاره کرد که در کنار پیشنهاد هایی مثل برگزاری نشست بررسی فرهنگ و تمدن ایران و اسلام از سوی کتابخانه ملی ایران و نیز برگزاری نشستی با موضوع آرامش و دوستی در ادیان الهی اشاره کرد.» وی همچنین از برگزاری نشست سومین دوره از مراسم اهدای جایزه کتاب سال قصه های قرآنی در نمایشگاه امسال خبر داد.

دبیر سرای اهل قلم افزود: «بر اساس برنامه ریزی های انجام شده در ایام برگزاری نمایشگاه کتاب امسال، روزانه ۶ نشست در سرای اصلی اهل قلم برگزار خواهد شد که احتمال دارد این برنامه در روزهای افتتاحیه و اختتامیه به پنج نشست در هر روز کاهش پیدا کند.»

محمد رضا سرشار تشریح کرد

آخرین وضعیت جایزه های جلال، پروین، فصل و سال

آثارند تا سرانجام در خرداد ماه، برگزیدگان این جایزه معرفی شوند.»

دبیر علمی جایزه کتاب سال درباره این جایزه هم گفت: «ما در حال فراهم آوردن مقدمات این جایزه هستیم. به گونه ای که کتاب ها فهرست شده و به زودی تهیه می شوند و مورد بررسی قرار می گیرند.»

ساعت کار نمایشگاه بین المللی کتاب تهران اعلام شد

ساعت کار بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از سوی روابط عمومی نمایشگاه از ساعت ۱۰ صبح تا ۲۰ اعلام شد. در روزهای جمعه ۱۷ و ۲۴ اردیبهشت ماه نیز یک ساعت به کار غرفه های ناشران داخلی افزوده می شود.

ساعت کار سالن نمایش کتاب های لاتین یارانه ای و سالن فروش کارت خرید کتاب خارجی از ۱۰ صبح تا ۱۸، ساعت کار انبار تحویل کتاب های لاتین یارانه ای، از ۱۰ صبح تا ۱۹ و ساعت کار سالن ناشران داخلی و فروش مستقیم کتاب های خارجی از ۱۰ صبح تا ۲۰ اعلام شده است.

کتاب سال تصویرگران از راه رسید

چهارمین کتاب سال تصویرگران ایران به چاپ رسیده است و به زودی عرضه می شود. این کتاب شامل ۴۰ اثر از تصویرگران ایران و زندگی نامه اکثر تصویرسازان کشور است که توسط انجمن فرهنگی هنری تصویرگران ایران (انجمن تصویرگران کتاب کودک) طراحی و تولید شده است. این کتاب تمام گلاس، زندگینامه اکثر تصویرگران کتاب ایران را شامل می شود و به صورت دو سال یک بار به چاپ می رسد. انجمن فرهنگی-هنری تصویرگران ایران پیش از این، سه کتاب سال تصویرگران را منتشر کرده و برای به روز کردن این مجموعه چهارمین کتاب خود را منتشر می کند.

جلال آل احمد و پروین اعتصامی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی و اعضای هیأت امنای آنها، معاونان و مسؤولان چند وزارتخانه اند و جلسات آنها دیر به دیر برگزار می شود؛ معاون فرهنگی وزیر ارشاد که مسؤلیت دبیری این هیأت را بر عهده دارد، وعده داده تا یک ماه آینده، اعضای هیأت علمی این جایزه ها معرفی شوند.»

سرشار تصریح کرد: «البته ما در این فرصت بیکار نمانده ایم؛ مراحل مقدماتی این جوایز را دنبال می کنیم و اکنون در حال فهرست کردن کتاب ها و تهیه آنها هستیم.»

دبیر علمی جایزه های خانه کتاب همچنین درباره دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل خاطر نشان کرد: «با توجه به این که در این دوره، سه سال از زمان راه اندازی جایزه کتاب فصل می گذرد، تصمیم گرفته شده در این دوره، ویژه برنامه ای تدارک دیده شود و وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم پایانی حضور داشته باشد. همچنین از برگزیدگان ۱۱ دوره قبل نیز دعوت به عمل خواهد آمد.»

او در ادامه یادآور شد: «دوازدهمین دوره جایزه کتاب فصل که به بررسی و انتخاب اثر برگزیده کتاب فصل زمستان سال ۸۸ اختصاص دارد، دو هفته ای است که کار داوری اش آغاز شده و اکنون گروه های پنجاه و چندگانه این جایزه مشغول بررسی و غربال

محمد رضا سرشار، روند فعالیت جایزه های جلال، پروین، فصل و سال را تشریح کرد.

دبیر علمی جایزه های خانه کتاب در این باره ایسنا گفت: «اعضای هیأت علمی جایزه های جلال آل احمد و پروین اعتصامی به زودی معرفی خواهند شد.»

او در ادامه خاطر نشان کرد: «از آنجایی که اعضای هیأت علمی جایزه پروین اعتصامی برای مدت دو سال مسؤلیت دارند و با توجه به این که دوره مسؤلیت اعضای هیأت علمی کنونی به پایان رسیده است، از طرف معاون فرهنگی وزارت ارشاد که دبیر هیأت امنای جایزه پروین اعتصامی است، افرادی گزینش و انتخاب شدند تا در نشست های هیأت امنای مورد بررسی قرار گیرند و سرانجام، اعضای هیأت علمی این جایزه طی یک ماه آینده مشخص شوند که پس از انتخاب اعضای هیأت علمی، اعضای هیأت داوران بخش های مختلف جایزه معرفی می شوند و کار داوری آغاز خواهد شد.»

سرشار یادآور شد: «در جایزه جلال آل احمد هم با توجه به این که اعضای هیأت علمی که برای یک سال انتخاب شده بودند، مأموریت شان به پایان رسیده است، انتظار می رود اعضای جدید هیأت علمی طی یک ماه آینده معرفی شوند.»

وی متذکر شد: «با توجه به این که جایزه های

وزیر ارشاد بر ضرورت تدوین لایحه جامع

مالکیت معنوی تاکید کرد

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در مراسم افتتاحیه نخستین همایش حقوق مالکیت ادبی- هنری و حقوق مرتبط اظهار امیدواری کرد، این همایش مقدمه تنظیم لایحه جامع در بحث مالکیت معنوی آثار باشد.

سید محمد حسینی با تاکید بر ضرورت بهره گیری از آرای صاحب نظران و اهالی فکر و اندیشه در تنظیم طرح های جامع در همه حوزه های فرهنگی، هنری و سینمایی و دیگر حوزه ها، اظهار داشت: «در تنظیم طرح جامع رسانه که اخیرا تهیه و تنظیم شده است، سعی کردیم تا آنجا که ممکن است از استادان دانشگاهی، فرهیختگان و اصحاب فرهنگ و هنر این حوزه نیز بهره بگیریم تا محصول ارائه شده با تضارب آرا و هم اندیشی همراه باشد.»

وی با اشاره به حضور ایران در کنوانسیون های بین المللی مالکیت صنعتی از جمله کنوانسیون پاریس در طول ۵۰ سال اخیر، لزوم بازنگری، تغییر و تحول در محبت مالکیت معنوی را خاطر نشان و برانطباق این قوانین با اقتضات ملی و بین المللی و تحولات روز تاکید کرد.

حسینی به برخی از ناکارآمدی های و نارسایی های قوانین موجود در حوزه مالکیت معنوی اشاره کرد و گفت: «از اوایل پیروزی انقلاب اسلامی همواره اختلاف نظر ها و آرای فقهی و مباحث حقوقی متعددی در زمینه حقوق خالقان و میزان بهره مندی مخاطبان از این آثار وجود داشت که ضرورت دارد به طور دقیق ابعاد این قضیه روشن شود.» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به جایگاه ویژه حقوق مالکیت معنوی به ویژه در مناسبات جهانی، اظهار امیدواری کرد در این همایش مزایا و معایب و الزامات پیوستن الحاق به کنوانسیون های بین المللی بررسی شود.

رایزنی با سازمان فرهنگ و ارتباطات برای افزایش فضای پارکینگ

ادامه از صفحه اول

رییس بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در پاسخ به سوال دیگری مبنی بر این که مهم ترین مشخصه نمایشگاه امسال در مقایسه با دوره های قبل چیست؟ اظهار داشت: «یکی از مهم ترین تفاوت های این دوره در مقایسه با دوره های قبل، در تسهیلاتی است که سعی کردیم برای مراجعه کنندگان فراهم کنیم که مهم ترین آنها - بنا به دستور رییس جمهور - در نظر گرفتن تخفیف برای دانشجویان است. به این ترتیب که دانشجویان با مراجعه به دکه هایی که از طریق بانک به این منظور ایجاد می شوند، می توانند با ارائه کارت دانشجویی، با پرداخت بیست هزار تومان یک کارت خرید ۴۰ هزار تومانی دریافت کنند که البته این کارت ها صرفا در نمایشگاه قابل استفاده است.

پرویز همچنین در پاسخ به این سوال که اجرای طرح فروش اینترنتی کتاب به کجا انجامید؟ گفت:

نویسندگان و هنرمندان از نمایشگاه کتاب می‌گویند

در آستانه افتتاح بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران رسانه‌های خبری سراغ برخی نویسندگان و هنرمندان در عرصه‌های مختلف رفتند و نظر آنها را درباره این حرکت فرهنگی جویا شدند. برخی از نظرات ارائه شده در این زمینه در پی می‌آید.

محمدعلی اسلامی ندوشن، نویسنده و پژوهشگر: نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌تواند نمایشگاهی مفید باشد، به شرطی که همه کتاب‌ها ارائه شوند و برای تشویق بیشتر مردم به کتاب و کتابخوانی بهتر است نمایشگاه بین‌المللی کتاب دو یا سه نوبت در سال برگزار شود.

قادر طهماسبی، شاعر و نویسنده: نباید آثار ضعیف را به نمایشگاه راه داد و نباید کیفیت را فدای کمیت کرد. تعدادی از کتاب‌ها تنها برای پر کردن فضای نمایشگاه آورده می‌شوند و این در حالی است که نمایشگاه آبروی فرهنگی کشور ماست و باید با یک کارشناسی آثاری را انتخاب کرد و در نمایشگاه قرار داد. برای من وسعت نمایشگاه مطرح نیست. من آثار خوب را نگاه می‌کنم. نمایشگاه اگر کوچک‌تر باشد بهتر هم هست.

رضا کیانیان، بازیگر سینما و تئاتر: آمدن به نمایشگاه جزو وظایف شرمی ام شده و هر سال از نمایشگاه، به ویژه بخش ناشران خارجی دیدن می‌کنم. نمایشگاه فرصتی است تا با آثار و استعداد های جدید در زمینه ادبیات آشنا شویم و میان جمعیت عظیمی که همه علاقه و دغدغه مشترک دارند حاضر باشیم.

یوسف علیخانی، نویسنده: بهار و جشن جماعت اهل کتاب، نمایشگاه کتاب است، پس چه بهتر که این جشن را به خوبی برگزار کنیم. وقتی به یک میهمانی دعوت می‌شویم، اگر چه صاحبخانه به خوبی از ما پذیرایی نکند، ولی باز هم به خاطر زحمتی که کشیده

مسابقه «دوست کاغذی» در نمایشگاه کتاب برگزار می‌شود

بنیاد ادبیات داستانی ایرانیان، نخستین دوره مسابقه داستان کوتاه «دوست کاغذی» را ویژه نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار می‌کند. موضوع این مسابقه کتاب و کتابخوانی است. علاقه‌مندان برای شرکت در این مسابقه می‌توانند در ایام برپایی نمایشگاه به غرفه ادبیات داستانی مراجعه و فرم شرکت در مسابقه را دریافت کنند. همچنین، غرفه بنیاد ادبیات داستانی، در روزهای برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران پذیرای داستان‌نویسان نو قلمی است که تاکنون یک کتاب داستان به چاپ رسانده‌اند. به گفته محمود سالاری، مدیرعامل بنیاد ادبیات داستانی، تهیه بانک اطلاعاتی داستان‌نویسان نو قلم، ایجاد پایگانی و اطلاع‌رسانی درباره معرفی نو قلمان و آثار ایشان، از فعالیت‌های این بنیاد در غرفه نمایشگاه است. غرفه ادبیات داستانی در شبستان مصلای تهران است و در ایام برگزاری نمایشگاه همه‌روزه آماده پاسخگویی و دریافت آثار شرکت‌کننده خواهد بود.

و رسالت انسان‌ها به صورت مکتوب در آورم. **م. مؤید، شاعر:** کتاب، آینه ملی ماست و می‌تواند بهترین وسیله برای انتقال فرهنگ ملت ایران باشد، چنانچه در طول تاریخ این گونه بوده است و بازده فرهنگی ما همواره به صورت کتاب‌های ادبی و آثار هنری منعکس می‌شد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مسؤولان امر باید به آفرینشگران کتاب، مولفان، نویسندگان، مترجمان و ناشران توجه بیشتری کنند و صنعت نشر را گسترش دهند تا آرام و راحت و در بستری مهیا کار کنند.

کاتارینا ورزی، مترجم ادبی: «شهر آفتاب» که بناست توسط شهردار محترم به محل دائمی عرضه کتاب تبدیل شود، هنوز راه اندازی نشده است، اما ما امیدواریم باره اندازی این مکان بسیاری از مشکلات نمایشگاه بین‌المللی کتاب مرتفع شود. نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب، به ویژه در بخش کودک و نوجوان در این محل می‌تواند خالی از نواقص فعلی باشد. واقعیت این است که در اغلب نمایشگاه‌های کتاب، بخش کودک و نوجوان فاقد نور مناسب است و تحرک در آنها به سادگی امکان‌پذیر نیست. فضای فعلی نمایشگاه‌های کتاب ما به رغم تلاش مسؤولان همچنان جدی و به دور از جهان‌بازی و تخیل آنهاست.

جعفر ابراهیمی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان: به طور کلی برگزاری نمایشگاه‌های کتاب به ترویج فرهنگ و علاقه‌مند شدن مردم به کتاب کمک می‌کند و اصولاً در نمایشگاه‌ها دسترسی مردم به کتاب‌هایی که در مواقع عادی برای تهیه‌شان مشکل دارند تسهیل می‌شود. بخش کودک و نوجوان نیز در سال‌های گذشته در فضایی محدود برپا می‌شد، اما به نظر می‌رسد امسال فضای بیشتری برای بخش کودکان و نوجوانان در نظر گرفته شده است.

محمود سالاری: هیچ ناشری امتیاز ویژه‌ای ندارد

ترتیب الفبایی ملاک غرفه‌بندی ناشران داخلی است

مدیر کمیته ناشران داخلی نمایشگاه کتاب تهران اعلام کرد که غرفه ناشران داخلی حاضر در بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بر اساس حروف الفبا در شبستان مصلای امام خمینی (ره) طبقه‌بندی شده و در اختیار ایشان قرار گرفته است.

محمود سالاری، در گفت‌وگو با ستاد خبری نمایشگاه با اعلام این مطلب گفت: «این طبقه‌بندی بر اساس معیارهای موجود و مصوبه‌های شورای سیاستگذاری نمایشگاه صورت گرفته و هیچ امتیاز ویژه‌ای به ناشر خاصی اعطا نشده است.»

وی با بیان این که در برخی موارد به دلیل شرایط مکانی و این که برخی ناشران بر اساس ضوابط، غرفه بزرگتری دارند، ناگزیر شده‌ایم بدون در نظر گرفتن ترتیب حروف الفبایی به این دسته از ناشران در انتهای شبستان غرفه اختصاص دهیم.»

سالاری افزود: «البته این موضوع در سال‌های گذشته نیز سابقه داشته و غرفه برخی ناشران که بر اساس ضوابط متراژ بیشتری داشته‌اند، در محلی جداگانه و خارج از ترتیب الفبایی مستقر شده است.»

تهیه کارت یارانه‌ای خرید به صورت آنلاین

فروغ فخاری، مسؤول توزیع سهمیه‌ای یارانه‌ای خرید کتاب خارجی بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران گفت: «اعضای هیأت علمی

به گفته وی اعضای هیأت علمی با ورود به سایت اینترنتی www.tifb.net می‌توانند اطلاعات خود را وارد کنند، پس از تکمیل اطلاعات، کارت یارانه‌ای خرید کتاب به نشانی الکترونیکی آنها ارسال می‌شود و می‌توانند با چاپ تصویر کارت یارانه‌ای ارسال شده، از آن استفاده کنند.

وی تاکید کرد: «نشانی الکترونیکی دانشگاه مربوطه، همراه اطلاعات شخصی فرد ضروری است.»

فخاری با اعلام این که این نحوه خرید فعال شامل اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها می‌شود و در مراحل بعدی دانشجویان نیز اضافه خواهند شد، گفت: «در صورت اجرای موفقیت‌آمیز این طرح، اجرای آن را به شکل وسیع‌تر در دوره‌های آینده نمایشگاه پیگیری خواهد شد.»

در «ایبنا» بخوانید

بما رجعه به سایت خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا)، به نشانی اینترنتی www.ibna.ir، به این مطالب دسترسی خواهید داشت. امکان «جستجو» و «جستجوی پیشرفته» در وب‌سایت «ایبنا» به شما امکان دست‌یابی به مطالب بیشتر را هم می‌دهد.

۱۰ روز با نمایشگاه کتاب

بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران از ۱۵ اردیبهشت به مدت ۱۰ روز در مصلای امام خمینی (ره) برگزار می‌شود.

وسعت این نمایشگاه و ازدحام بازدیدکنندگان آن که از سراسر ایران در این ۱۰ روز به نمایشگاه کتاب می‌آیند، ممکن است باعث سردرگمی شده و موجب شود به خوبی نتوانید از هر آنچه در نمایشگاه می‌گذرد مطلع شده و به آنچه احتیاج دارید دست یابید.

خبرگزاری کتاب ایران با استقرار در محل برپایی نمایشگاه، به پوشش خبری و تصویری این رویداد فرهنگی می‌پردازد. برای بازدید هدفمند از نمایشگاه کتاب تهران و اطلاع از این که در این نمایشگاه، که آن رامهم‌ترین رویداد فرهنگی سال می‌داند، چه می‌گذرد اخبار این خبرگزاری را دنبال کنید.

تمام اخبار مربوط به نمایشگاه کتاب شامل معرفی کتاب‌های ارزنده‌ای که برای نخستین بار در نمایشگاه عرضه می‌شوند، برنامه‌های سرای اهل قلم نمایشگاه و دیگر خبرها، در صفحه مستقل «نمایشگاه کتاب - ۲۳» وب‌سایت خبرگزاری کتاب قابل مشاهده است. حتماً برای آگاهی از اخباری مانند ساعت کار نمایشگاه، چگونگی تهیه کارت خرید کتاب خارجی، نحوه فروش مستقیم کتاب‌های خارجی و داخلی، تازه‌های نشر در سالن‌های دانشگاهی و کودک و نوجوان و بهترین‌های ناشران عمومی، به این اخبار تازه احتیاج خواهید داشت.

اگر هم فرصت داشتید، هنگام بازدید از نمایشگاه کتاب، می‌توانید به یکی از تالارهای فعالیت‌های جنبی در پشت بام مصلای تهران سری زده و از نزدیک با فعالیت‌های خبرگزاری کتاب آشنا شوید. واحد روابط عمومی خبرگزاری کتاب با استقرار در این محل، از حضور شما استقبال خواهد کرد. نشانی دقیق محل استقرار خبرگزاری کتاب را بعد از آغاز نمایشگاه (روز ۱۵ اردیبهشت) در ایبنا بخوانید.

یادداشت‌های اهل قلم

بخش «یادداشت روز» خبرگزاری کتاب، هفته گذشته یادداشت‌هایی از یزدان منصوریان، عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت معلم تهران، تکتم اختری، کتابدار کتابخانه سیدالشهدای مشهد، زینب زمانیان، مسؤول امور انجمن‌های اداره کتابخوانی استان خراسان رضوی، حمیدرضا داداشی، نویسنده، روزنامه‌نگار و دبیر گروه «نشر و دانش» خبرگزاری کتاب و دکتر فرخ نیازکار، سعیدی پژوه و مدرس دانشگاه را منتشر کرد. نیازکار در یادداشت خود که به مناسبت یادروز سعیدی تألیف شده، سه تصحیح از غزلیات سعیدی را به شکل مختصر بررسی کرده است. متن کامل این یادداشت‌ها را در ایبنا بخوانید.

نقد و معرفی جدیدترین کتاب‌ها

خبر انتشار جدیدترین آثار از سوی ناشران مختلف، معرفی کتاب‌هایی که به زودی قدم به کتابفروشی‌ها می‌گذارند. گفت‌وگوهایی با پدیدآورندگان آثار، شاعران، نویسندگان، ناشران و مترجمان، تازه‌ترین خبرها و گزارش‌ها از کتاب و ادبیات و نقد و تحلیل‌هایی بر کتاب‌های جدید، از دیگر مطالبی‌اند که می‌توان آنها را در پایگاه اینترنتی خبرگزاری کتاب ایران یافت.

گزارشی درباره روند شناساندن آثار ادبی معاصر ایران به آن سوی مرزها

«نقد تطبیقی» داستان و شعر ما را به جهانیان معرفی می‌کند

شاخه‌ای از ادبیات با عنوان «ادبیات تطبیقی» به وجود آمد.

در ایران، به دلایل مختلف، از جمله ناآشنایی اغلب دانشجویان ادبیات با زبان‌های خارجی، این شاخه نقد همچنان در دانشگاه‌ها بی‌رونق است و تعداد کتاب‌هایی که تنها مباحث نظری نقد تطبیقی را دربرمی‌گیرند، از انگشتان دست تجاوز نمی‌کند.

«ادبیات تطبیقی» اثر جمشید بهنام، نخستین کتاب تالیفی بود که سال ۱۳۳۲ در این حوزه منتشر شد. بهنام در این کتاب به طور اجمالی پس از ارائه تعریفی از نقد تطبیقی، وظیفه محقق ادبیات تطبیقی را مطالعه آثار ادبی ملل از حیث روابطی که میان آنها حاکم است می‌داند. او همچنین نمونه‌هایی از تاثیر و تائیرات آثار ادبی، به ویژه در مغرب زمین را برمی‌شمارد. به نظر می‌رسد کتاب جزوه گونه او بیشتر از حیث نخستین بودن اهمیت دارد.

کتاب «ادبیات تطبیقی» نوشته طه‌ندا، محقق عرب، از دیگر کتاب‌های این حوزه است که با ترجمه زهرا خسروی به چاپ رسیده. در این کتاب نیز هر چند با شرح و تفصیل بیشتری به نمونه‌های ادبیات تطبیقی در ادبیات عرب پرداخته شده، نویسنده در بخش نظری به طور اجمالی چارچوب و اصول کلی پژوهش‌های تطبیقی را مطرح کرده است.

از دیگر کتاب‌های این حوزه می‌توان به اثر محمد عبدالسلام کفافی با عنوان «ادبیات تطبیقی: پژوهشی در باب نظریه ادبیات و شعر روایی» اشاره کرد که در ایران با ترجمه سید حسین سیدی روانه بازار نشر شد و شاید مفصل‌ترین کتاب منتشر شده در ادبیات تطبیقی باشد.

نویسنده عرب زبان این کتاب، تلاقی آثار ادبی در زبان‌های مختلف و روابط تاریخی آنها را با یکدیگر از حیث تاثیر و تائیر در حوزه‌های زیبایی‌شناختی، جریان‌های فکری، موضوعات، افراد و... بررسی کرده است. در این اثر، نویسنده فصلی را به مقایسه تطبیقی شعر روایی در ادبیات ملل مسلمان جهان اختصاص داده است.

به یقین کتاب‌های دیگری نیز در بازار نشر وجود دارند که بخشی یا فصلی از آن (و نه منحصرًا) به نقد تطبیقی پرداخته‌اند. به عنوان نمونه می‌توان به کتاب «ادبیات تطبیقی و شعر کلاسیک فارسی» اشاره کرد که مجموعه‌ای از هفت مقاله، تالیف «الکام. دیوید سن» استاد و ادیب معروف آمریکایی است. این مقالات را یک هدف اصلی به هم پیوند می‌دهد و آن تلفیق شواهد تطبیقی در مطالعه شعر کلاسیک فارسی با توجه خاص به شاهنامه فردوسی است، اما مباحث نظری درباره نقد تطبیقی در این کتاب، بسیار محدود و مختصر است.

نکته قابل تامل، تعداد اندک کتاب‌های چاپ شده در ایران در حوزه نقد تطبیقی است که آن هم اغلب به چند اثر ترجمه‌ای محدود می‌شوند، حال آنکه اشتراکات آثار ادبی گذشته و حال ما با آثار نویسندگان و شاعران جهان، نکته‌ای انکارناشدنی و قابل بررسی و تحلیل است. در دانشکده‌های ادبیات ما، به دلایل مختلف پژوهش‌های تطبیقی چندانی صورت نمی‌گیرد و در واقع، در این حوزه با خلأ جدی مواجهیم. به نظر می‌رسد در این روزگار که با رشد و گسترش پدیده «جهانی‌شدن» (Globalization) هر ملتی برای آشنایی با تمدن جهانی و مهم‌تر از آن شناساندن فرهنگ خود به دیگران، ناگزیر از مطالعات تطبیقی است، لزوم توجه به نقد تطبیقی به عنوان پلی برای تعامل با دیگر فرهنگ‌ها بیش از پیش حس می‌شود.

برای بررسی‌های تطبیقی و شناساندن آثارشان فراهم کرده‌اند. تاکنون شاید حدود ۲۰۰ کتاب و رساله در کشورهای مصر و لبنان به چاپ رسیده است؛ حال آنکه تعداد آثار منتشر شده در حوزه نقد تطبیقی در ایران از پنج یا شش کتاب خوب تجاوز نمی‌کند. این تعداد اندک، با توجه به این که بسیاری از شاعران معاصر ما از شعرای مغرب زمین متاثرند، نشانگر کم‌کاری مادر پژوهش‌های تطبیقی است. کارشناسان معتقدند نیما در بسیاری از اشعارش از مالارمه، شاعر فرانسوی، تاثیر گرفته و نادرپور نیز به دلیل آشنایی با آثار شعرای ایتالیا تحت تاثیر آنان شعر سروده است. در برخی اشعار فروغ نیز می‌توان به وضوح تاثیر از شعرای غرب را دید. از این نمونه‌ها در ادبیات معاصر ما فراوان است که هر یک به اندازه یک رساله تحقیق جامعی را می‌طلبند.

نویسنده کتاب «کشمیر: ایران صغیر» شبه‌قاره و کشورهای همسایه را بستر مناسب تری برای نشر آثار ادبی معاصر ایران می‌داند؛ چرا که بعد از انقلاب به دلیل برخی مسائل سیاسی، کشورهای اروپایی کمتر در حوزه‌های فرهنگی از آثار معاصر فارسی استقبال کرده‌اند، بنابراین افزایش دوره‌های دانش‌افزایی، جذب دانشجویان خارجی از طریق اعطای بورسیه و افزایش پژوهش‌های تطبیقی در کشور راهکارهایی برای معرفی و نشر آثار ادبی معاصر فارسی در دیگر کشورهاست.

کمتر از انگشتان دست

نقد تطبیقی (comparative) یکی از انواع نقد است که از اواسط قرن نوزدهم به ادبیات راه یافت. با توسعه روابط فرهنگی و ادبی در میان ملل مختلف و رواج ترجمه و انتشار کتاب، آثار ادبی مرزها را درنوردیدند و به طور مستقیم و غیرمستقیم از هم تاثیر پذیرفتند.

در نقد تطبیقی، منتقد بیش از آنکه به ارزیابی اثر ادبی از نظر زیبایی‌شناسی بپردازد، در پی کشف تاثیرات نویسندگان و شاعران مختلف از یکدیگر است تا از این طریق به اشتراکات آثار آنان، به ویژه از حیث مضمون و طرز تفکر پی ببرد.

فرنان بالدنسپرژ (۱۸۷۱-۱۹۵۸م)، منتقد فرانسوی، با انتشار مجله‌ای به نام «ادبیات تطبیقی» پیشرو این روش نقد در جهان شناخته می‌شود. رواج این شیوه نقد از آنجا که اغلب مستلزم آشنایی با زبان‌های دیگر بود، بیشتر در دانشگاه‌ها شکل گرفت تا اینکه

افغانستان و تاجیکستان، گویی آبخشور فکری مشترکی دارند. به طور مثال، وقتی داستان‌های سیمین دانشور را می‌خوانیم و با آثار داستانی نویسندگان اردو زبان هند که اکثراً مسلمانند، مقایسه می‌کنیم، گویی تنها نام شخصیت‌های داستان عوض شده‌اند، ولی تفکرات و موضوعات مشترکی مانند اخلاقیات، فقر، مبارزه با ظلم و ستم و... در فضاهایی شبیه به هم توصیف شده‌اند.

نویسنده کتاب «مناقب علوی در آیین شعر پارسی گویان شبه‌قاره» توجه به نقد تطبیقی را به عنوان راهکاری برای نزدیک کردن ملل و فرهنگ‌ها به یکدیگر می‌داند و می‌افزاید: «اگر روزی پژوهشی تطبیقی بین آثار نویسندگان، شاعران و طنزپردازان کشورهای مذکور انجام بگیرد، به خوبی نشان می‌دهد که نویسندگان این آثار دردهای مشترکی دارند که هر چند تفاوت‌های محیطی و آداب و رسوم هر کشور به ظاهر آنها را از یکدیگر متمایز کرده، اما در مجموع شباهت‌های غیر قابل انکار زیادی با هم دارند. در واقع، نقد تطبیقی گذشته از این که داستان و شعر ما را به جهانیان معرفی می‌کند، پلی است برای آشتی دادن ملت‌ها و افزایش دادوستدهای فرهنگی.»

دکتر ابوالقاسم رادفر با تایید این مطلب که کشورهای عربی به ویژه بعد از انقلاب اسلامی ایران با سرمایه‌گذاری جدی برای معرفی آثار ادبی معاصرشان بورس‌های تحصیلی به دانشجویان خارجی می‌دهند، تصریح می‌کند: «البته نباید غافل شد که اعراب در تالیف و انتشار آثاری در حوزه نقد تطبیقی، از ما پیشروترند. آنها کتاب‌های برجسته شرق و غرب را ترجمه می‌کنند و بستری مناسب

دکتر ابوالقاسم رادفر با تایید این مطلب که کشورهای عربی به ویژه بعد از انقلاب اسلامی ایران با سرمایه‌گذاری جدی برای معرفی آثار ادبی معاصرشان بورس‌های تحصیلی به دانشجویان خارجی می‌دهند، تصریح می‌کند: «البته نباید غافل شد که اعراب در تالیف و انتشار آثاری در حوزه نقد تطبیقی، از ما پیشروترند. آنها کتاب‌های برجسته شرق و غرب را ترجمه می‌کنند و بستری مناسب

اگر روزی پژوهشی تطبیقی بین آثار نویسندگان، شاعران و طنزپردازان کشورهای مذکور انجام بگیرد، به خوبی نشان می‌دهد که نویسندگان این آثار دردهای مشترکی دارند

رشد کرسی‌های تخصصی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌های مختلف جهان، از علاقه روزافزون دانشجویان خارجی به آموختن زبان و ادبیات فارسی حکایت می‌کند. حال این سوال مطرح است که آیا تدریس ادبیات فارسی در دیگر کشورها نیز مانند آنچه در دانشکده‌های ادبیات ایران شاهد آن هستیم، بیشتر محدود به منابع غنی ادبیات کهن فارسی است یا شعر و داستان معاصر ما نیز در برنامه‌های درسی آنها جایگاهی دارد؟ آیا وقت آن نرسیده که حتی استادان ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها به معنای حقیقی «ادبیات معاصر» را نیز مانند ادبیات غنی کهن به رسمیت بشناسند و جایگاه شایسته‌ای برای آن قائل شوند؛ چرا که اگر ادبیات را بازتاب زندگی و اندیشه یک ملت می‌دانیم باید مجال رشد و گسترش را با همه بخش‌های آن از جمله ادبیات معاصر که نمایانگر اندیشه انسان معاصر ایرانی است بدهیم و پس از آن متوقع باشیم که آثار داستانی و شعری ما جایگاه شایسته‌ای در جهان داشته باشد.

دکتر ابوالقاسم رادفر، رئیس پژوهشکده ادبیات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی که مدتی به عنوان مدرس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه دهلی هند تدریس کرده است، در این باره اذعان می‌کند که ادبیات معاصر فارسی، یکی از درس مهم در دوره‌های دانش‌افزایی در دانشگاه‌های شبه‌قاره است و دانشجویان ادبیات فارسی اقبال فراوانی به این حوزه دارند. البته علت عمده علاقه دانشجویان خارجی به شعر معاصر، مشکلاتی است که آنها در فهم متون کهن فارسی با آن مواجه‌اند؛ از جمله ندانستن زبان عربی و آشنا نبودن با لغات دشوار این آثار.

این استاد دانشگاه که آثاری را در حوزه ادبیات شبه‌قاره به چاپ رسانده است می‌افزاید: «بسیاری از استادان کرسی‌های ادبیات فارسی در شبه‌قاره، دانش‌آموختگان دانشگاه‌های ایرانند که پس از اخذ مدرک دکترای به کشورهای خود بازگشته‌اند و گزیده‌آثاری از اشعار شاعران معاصر ما را گردآوری و منتشر کرده‌اند و اکنون نیز به عنوان استاد شاخص ادبیات معاصر فارسی در شبه‌قاره مطرح‌اند. دکتر عین‌الحسن، استاد دانشگاه جواهر لعل نهرو، سال‌هاست که در کشور هند ادبیات معاصر فارسی را تدریس می‌کند. اسفند ماه گذشته نیز در سفری که به هند داشتیم، دریافتیم که اطلاعات قابل توجهی درباره ادبیات معاصر ما دارد و اقبال دانشجویان به وی نیز گواه توانایی‌اش در این باره بود.

رادفر با انتقاد از این موضوع که در ایران به دلیل برنامه‌ریزی نامناسب در رشته ادبیات، واحد ادبیات معاصر تنها در دوره کارشناسی و آن هم بسیار محدود ارائه می‌شود می‌گوید: «در خارج از کشور، برخلاف ایران، ادبیات معاصر فارسی اعم از شعر و داستان از دروس مهم دوره‌های کارشناسی ارشد و پیش‌دکتری است؛ به ویژه آثار جمال زاده، هدایت و...، اما در بیشتر کشورها به گونه‌ای سطحی به نقد و بررسی این آثار می‌پردازند و بدین جهت هر سال دوره‌های بازآموزی استادان برگزار و از استادان ایرانی دعوت می‌شود تا در شاخه‌های مختلف به ویژه ادبیات معاصر و دستور زبان فارسی تدریس کنند.

رئیس پژوهشکده ادبیات فارسی، ریشه‌های فرهنگی مشترک با برخی از کشورها را به عنوان دیگر عامل توجه خارجی‌ها به ادبیات معاصر ایران برمی‌شمارد و معتقد است: «با نگاهی گذار می‌یابیم که اغلب آثار ادبی بعد از مشروطه ایران و کتاب‌های شعر و داستان معاصر کشورهای عربی، ترکیه، هند،

ماجرای انتصاب قائم مقام شعر در وزارت ارشاد؛ از آغاز تا امروز

اشعری: مشاور یا قائم مقام وزیر، کار اجرایی نمی‌کند

ضعف کارها می‌شود، همواره خواهان سپردن امور به بخش غیر دولتی و کاهش تصدی‌گری دولت می‌شوند (و گاهی تا آنجا پیش می‌روند که راه حل همه مشکلات را تعطیلی بخش‌های دولتی می‌دانند!) وی در پایان نوشته‌اش آورده است: «با واگذاری حوزه شعر به قائم مقام وزیر محترم (که قطعاً فردی شایسته و توانا خواهد بود)، معاونت امور فرهنگی فرصت بیشتری می‌یابد تا بر حوزه داستان (این هنر ارزشمند و مظلوم) متمرکز شود و منتظر بماند تا زمانی دیگر، «ناگفته پیداست که این یادداشت به معنای خداحافظی معاونت امور فرهنگی با حوزه شعر نیست و کارهای مثبتی که برای تولیدات جدید و نیز باز چاپ آثار ارزشمند شعری در داخل و خارج از کشور دنبال می‌شدند، به صورت جدی تر دنبال خواهند شد.»

اما این هم پایان ماجرا نبود. داستان دستور رییس جمهور برای انتصاب «قائم مقام شعر» در وزارت ارشاد، با توضیحات جدیدی که دو روز بعد از انتشار یادداشت دکتر پرویز، توسط علی اکبر اشعری، مشاور رییس جمهور و رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ارائه شد، به فاز دیگری رفت.

خبری که «اینا» روز چهارم اردیبهشت، یعنی درست یک هفته بعد از مراسم آغازین همایش شاعران ایران و جهان منتشر کرد، تشویش شاعران را فرونشاند و جوانب مورد ابهام موضوع انتصاب قائم مقام شعر را در وزارت ارشاد، تا حد زیادی روشن کرد.

این خبرگزاری به نقل از اشعری نوشت: «بسیاری از دوستان شاعر که درباره انتصاب قائم مقام در حوزه شعر اظهار نظر کرده‌اند، مقصود دکتر احمدی‌نژاد را به درستی در نیافتند. ایشان نظرشان از انتصاب مشاور یا قائم مقام در وزارت ارشاد برای این است که در همه تولیدات اعم از سینمایی، هنرهای نمایشی، موسیقی، مطبوعات، ادبیات مکتوب و... کارهای فاخری صورت بگیرد. تنها حوزه کتاب مورد نظر رییس جمهوری نیست و همه معاونت‌ها باید از رونق بیشتر زبان، شعر و ادبیات فارسی بهره‌مند شوند. فعالیت شخصی که در آینده به عنوان مشاور یا قائم مقام منصوب می‌شود، نوعی سیاست‌گذاری با همکاری معاونت فرهنگی، برای ارتقای شعر و ادبیات فارسی در همه فعالیت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد بود و این فرد وارد فعالیت‌های اجرایی نخواهد شد.»

به نظر می‌رسد توضیحات کوتاه اشعری به اندازه کافی شفاف هست که ابهام را از ماجرای انتصاب قائم مقام جدید کنار بزنند. حالا موضوع شفاف است. تنها می‌ماند برنامه ریزی برای عملی کردن دستور رییس جمهور، موضوعی که اگر آگاهانه و کارشناسانه انجام شود، قدمی است برای ارتقای شعر در سرزمین شاعران. یعنی بیش از آنچه تاکنون از سوی معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد، اعم از برپایی جشنواره شعر فجر، برگزاری همایش شاعران ایران، انتشار ۱۲۶ اثر از شاعران معاصر، تعامل کارآمد با انجمن‌های شعر و... انجام شده و می‌شود.

با این همه، جای افسوس دارد که تمرکز ذهن و قلم رسانه‌ها در آن چند روز به این ماجرا، سبب شد که اتفاق قابل تامل و فرهنگی «نخستین همایش شاعران ایران و جهان» و دستاوردهایش، از چشم و گوش بسیاری از اهالی شعر و ادب، دور بماند!

امور مربوط به شاعران، این حساس‌ترین انسان‌ها، موجب نگرانی‌شان شود. شاید همین بود که محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر ارشاد در پی این موج رسانه‌ای، نوشته‌ای در اختیار خبرگزاری کتاب ایران (اینا) قرار داد و توضیحاتی عرضه کرد: «با وجود نبود اداره شعر، چهار سال است که با آغاز دولت نهم، جشنواره شعر داریم و ملحق کردن چهار سال گذشته به سال‌های پیش از آن، انصاف نیست. با وجود فقدان اداره شعر، چنین همایش باشکوهی به اسم شعر برگزار شده است؛ پس مشکل اصلی، تشکیلات نیست! تشکیلات کار نمی‌کند، آدم‌ها کار می‌کنند. آنجا که تشکیلاتی هست اما انگیزه و مدیر توانمندی نیست، کاری انجام نمی‌شود و برعکس.»

وی در سطور دیگری می‌نویسد: «هر وزارتخانه باید با پنج معاون و حداکثر بیست و پنج اداره کل یا دفتر بگردد. یعنی در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تعداد اداره‌های کل و دفاتر از عدد ۳۷ کنونی باید به ۲۵ برسد. در معاونت امور فرهنگی هم این فشرده شدن تشکیلات منجر به حذف دو خانه از نمودار تشکیلاتی و بازچینش دفاتر و ادارات شده است و افزودن دفتر جدید امکان‌پذیر نیست. خاصه آن که ایجاد تشکیلات اینچنینی منجر به طرح درخواست مشابه دست‌کم از سوی داستان‌نویسان خواهد شد (که اگر بپذیریم داشتن تشکیلات دولتی به رونق یک حوزه کمک می‌کند) بی‌راه هم نیست و حتی می‌تواند کمک کار سینما و تئاتر هم باشد. رییس جمهور محترم تدبیری دیگر اندیشید که از ذهن ما نگذشته بود... واقعیت آن است که نگارنده این سطور، نفس راحتی کشید! آنقدر کار برای انجام دادن هست که برداشته شدن باری از دوش، باعث می‌شود تا بتوان با قامت استوارتر قدم برداشت!»

دکتر پرویز در این یادداشت که متن کامل آن در سایت اینستا منتشر شده است، از شاعران و هنرمندانی که در گفت‌وگوهای مطبوعاتی از عملکرد او و معاونت فرهنگی دفاع کرده بودند، تشکر کرده و گله‌مندی خود را از طرفداران این پیشنهاد، این گونه بروز داد: «بسیاری از همان‌ها که تصور می‌کنند نبود تشکیلات دولتی باعث

کتاب و فارس انجام داد و اندکی هم گفته‌هایش متناقض می‌نمود، موضوع تمام نشد. همچنان ابهام‌ها باقی بود و رسانه‌ها از زوایای مختلف در گفت‌وگو با افراد گوناگون به این موضوع می‌پرداختند.

در این ماجرا هیچ‌کس، نه سجادی، نه رییس جمهور و نه فرد دیگری، معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را به کم‌کاری یا قصور در حوزه شعر متهم نکرده بود. به هر حال، همه اهالی شعر دیده بودند که همین معاونت چگونه جشنواره شعر فجر را تاسیس کرد و به آستانه دوره پنجم رساند تا در کنار جشنواره‌های هنری دیگر چون فیلم و تئاتر و موسیقی، جای خود را باز کند. همچنین انتشار کتاب صدها شاعر مطرح یا همان همایش بین‌المللی شاعران ایران و جهان را در نظر داشتند؛ اما با این حال تا داخل احتمالی فعالیت‌های معاون جدیدی که رییس جمهور دستور انتصابش را داده بود، با فعالیت‌های معاونت فرهنگی، بسیاری را به صرافت سخن گفتن با رسانه‌ها درباره یاد دفاع از فعالیت‌های معاونت فرهنگی وزارت ارشاد انداخت؛ مصاحبه‌هایی که در نهایت، معاون فرهنگی وزیر را هم به سخن آورد و محسن پرویز خود توضیحاتی را به صورت مکتوب در خبرگزاری کتاب ایران (اینا) منتشر کرد.

پرویز بیکی حبیب‌آبادی، شاعر و مدیر انتشارات «فصل پنجم» یکی از این افراد بود. او به خبرگزاری کتاب گفت: «به اعتقاد من، عملیاتی و اجرایی کردن هر پیشنهادی باید به دقت صورت بگیرد تا به نتیجه مطلوب برسد. از سویی دیگر باید این مساله را در نظر داشت که شاکله تعریف شده برای معاونت فرهنگی برای این گونه برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌هاست و این معاونت در این راستا در وزارت ارشاد تعاریف و مسولیت‌های مشخصی دارد. چه بسا که این رویکرد به جای تعامل، سبب تقابل شود. معاونت فرهنگی ارشاد ساختاری تجربه‌مند دارد و دارای گذشته و پیشینه است و مسلمان‌بانی چنین برنامه‌ریزی‌هایی باید باز هم همان جاری‌خته شود و بدیهی است که این گونه، نتیجه بهتری حاصل خواهد شد.»

سید محمود سجادی، شاعر دیگری بود که با خبرگزاری کتاب به گفت‌وگو نشست و از عملکرد چهار ساله معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اظهار رضایت کرد. این شاعر پیشکسوت در این مصاحبه گفت: «من همواره در سال‌های اخیر نظر مساعدی نسبت به فعالیت‌های ارشاد در حوزه شعر داشته‌ام، مثلاً همین همایش اخیر، در این همایش ما بیش از ۵۰ شاعر خارجی حشر و نشر کردیم.»

جواد محقق، محمدرضا عبدالملکیان و مصطفی‌محدثی خراسانی شاعران دیگری بودند که در گفت‌وگوهای جداگانه با رسانه‌ها درباره این موضوع سخن گفتند. محقق در گفت‌وگو کوتاهی، این ایده را مطرح کرد که جایگاه قانونی تصمیم‌گیری در این باره، همان معاونت فرهنگی است و عبدالملکیان خواست اختیار این انتصاب به معاون فرهنگی سپرده شود و گفت: «به نظر من این مسولیت را خود معاون فرهنگی می‌تواند عهده‌دار باشد تا منظوری را که مد نظر آقای رییس جمهور بود، برآورده کند؛ چرا که معاونت فرهنگی به سبب نیرو و امکاناتی که دارد، بهتر می‌تواند از عهده کار برآید.»

به هر حال، طبیعی است که هر گونه تصمیم‌گیری در

ماجرا این گونه شروع شد: یک شاعر مجری (سید عباس سجادی) در آیین گشایش نخستین همایش شاعران ایران و جهان در تالار وحدت، وقتی رییس جمهور را دید، فرصت را غنیمت شمرد و به وی پیشنهادی عرضه کرد. رییس جمهور گویا پاسخ شاعر را آماده داشت و همان جا به وزیر کابینه‌اش دستوری داد. ماجرای پیشنهاد آن شاعر و دستور رییس جمهور، یک هفته در رسانه‌ها چرخید و چرخید تا عاقبت مشاور رییس جمهور را واداشت که توضیحاتی در تکمیل دستور رییس جمهور ارائه کند.

دکتر محمود احمدی‌نژاد، رییس جمهور، در این مراسم که عصر چهارشنبه ۲۸ فروردین برگزار شد، در بخشی از سخنانش از وزیر ارشاد خواست تا در این وزارتخانه یک «قائم مقام در امور شعر و ادب» منصوب شود.

احمدی‌نژاد در پاسخ شاعری که در این جلسه درخواست کرده بود تا شاعر دارای یک اداره کل در ارشاد شود، گفت: «جایگاه شعر و ادب، یک اداره کل زیر نظر یک معاونت نیست و من اینجا از اختیارات خود استفاده می‌کنم و از وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌خواهم یک قائم مقام وزیر در امور شعر و ادب منصوب کند.»

افرادی که در آن جلسه حاضر بودند، نقل کرده‌اند رییس جمهور بعد از پایان سخنرانی‌اش و هنگامی که به جایگاه خود برمی‌گشت، خطاب به آن شاعر گفت: «شما ۹۰ خواستید، ما به شما ۱۰۰ دادیم!»

با درخواست هماهنگ شده سجادی و تأیید آن توسط رییس جمهور، درباره چگونگی انجام آن اندکی ابهام به وجود آمد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای یک معاونت فرهنگی است که به طور مستقل و تخصصی به امور فرهنگ از جمله شعر و داستان می‌پردازد. مراسمی که این پیشنهاد در آن مطرح شد و همایشی شاعرانه با حضور ۵۰ شاعر ایرانی و ۵۰ شاعر خارجی بود و رییس جمهور برای افتتاح آن آمده بود، به همت همین معاونت برگزار شده بود. حالا از سویی، دستور رییس جمهور کاملاً شفاف و واضح بود و از طرفی مشخص نبود که جایگاه معاونت فرهنگی بعد از انتصاب قائم مقامی در امور شعر و ادب، کجا خواهد بود.

موضوع به سرعت رسانه‌ای شد. شاعران و مسولان مختلف در گفت‌وگو با رسانه‌ها نظرات خود را درباره این طرح ابراز کردند. از جمله عباس سجادی شاعری که ماجرا با پیشنهاد او آغاز شده بود.

سجادی، احتمالاً برای رفع سوء برداشت از پیشنهاد و حرف‌هایش، فردای روز افتتاحیه همایش شاعران، در گفت‌وگو با خبرگزاری کتاب ایران، گفت: «من شب گذشته به عنوان یک شاعر و نماینده از طرف شاعران، پیشنهاد اختصاص جایگاه یا سازمانی در حوزه شعر را با رییس جمهور و دیگر حاضران در برنامه مطرح کردم. این پیشنهاد من هیچ منافاتی با زحمات بی‌دریغ و رویکردهای موثر معاونت فرهنگی در حوزه شعر ندارد.»

این شاعر در مصاحبه دیگری که یک روز بعد با خبرگزاری فارس انجام داد، تأکید کرد که شعر شناسنامه جهانی ایران است و علت طرح پیشنهادش را ناخرسندی خود از نبود وجود تشکیلاتی مستقل برای شعر عنوان کرد.

با توضیحات سجادی و دومصاحبه‌ای که با خبرگزاری

دعوت از ناشران کتاب‌های عربی
در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران
پکتا (بخش کتب اسلامی و انسانی)
موسسه پکتا در بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کتاب‌های عربی ناشران داخل کشور را با تخفیف ۵۰٪ عرضه خواهد نمود.
از کلیه ناشران محترم جهت عرضه کتاب‌های عربی خود دعوت به عمل می‌آید.
تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۶۰۰۰۰ (۸ خط)
پست الکترونیک: info@pakt.com

منتشر شده:
تاریخ جامع بیانیته
مصفا شاه‌ماک
میرزا پرگین
بهرام افراسیابی
۲۲۲۵۹۷۲۳-۴
تلفن مرکز بخش: ۴۴۴۹۷۸۹

کاوه رحمانی

کتاب «دانشنامه طب اهل بیت» (ع) به تازگی منتشر شده است. این کتاب توسط دکتر محمد دریایی نوشته شده که وی را می توان یکی از متخصصان علوم زیستی و گیاهان دارویی دانست. پیش از این نیز کتاب هایی با این موضوع از او منتشر شده که از جمله آنها می توان به «طب الصادق (ع)»، «طب الرضا (ع)» اشاره کرد. دریایی در این آثار شرح می دهد که بزرگان دینی ما تا چه اندازه در کنار سلامت روحی، به سلامت جسمی نیز توجه داشته اند و از سوی دیگر، دانش ایشان تا چه اندازه فراتر از مرزهای تاریخی و مکانی بوده است. دکتر دریایی، مترجم، محقق و نویسنده ۲۵ عنوان کتاب است. وی دانش آموخته رشته های زبان و ادبیات فارسی و دارای مدرک دکتر با موضوع ترویج گیاهان دارویی است و از جمله آثار او می توان به «اسرار خلقت و شبیه سازی انسان»، «ورزش و تغذیه در فرهنگ ایرانی» و «نامه زرین سلامت» اشاره کرد. گفت و گوی زیر به مناسبت انتشار کتاب «دانشنامه طب اهل بیت» (ع) با این مولف صورت گرفته است.

«دانشنامه طب اهل بیت (ع)» در گفت و گو با مؤلف آن

علم پیامبر (ص) و ائمه (ع) فراتر از همه زمان هاست

متون معارف و بهداشتی اهل بیت (ع) برخاسته از وحی و معرفت دینی فراگیر است که در همه زمان ها و در میان همه افراد و اقشار جامعه قابل فهم و اجرا بوده است.

آیا این مفاهیم را می توان در زندگی امروز نیز به کار بست؟

دانشوری و معارف آن بزرگان وسیع تر از آن است که بتوانیم آن را در یک مطلب مختصر بیان کنیم و در ظرف زمان بگذاریم. آموزه های آن بزرگان اختصاص به فقه و حدیث و تفسیر نداشت، بلکه در بسیاری از علوم و فنون، مطالب بسیار مهمی را به شاگردان و افراد مستعد آموزش می دادند که شرح آن به مجلدات فراوانی نیاز دارد. به عنوان نمونه، می توانیم به امام صادق (ع) اشاره کنیم. برخی از پژوهشگران بر این اعتقادند که امام صادق (ع) اولین کسی بودند که با آموزه هایشان، روش تجربی را در علوم به شاگردانشان تعلیم دادند. نمونه بارز این اندیشه و نمود آن، جابربن حیان یکی از این شاگردان است که در زمینه شیمی تحقیق می کرد. همین نکته نشان از آن دارد که بزرگانی چون امام صادق (ع)، بسیار فراتر از دوران خود می اندیشیدند و فکر می کردند، چرا که علم ایشان وابسته به دنیای آن روزگار نبود.

توجه داشت که این گونه موارد بسیار نادر و اندک اندک و بیشتر مضامین و رهنمودها، جهانشمول، فراگیر و پاسخگوی نیاز هر عصر و نسلی اند و از چنان کلیت و عمومیتی برخوردارند که حتی نیاز به توضیح و توجیه ندارند؛ همان طور که تمثیل های سعدی، برای بسیاری از جهانیان هنوز کاربردی و قابل فهم است.

خاورشناسان هر چه درباره شیعه و ائمه دانسته و می دانند، از ماخذ و کتب غیر شیعه کسب شده است. یعنی درست است که انقلاب اسلامی، غرب را متوجه اسلام کرده است، اما ما آنچنان که باید تولید علم نکرده ایم و آنها به همین دلیل سراغ متونی رفته اند که گاه با نادرستی همراه است. یعنی ما نتوانسته ایم به خوبی از گنجینه پر بار سنت های دینی مان نیز استفاده کنیم. از این رو ضروری بلکه واجب است تا دانشمندان خودی در این مساله به بحث و بررسی بپردازند. این کتاب ها و دیگر کتبی که بنده نوشته ام را باید یک گام ابتدایی تلقی کرد و امیدوارم دانشمندان گام های بلندتری را در این عرصه بردارند.

شما چه نزدیکی هایی بین طب اسلامی و طب روز قائل می شوید؟ آیا طب اسلامی با داده های پزشکی امروز همخوان است؟

طب اسلامی بر اساس احادیث شکل گرفته است، در نتیجه حتی به پزشکی روز برتری هایی دارد. یعنی اساس آن بر پایه ای است که فراتر از عقل زمینی ماست. پزشکی روز، در بسیاری از موارد نشان داده است که به طب اسلامی نزدیکی هایی دارد، چرا که طب اسلامی نیز بر اساس باورهای عقلی (عقلی برتر) شکل گرفته است. دانشی را که ائمه اطهار بیان کرده اند، دانشی بس گسترده است که تقریباً همه جوانب زندگی را در بر می گیرد. ما نقل قول های بسیاری در مورد مسائلی طبی و بهداشتی، مواد خوراکی؛ مانند میوه ها، سبزی ها، انواع مواد پروتئینی، مغزها و دانه های گیاهی داریم که می توانند پایه های مهمی از دانش معاصر ما را شکل دهند. بنده سعی کرده ام تا تنها قطره ای از این دریای بیکران را در کتاب خود متجلی کنم. البته، چنان که واضح است، برخی از جستارها و کنکاش هایی که راوی آنها را بر پایه نقل قول های عقلی و نقلی آورده، نیاز به توضیح، توجیه و تحلیل علمی دارد تا از پرده ابهام درآید. به این ترتیب که اگر توضیحاتی بر این مسایل داده نشود، گاه مخاطب، دست کم مخاطب غیر متخصص، دچار مشکل هایی خواهد شد. اهل بیت (ع)، تنها به روح و روان ما توجه نداشته اند، چرا که توضیحاتی دقیق و جزئی از زندگی روزمره را در اختیار ما گذاشته اند، مسایلی که از انتخاب غذای مناسب تا چگونگی طبخ و تناول آن الی آخر را در بر می گیرد.

به گمان شما چرا این علوم کمتر مورد توجه پژوهشگران معاصر قرار گرفته اند؟

این نکته را باید در یک فرایند تاریخی جست و جو کرد. متأسفانه به دلیل انقطاع تاریخی و فرهنگی که توسط بنی امیه و جانشینان آنها گسترش یافت، بسیاری از آموزه ها و مفاهیم در این انقطاع و اختناق مکتوم و شاید محو شد. اما به هر تقدیر امروزه با کوشش زعمای و فقهای متعهد شیعه و مرزداران فرهیخته جهان تشیع، به تدریج از طیف گسترده ای از این گنجینه عظیم معارف طبی، بهداشتی و غذایی پرده برداری می شود که به برکت آنها می توانیم فرهنگ تغذیه صحیح را معرفی و نهادینه کنیم. یعنی این انقطاع ظالمانه تاریخی، نتوانسته و نمی تواند ما را از نیل به اهداف آرمانی تشیع در علوم طبی باز دارد.

شاید برخی این نکته را مطرح کنند که این دست از روایات و احادیث طبی، ناظر بر شرایط و مقتضیات بومی و منطقه ای و ملاحظاتی اقلیمی بوده است و قابلیت تعمیم بر همه جا و همه کس را ندارد، اما باید

شما به طور تخصصی کار زیادی در مورد طب سنتی و دستورات پزشکی اهل بیت علیهم السلام انجام داده اید. چه چیزی سبب شده تا چنین مساله ای را دنبال کنید؟

به گمان من باید کار زیادی در این عرصه انجام دهیم. کاری که در مورد اهل بیت (ع) انجام شده آنچنان که باید نیست. تاکنون به مفهومی سیستماتیک، سازمان یافته و منسجم بسیار کم به این موضوع پرداخته ایم، به گونه ای که جای آن، آنچنان که شایسته است، همواره در مطبوعات و مکتوبات ما خالی بوده و هست. اکنون به یاری خدا، چنین فعالیت هایی بیش از پیش مورد توجه قرار می گیرد و با الهام از رهنمودهای امام خمینی (ره) و ارشادهای ژرف اندیشانه رهبر معظم انقلاب، چنین کاری را آغاز کرده ام؛ تا چه قبول افتد و چه در نظر آید. من همواره بر این باور بوده ام که تا عنایت الهی شامل حال ما نشود، نمی توانیم در انجام چنین حرکتی موفق باشیم. لطف الهی و توجهات ویژه «اهل بیت عصمت» (ع) پایه و اساس کار است و بی آنها به هیچ وجه نمی توان قدمی به جلو برداشت.

در کتاب «طب اهل بیت» (ع) چه مساله ای را به طور اخص مورد توجه قرار داده اید و منابع آن چیست؟

تکیه ما در این مجموعه، بهره وری از اندیشه های پربرکت و دور از تعصب پژوهش های ناقلان «احادیث شیعه» (ع) و دانشمندان بی غرضی است که در مسیر کشف حقایق و ارزش های والا و الهی «اهل بیت»، گام برداشته اند. تلاش بر این است تا مکونات مورد تأیید پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) را که بر مبنای روایات عقلی و نقلی قابل استنادند، در این کتاب مکشوف سازیم. اعتبار و استناد علمی این احادیث چنان است که استفاده آن را به شیعیان محدود نمی کند، بلکه همه مسلمانان، اعم از شیعه و سنی می توانند از این خوان گسترده، خوشه ای برچینند. البته این دانش برای مسلمانان و کسانی که با نگاهی اعتقادی به پیامبر اسلام می نگرند، شکلی جدی تر به خود می گیرد. همه مسلمانان، علاوه بر پیامبر اکرم (ص)، به قرآن نیز اعتقاد دارند. از همین روست که ائمه نیز مورد اعتماد و اعتقاد همه ایشان است، چرا که وقتی کسی به پیامبر و سخنان ایشان ایمان دارد، به «اهل بیت» (ع) نیز اعتقاد خواهد داشت، بزرگانی که پیامبر نیز بر حقانیت آنها مهر تأیید زده است. ما ضمن پافشاری بر تحقق وحدت اسلامی معتقدیم که حقایق بیان شده از سوی خدا و رسولش نباید در حجاب غفلت ها و تعصب ها، مستور بمانند. در این مجموعه که به صورت دانشنامه، مجموعه آثار طبی و بهداشتی تقدیم مشتاقان صراط مستقیم می شود، از بیان حقایق در اثبات اصالت ارزش های «اهل بیت» و معصومین (ع) بهره گرفته ام. پژوهش و مطالعه در طب و بهداشت «اهل بیت» (ع) به ما کمک می کند تا بدانیم که چه گنجینه ای داشته ایم. به همین دلیل، مطالعه این کتاب را برای هر مسلمانی ضروری می دانم.

آن هم در شرایط و روزگار معاصر که حتی دانشمندان غربی نیز سراغ طب اسلامی آمده اند...

بله، بخش عمده ای از این نکته را باید در حاکمیت مقدس جمهوری اسلامی جستجو کرد. حکومت جمهوری اسلامی توجه جهان را به اسلام جلب کرد. این نکته سبب شد تا بسیاری از شرق شناسان با توجهی ویژه به اسلام و تعالیم آن بنگرند. البته

«به نام چاشنی بخش زبان ها»

فراخوان عضویت در دفتر شعر جوان

دفتر شعر جوان برای سیزدهمین دوره فعالیت خود از میان شاعران جوان سراسر کشور عضو می پذیرد.

از شاعران علاقه مند (۱۵ تا ۲۵ ساله) برای عضویت در دفتر شعر جوان دعوت می شود فرم فراخوان را تکمیل و به همراه تصویر کارت ملی و سه نمونه از شعرهای خود برای بررسی، حداکثر تا دهم خرداد ماه ۱۳۸۹ به نشانی دفتر شعر جوان ارسال کنند.

تهران، خیابان شریعتی، خیابان شهید کلاهدوز، نبش خیابان نعمتی، دفتر شعر جوان و یا نشانی اینترنتی www.poetryoffice.ir

تلفن: ۹-۲۲۶۱۷۱۷۸

فرم درخواست عضویت در دفتر شعر جوان

نام و نام خانوادگی:

محل سکونت:

سال و محل تولد:

شغل:

تحصیلات:

نشانی و تلفن:

یکصد عنوان کتاب پژوهش جنگ تحمیلی در یک غرفه

پراهمیت، هم سنخ و دارای موضوع واحد مجلد و منتشر می شوند.

عناوین منتشر شده مجموعه «روزشمار جنگ ایران و عراق» توسط مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس نیز برای مخاطبان خاص و پژوهشگر این اثر در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران دیده خواهند شد. چشم انداز تعداد مجلدات این مجموعه پژوهشی، نظامی ۶۰ عنوان است.

«روزشمار جنگ ایران و عراق» توسط هادی نخعی، مهدی انصاری، علیرضا لطف الله زادگان، حسین اردستانی، حمیدرضا فراهانی، نعمت الله سلیمانی، یدالله ایزدی و مجید نداف نوشته می شود. مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس جوایز متعددی را در جشنواره ربع قرن کتاب دفاع مقدس از آن خود کرده است. کتاب های «نخل ها و آدم ها» نوشته نعمت الله سلیمانی در شاخه رمان، «خرمشهر در جنگ طولانی» نوشته مهدی انصاری، هادی نخعی و محمد درودیان و «اجتناب ناپذیری جنگ» اثر محمد درودیان در شاخه پژوهش های نظامی و مجموعه آثار اطلس راهنما (خرمشهر در جنگ، خوزستان در جنگ، ایلام در جنگ و...) در شاخه صفحه آرایی این جشنواره مورد تقدیر قرار گرفتند. کسب این جوایز نشانگر این است که تدوین و تکمیل پروژه های تحقیقاتی سنگین با استفاده از محققان و متخصصان عرصه دفاع مقدس و جنگ، دلیل محدود بودن تعداد آثار این مرکز بوده و در مقابل، باعث افزایش کیفیت و دقت در نگارش کتاب های مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس شده است.

ناراضیاتی مردم، اهداف عراق بعد از جنگ با ایران و تشریح جنگ کویت و عراق، از جمله مباحث مطرح شده در کتاب «ویرانی دروازه شرقی» اند.

کتاب «جنگ ایران و عراق؛ رویارویی استراتژی ها» نوشته حسین اردستانی که به تشریح تاثیر تحولات صحنه نبرد جنگ تحمیلی بر سیاست قدرت های بزرگ پرداخته و پس از ۱۰ سال، تجدید چاپ و وارد بازار نشر شده است نیز در غرفه مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس عرضه می شود. مجموعه مقالات «خاورمیانه و جنگ عراق و ایران» که به اهتمام محمود یزدان فام گردآوری شده هم به نمایشگاه کتاب می آید. این اثر جلد چهارم از مجموعه مقالات منتشر شده در فصلنامه نگین است. این فصلنامه با همکاری کارشناسان رشته های مختلف و پشتوانه بانک اطلاعات مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، از سال ۱۳۸۱ تاکنون در بیش از ۳۰ شماره منتشر شده و با هدف بهره مندی علاقه مندان و محققان از مطالب آن، مقالات و گفت و گوهای

سی ام آذر ۸۸، در دهمین دوره جایزه کتاب فصل مورد تقدیر قرار گرفت.

همچنین در هر روز از نمایشگاه کتاب، ۲ نفر از نویسندگان و پژوهشگران مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، برای پاسخگویی به سوالات علاقه مندان به کتاب های دفاع مقدس، حضور خواهند داشت.

«اطلس فشرده نبردهای زمینی» که هشت سال پیش، با مدیریت حسن دری منتشر شده بود، امسال با ویرایش جدید و اصلاح اطلاعات، در غرفه مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، قابل دسترسی خواهد بود.

چاپ جدید کتاب «ویرانی دروازه شرقی» با موضوع خاطرات و تحلیل های سرلشکر و فیک السامرای، رییس بخش ایران در دستگاه اطلاعات نظامی ارتش صدام درباره جنگ تحمیلی و مجموعه «سیری در جنگ ایران و عراق» نوشته محمد درودیان، با بررسی تهاجم عراق به ایران تا پایان جنگ و تحلیل وقایع سیاسی، نظامی آن دوران، جزو برجسته ترین آثار مورد نظر این مرکز برای عرضه در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران هستند.

«ویرانی دروازه شرقی» پس از ۸ سال به چاپ سوم رسیده است. آشنایی با حزب بعث، تبیین علل وقوع جنگ عراق و ایران، وضعیت نیروهای دو طرف، استفاده از سلاح های شیمیایی در برابر نیروهای ایرانی، تحلیل عملیات های ایران در صحنه نبرد، کمک های خارجی به عراق در طول جنگ، ساختار حکومتی عراق، روند برکناری ها و اعدام ها در عراق،

مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس، به عنوان مهم ترین و متمرکزترین زیرمجموعه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در حوزه نگارش و تدوین کتاب های پژوهشی دفاع مقدس، با بیش از ۱۰۰ عنوان اثر در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران شرکت خواهد کرد.

این آثار، با محوریت تاثیرات و بازتاب های متقابل نظامی، سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی جنگ تحمیلی و بررسی عملیات های صورت گرفته در طول ۸ سال دفاع مقدس، نوشته و منتشر شده اند که از جمله آن ها می توان به «عملیات والفجر ۸: فتح فاو (طراحی، اجرا، نتایج، بازتاب ها)»، «دشت آزادگان در جنگ»، «گزینه های راهبردی جنگ» و «خرمشهر در جنگ» اشاره کرد.

کتاب اول از مجموعه «دفاع مقدس در بیانات امام خمینی (ره)» با موضوع «صدام و حزب بعث» که به اهتمام حجر اردستانی تدوین شده، جزو تازه ترین کتاب های مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس است که در نمایشگاه ۲۳ کتاب تهران عرضه می شود. این اثر با روش توصیفی، به گزینش، دسته بندی و سازمان دهی دیدگاه های امام (ره) درباره صدام و حزب بعث، با تکیه بر مجموعه ۲۲ جلدی «صحیفه امام» پرداخته است.

کتاب «عملیات ثامن الائمه: مبدأ تحول در استراتژی نظامی ایران» نوشته سردار سرلشکر پاسدار سید یحیی رحیم صفوی و حسین اردستانی، پانزدهم اردیبهشت ۸۹ در سرای اهل قلم نمایشگاه کتاب، نقد و بررسی خواهد شد. این کتاب پژوهشی، نظامی،

کتابخانه الکترونیکی و فروشنده خودکار کتاب

موضوع های؛ خاطرات سیاسی، نفوذ حزب توده در نیروهای مسلح، تاسیس وزارت اطلاعات، مقابله با شبکه های جاسوسی و تاسیس دادسرای ویژه روحانیت، برای نخستین بار جلد چهارم این مجموعه را با عنوان «بررسی برهه ای حساس از تاریخ رهبری نظام جمهوری اسلامی» در نمایشگاه کتاب ۲۳ عرضه می کند. ۷۰۰ عنوان از کتاب های حوزه تاریخ انقلاب مرکز اسناد انقلاب اسلامی نیز با تخفیف ۱۵ درصدی در این نمایشگاه عرضه می شوند.

انتشارات سوره مهر هم به عنوان یکی از فعال ترین ناشران عرصه دفاع مقدس نمایشگاه کتاب امسال را با ۱۹۰ عنوان اثر چاپ اولی که در فاصله نمایشگاه های ۲۲ تا ۲۳ منتشر شده اند، آغاز می کند.

کتاب های؛ «کوچه نقاش ها»، «شنام»، «پاره هایی از آنچه اتفاق افتاد»، «خاطرات کاظم اکرمی»، «حمله به الولید» و «شاه بی شین» نیز از آثاری اند که برای نخستین بار در نمایشگاه به دست مخاطبان می رسند.

رونمایی کتاب «کوچه نقاش ها»، ۲۴ اردیبهشت ۸۹ با حضور مرتضی سرهنگی، مدیر دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری و راحله صبوری، تدوین گر این اثر، در غرفه انتشارات سوره مهر برگزار می شود. «کوچه نقاش ها»، دربرگیرنده زندگی نامه و خاطرات سید ابوالفضل کاظمی از دوران کودکی تا پایان سال ۱۳۶۷ و با تمرکز بیشتر بر سال های حضور وی در جبهه های دفاع مقدس است. از ابتکارات این ناشر می توان به نصب ۳۰ دستگاه خودکار، در نقاط مختلف نمایشگاه اشاره کرد که با این روش پر مخاطب ترین آثار خود مانند؛ «دا» و «بابانظر» را در دسترسی آسان قرار می دهد. این دستگاه ها، ظرفیت ارائه ۲۶۰ نسخه در قالب ۲۶ عنوان کتاب را دارند که مخاطب با مشاهده فهرست آثار و انتخاب آنها، مبلغ مورد نظر را به دستگاه پرداخته و کتاب درخواست شده را دریافت می کند.

نسترن پورصالحی؛ بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با حضور بیش از ۲ هزار ناشر داخلی و خارجی برگزار می شود که در بخش های دانشگاهی، آموزشی، کودک و نوجوان و عمومی تقسیم شده اند. در بین ناشران کتاب های عمومی، مراکز نشر حوزه های ادبیات پایداری و انقلاب اسلامی، مخاطبان خاص خود را با رایحه تازه ترین آثار و برنامه ها به حضور در غرفه ها ترغیب و مخاطبان جدیدی را به گروه علاقه مندان آثارشان اضافه می کنند. موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی برای این کار، کتاب الکترونیکی بیش از ۵۲ عنوان از آثار منتشر شده اش را در سال های گذشته، آماده کرده است. کتاب های الکترونیکی موسسه مطالعات و پژوهش های سیاسی دارای قابلیت های جستجوی موضوع، کلمه، صفحه و فیش برداری و دسترسی به اسناد موجود در کتابند.

این موسسه ۵۶ عنوان کتابی را که از سال ۱۳۶۷ تاکنون به چاپ رسانده، با ۲۰ درصد تخفیف در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران عرضه می کند. مرکز اسناد انقلاب اسلامی از ۳ ماه گذشته فعالیت های خود را برای ارائه آثار مناسب با فضای کشور و نیاز جامعه در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران آغاز کرده است. کتاب های؛ «اسناد آیت الله شریعتمداری»، «بررسی برهه ای حساس از تاریخ رهبری نظام جمهوری اسلامی»، «میانی اندیشه سیاسی امام خمینی (ره)»، «نقد تاریخ نگاری انقلاب»، «فرهنگ نامه رجال روحانی عصر امام خمینی (ره)»، «کلک مشکین»، «حاشیه های مهم تر از متن» و جلد دوم «انقلاب اسلامی در مرد» تازه های نشر مرکز اسناد انقلاب اسلامی را در نمایشگاه کتاب تشکیل می دهند.

همچنین این مرکز در کنار تجدید چاپ و عرضه ۳ مجلد خاطرات آیت الله محمد ری شهری با

به نام چاشنی بخش زبان ها

کتاب سال دفتر شعر جوان جایزه قیصر امین پور

دفتر شعر جوان به انگیزه شناسایی و معرفی استعداد های جوان به جامعه ادبی کشور و تقدیر و حمایت از آنان با هدف ارتقاء شعر امروز، چهارمین دوره انتخاب کتاب سال شعر جوان را از میان آثار منتشر شده در سال ۸۸ برگزار می کند. شاعران جوان سراسر کشور و یا ناشران کتاب های شعر، می توانند ۵ نسخه از هر اثر را به همراه فرم تکمیل شده و تصویر کارت ملی شاعر، حداکثر تا پایان تیر ۸۹ به نشانی زیر ارسال کنند.

تهران - خیابان شریعتی - خیابان شهید کلاهدوز - نش خیابان نعمتی - دفتر شعر جوان

تلفن: ۰۲۱-۲۲۶۱۷۱۷۸-۹

شرایط شرکت

- ۱- سن شاعر در سال چاپ کتاب بیش از ۳۰ سال نباشد.
- ۲- کتاب چاپ اول باشد.
- ۳- کتاب به زبان و خط فارسی باشد.

فرم شرکت در انتخاب چهارمین دوره کتاب سال شعر جوان

اینجانب..... (شاعر/ناشر) مجموعه شعر.....

ضمن ارسال ۵ نسخه از این کتاب، در خواست شرکت در چهارمین دوره انتخاب کتاب سال شعر جوان (جایزه قیصر امین پور) را دارم.

نشانی:.....

تلفن تماس: ثابت..... همراه.....

آخرین گزارش‌ها درباره بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران

اذان کتاب از گلدسته‌های مصلا

استفاده از پارکینگ‌های مصلا به ویژه در ضلع شرقی میسر نیست.

دکتر پرویز همچنین گفت: «برای ناشرانی که به ناچار در چادرها مستقر خواهند شد تمهیدات ویژه‌ای اندیشیده‌ایم تا شرایط جوی و بارندگی‌های احتمالی فعالیت آنها را با مشکل مواجه نکند.»

فرصتی مطلوب برای دانشجویان

دانشجویان در این دوره فرصت مناسبی را در اختیار دارند تا از غرفه‌های ناشران دانشگاهی که از تنوع مناسبی برخوردارند، دیدن کنند.

چهار غرفه اطلاع‌رسانی و دو غرفه بانک در سالن‌های ناشران کتاب دانشگاهی بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در نظر گرفته شده‌اند. ۳۸۶ ناشر دانشگاهی نیز در نمایشگاه امسال بیش از سه هزار عنوان کتاب ارایه می‌کنند.

مدیرعامل انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی در این باره گفت: «در نمایشگاه امسال، ناشران دانشگاهی در ۸ سالن ۱۴ تا ۲۱، در فضایی به وسعت شش هزار و یکصد متر مربع حضور دارند.» محمدرضا حاتم‌افزود: «غرفه‌های اطلاع‌رسانی، اطلاعات مختلف بخش ناشران دانشگاهی شامل جست‌وجوی نام کتاب، نام نویسنده یا مترجم، ناشر و... را به مراجع کنندگان ارایه می‌دهند.»

وی با بیان اینکه دو غرفه بانک نیز خدمات متنوع به مراجع کنندگان ارایه می‌کنند، اظهار داشت: «افراد می‌توانند با مراجعه به بانک‌های مستقر در سالن ناشران دانشگاهی، کارهایی نظیر واریز، برداشت و پرداخت وجه را به آسانی انجام دهند.»

به گفته وی، در بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ناشرانی از جمله سمت، مرکز نشر دانشگاهی، دانشگاه تهران، تیمورزاده، دیباگران و... حضور خواهند داشت.

خبر خوب دیگر این که دانشجویان امسال علاوه بر کارت الکترونیک، از مزایای تازه دیگری نیز برخوردار خواهند بود که با دستور شخص رییس جمهور تعیین شده‌اند.

نهادهای آماده شهر تهران

رییس کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران، گفت: «همه نهادهای شهری و دستگاه‌های اجرایی، برگزاری نمایشگاه کتاب تهران به بهترین شکل ممکن را وظیفه خود می‌دانند و امکانات رفاهی بازدیدکنندگان نمایشگاه تامین شده است.»

مرتضی طلایی گفت: «همه تلاش‌ها به کار گرفته شده تا در تعاملی منسجم، این رویداد مهم فرهنگی در شرایط مطلوب و به نحو احسن برگزار شود.» وی ادامه داد: «بخشی که مربوط به مدیریت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است نیز به خوبی برنامه‌ریزی شده و ما به این حوزه ورود نخواهیم داشت.»

رییس کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران، تصریح کرد: «نهادهای شهری در بخش ارائه تسهیلات پیش‌بینی‌های لازم را انجام داده‌اند تا شاهد مشکلی در این عرصه نباشیم.»

طلایی همچنین گفت: «دستگاه‌های انتظامی و مدیریت شهری تمام توان خود را به میدان آورده‌اند تا نمایشگاه کتاب تهران از نظر ارائه تسهیلات به شهروندان در سطح خوبی قرار بگیرد.»

فرهنگی و ادبی برگزار می‌کند، تصریح کرد: «کشورهای عضو او و دیگر کشورهای شرکت‌کننده در نمایشگاه کتاب تهران، دارای غرفه‌اند و آثارشان را در نمایشگاه عرضه می‌کنند.»

از سوی دیگر، مسوول توزیع یارانه‌ای خرید کتاب‌های خارجی هم گفت: «توزیع کارت‌های یارانه‌ای خرید کتاب خارجی تا پایان نمایشگاه ادامه دارد.»

فروغ فخاری افزود: «توزیع کارت‌های یارانه‌ای مخصوص خرید کتاب از بخش ناشران خارجی که از روز سوم اردیبهشت در تهران و از اول اردیبهشت در شهرستان‌ها آغاز شده، تا پایان نمایشگاه ادامه دارد.»

برگزاری در بهترین شکل ممکن

رییس بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز بر این نکته تاکید کرد که کیفیت برگزاری نمایشگاه در شکل حداکثری خواهد بود.

دکتر محسن پرویز اعلام کرد: «با توجه به تغییرات پیش‌آمده در جانی‌های غرفه‌ها و چینش ناشران، مسوولان این نمایشگاه تمام توان خود را به کار خواهند بست تا نمایشگاه با کمترین مشکل و بیشترین بازده برگزار شود.»

وی همچنین گفت: «تسهیلات خرید کتاب برای دانشجویان، کارمندان و اقشار فرهنگی در نظر گرفته شده و دانشجویان برای خرید کتاب در بخش‌های ریالی و ارزی یارانه می‌گیرند.»

دکتر پرویز با تبیین برنامه‌های نمایشگاه کتاب تهران گفت: «با توجه به این که امسال رواق‌های شرقی مصلا به دلایل فنی در اختیار نمایشگاه قرار نگرفته‌اند، جانی‌های ناشران مختلف با تغییراتی مواجه شده و برای استفاده بهینه از فضای موجود، بخش‌های زیادی از پارکینگ‌های مصلا امام خمینی (ره) به ناشران دانشگاهی و ناشران کودک و نوجوان اختصاص یافته است.»

وی افزود: «بنابراین از بازدیدکنندگان درخواست می‌کنیم برای بازدید از نمایشگاه از وسایل نقلیه عمومی از جمله مترو استفاده کنند، چرا که عملاً

برای هر ناشر در این بخش، یک سالن نمایش و یک انبار در کنار سالن ریالی در نظر گرفته شده است. بخش یارانه‌ای نمایشگاه، کتاب‌هایی را که مشمول یارانه نقدی می‌شوند، در برمی‌گیرد، به گونه‌ای که در این بخش کتاب‌ها با استفاده از سهمیه یارانه و از طریق کارت خرید کتاب، تهیه می‌شوند.

اما این، تمام آن چیزی نیست که از این بخش در رسانه‌های مختلف منتشر شد.

در بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، غرفه ناشران خارجی از روز هشتم در اختیار غرفه‌داران مهمان قرار گرفت.

علی علیپور، معاون بخش بین‌الملل بیست و سومین نمایشگاه امسال، اعلام کرد: «کشورهای لبنان، سوریه، مصر، عراق، عربستان، امارات، قطر، کویت، عمان، بحرین، انگلستان، آلمان، اسپانیا، سوئیس، اتریش و ترکیه از جمله کشورهای اندک‌امور گمرکی ترخیص کتاب‌های آنان انجام شده است.»

علیپور همچنین از روسیه، کره جنوبی، ارمنستان، هند، آذربایجان، افغانستان، گرجستان، چین، تاجیکستان، پاکستان، فرانسه، ژاپن، یونان، آمریکا، اردن و کردستان عراق به عنوان کشورهای دیگری یاد کرد که امور گمرکی آنان پایان یافته است.

وی افزود: «از دیگر کشورهای که در این نمایشگاه شرکت کرده‌اند و کتاب‌هایشان نیازی به بازرسی گمرکی ندارند، می‌توان به کشورهای عضو او اشاره کرد.»

علیپور با اشاره به این که گرجستان تنها کشوری است که در این نمایشگاه فقط نشست‌های مرتبط

تسهیلات خرید کتاب برای دانشجویان، کارمندان و اقشار فرهنگی در نظر گرفته شده و دانشجویان برای خرید کتاب در بخش‌های ریالی و ارزی یارانه می‌گیرند

فرارسیدن اردیبهشت هر سال برای اهالی کتاب و کسانی که نسبت به کتاب‌دلیبستگی خاص دارند، نشانه بزرگی دارد از یک رویداد بزرگ به نام نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران.

بیست و سومین دوره نمایشگاه کتاب تهران نیز از ماه‌ها پیش در روند پر شتاب مهیاسازی برای میزبانی از همین علاقه‌مندان کتاب قرار دارد. نمایشگاهی از تازه‌ترین کتاب‌های منتشر شده در کشور که شاید خاطرات پر طراوتی را مهیا کند برای کسانی که دل به اعتلای فرهنگ کشور دارند و هر سال انتظار می‌کشند تا نمایشگاه کتاب، بازدید از غرفه‌ها، خستگی دل‌پذیر پس از آن و هزار اتفاق دلنشین دیگر را دوباره تجربه کنند و این بهار طبیعی، آراسته شود به نوشکفتن داستان‌های تازه.

معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز از روزهای آغازین سال نو و حتی در زمانی که حوزه‌های دیگر در تعطیلی مطلق به سر می‌برند، تمامی توان و نیروهای خود را بسیج کرد تا آماده‌سازی نمایشگاه کتاب تهران روندی سریع‌تر به خود گیرد. کمیته‌های گوناگون شورای سیاست‌گذاری که

از ماه‌ها پیش با برگزاری جلسات مختلف، برنامه ریزی کاملی را برای برگزاری نمایشگاه تدارک دیده‌اند، در فرصت چند ماه مانده به برگزاری نمایشگاه، فعالیت خود را آغاز کردند تا موانع سختی‌های دشواری را که تنها کسانی که از نزدیک درگیر این پروژه‌اند درک می‌کنند، از سر راه بردارند.

افتتاحیه با سخنرانی دکتر احمدی نژاد

بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران عصر سه شنبه، چهاردهم اردیبهشت با حضور دکتر محمود احمدی نژاد، رییس جمهور، در مصلا امام خمینی (ره) افتتاح می‌شود. در این دوره از نمایشگاه،

حدود سه هزار ناشر داخلی و خارجی به عرضه کتاب‌های خود می‌پردازند.

حمید قبادی با اعلام این خبر گفت: «در این مراسم برخی از اعضای هیات دولت، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شورای انقلاب فرهنگی و ناشران و نویسندگان حضور خواهند داشت.»

در بیست و سومین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران حدود سه هزار ناشر داخلی و خارجی شرکت می‌کنند.

این رویداد البته هر سال با سخنرانی رییس جمهور شروع به کار می‌کند که نشان از اهمیت برگزاری نمایشگاه کتاب تهران برای دولتمردان دارد که به قول وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، اعتباری برای نظام جمهوری اسلامی ایران است.

در هفته گذشته، بخش بین‌الملل نمایشگاه کتاب تهران بسیار پر خیر بود و مسوولان این بخش فعالیت‌های خود را در اختیار رسانه‌ها قرار دادند. نخست این که ۳۳ هزار عنوان کتاب یارانه‌ای در نمایشگاه عرضه می‌شوند.

بخش یارانه‌ای بیست و سومین نمایشگاه کتاب تهران نیز امسال پذیرای ۱۸۰ ناشر خارجی است که در این بخش ۳۳ هزار عنوان کتاب در نمایشگاه عرضه می‌کنند.

فضای درخواستی سالن نمایشگاهی از سوی ناشران بخش ریالی، ۱۱۳۴ مترمربع و فضای انبار و تحویل کتاب نیز ۸۸۵ مترمربع است.

نگاهی به کتاب «موسیقی عاشورا» نوشته تورج زاهدی

همه نغمه های حزن آلود

هیچ یک از مناطق کشور به این بلا دچار نشده اند و در هیچ حوزه ای از جمله حوزه موسیقی عاشورایی، دچار گسستگی فرهنگی نیستند، بر همین اساس می توان ادعا کرد که اگر نیت ما پرداختن به ریشه های اصولی است، ناگزیریم نیم نگاهی هم به مناطق گوناگون داشته باشیم.

یکی از بخش های قابل توجه این کتاب، نقدی بر «قطعه عاشورا» اثر جواد معروفی است، قطعه ای که ما حتما آن را شنیده ایم بدون آن که حتی نام نوازنده اش را بدانیم. نگاه زاهدی به این قطعه گرچه نگاهی پیچیده در یک نوع نقد ساختاری است اما توجه ویژه به این اثر نشان می دهد که او هم مانند ما بیش از هر مورد دیگر به وجه تاثیر گذاری این کار توجه کرده و به هر حال آن را به عنوان یک اثر ماندگار در نوع موسیقی عاشورایی به رسمیت شناخته است.

زاهدی در این بخش نوشته است: «... اغلب استادان موسیقی ایران در فن آواز در عین حال بزرگ ترین روضه خوانان و نوحه خوانان عصر خویش بوده اند. همچنین بزرگ ترین خوانندگان تعزیه از

اساتید کهن آواز در موسیقی ردیفی و دستگاهی ایران محسوب می شوند...» او در بخشی دیگر نوشته است: «جواد معروفی در تاریخ نوازندگی پیانو در ایران یک مبدع و نوجو به شمار می رود... او نیز می خواهد در این قطعه (عاشورا) که برای پیانو تصنیف شده، واقعه جانگداز عاشورای حسینی را به کمک الحان موسیقایی بیان کند و تعبیر و تاولی هنرمندانه از آن به دست دهد. لذا در اولین گام نام عاشورا را برای آن برگزیده است... معروفی با گزینش آواز دشتی مستقیما به قلب واقعه می زند و به سوگواری در عزای سرور شهیدان می پردازد. اما وی در عین حال گریزی هم به گام «مینیور» می زند و لحظاتی از قطعه مزبور را در دستگاه چهارگاه اجرا می کند. این مدلاسیون و تغییر گام در واقع حالتی در شونده برمی انگیزد که گویی قطعه در این لحظات دارد به حالات حضرت ابوالفضل (ع) می پردازد و اندوه بی پایان او در عین حال شهادت و دلوری اش را تصویر می کند...» نکته قابل توجه در این نوع نگاه این است که خواننده با آگاهی از زیر و بم کار معروفی یک بار دیگر ترغیب می شود که اثر فوق را بشنود ولی این شنیدن با دفعات قبل تفاوت های آشکاری دارد و میزان لذت بخشی آن به مراتب بیشتر است و شاید همین نکته یکی از توفیقات کتاب باشد.»

البته این کتاب ظرافت های زیادی دارد که پرداختن به همه آنها در حوصله این نوشته نمی گنجد اما می توان این نوید را به خواننده داد، کتابی خواهد خواند که در نوع خود کتابی قابل تامل است، کتابی که می تواند علاوه بر ایجاد ذهنیت صحیح در مورد موسیقی عاشورایی به عنوان یک کتاب کاربردی در رفع و رجوع ذهنیات غلط هم مورد استفاده قرار گیرد و راه و رسم درست را به دست اندر کاران این حوزه گوشزد کند.

کتاب «موسیقی عاشورا» سال ۱۳۸۸ در شمارگان ۲۵۰۰ نسخه و قیمت ۲۵۰۰ تومان از سوی توسط واحد پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است.

بسیاری از قطعات موسیقی که ما امروزه می شنویم، اصولا هیچ ارتباطی با واقعه عاشورا ندارند و فقط به دلیل دارا بودن حسی از حزن بخش می شوند در حالی که موسیقی عاشورایی دارای چارچوب و اصولی است که ما تاکنون بر شناخت بیشتر آنها تمرکز نکرده ایم و کتاب «موسیقی عاشورا» تلاشی است برای رفع این نقیصه.

همان گونه که در مقدمه این کتاب آمده است وقتی دهه عاشورا آغاز می شود همه ما بی توجه به این که میزان تعهد و تقید و صاحب قدمی مان چقدر است، گوش جان به نوحه هایی می سپاریم که در رثای سرور شهیدان حسین ابن علی (ع) خوانده می شوند بدون آن که تلاش کنیم کمی سطح کیفی آنها و تناسبشان با اصل موضوع را بررسی کنیم.

موسیقی عاشورایی قدمتی بسیار دیرینه دارد و تورج زاهدی در این کتاب تلاش کرده ریشه های پدید آمدن آن را در حد توان به خواننده کتابش توضیح دهد، کاری که در نوع خود بکر و تازه است.

آنچه زاهدی در این کتاب در پی آن است، نگاهی مستندگونه و پژوهشی است، اما نباید انتظار داشت که کتابی در این حجم به همه سوال ها و خلاهای موجود پاسخ بدهد. حرکت زاهدی به خودی خود می تواند سرمنشأ حرکتی از این دست باشد که هدف آن بیرون آوردن موسیقی عاشورایی از کنج ناشناختگی باشد.

این کتاب گرچه نتوانسته است از یک پژوهش میدانی برای شناخت هر چه بیشتر ریشه های موسیقی عاشورایی در نقاط مختلف ایران بهره برد و صرفا به بازگویی ردپای تاریخی در قالب تاریخ نگاری موسیقی بسنده کرده، اما این حسن را دارد که خواننده درمی یابد، موسیقی عاشورایی آن گونه که بعضی ها باور داریم مهجور و بی پشتوانه نیست. نویسنده در سیر تاریخی این نوع از موسیقی به چند جنبه اصلی یعنی روضه خوانی، نوحه خوانی، اذان، مناجات، تعزیه و شبیه خوانی توجه نشان داده و سیر تاریخی آنها را واکاوی کرده است.

این کتاب علاوه بر آن که برای هر خواننده با سطح معلومات مختلف مفید است، می تواند به عنوان یک منبع برای شناخت هر چه بیشتر و بالاتر بردن سطح کیفی کارها توسط مداحان مختلف مورد استفاده قرار گیرد زیرا آنچه خواننده در این کتاب با آن مواجه می شود، یک نوع سوال همیشگی در این مورد است که چرا رشد این گونه موسیقی با تمام قابلیت هایش رشدی چشمگیر نیست؟

همان گونه که گفته شد، موسیقی عاشورایی در اقصی نقاط ایران دارای سابقه ای درخشان است که در این میان می توان از موسیقی مناطق جنوبی به عنوان یکی از ناب ترین انواع آن نام برد، نکته ای که نویسنده کوچک ترین اشاره ای به آن نکرده است. بر هیچ کس پوشیده نیست که عمق اصالت این گونه موسیقی، همیشه در مرکز کمتر از مناطق دیگر بوده و این مساله شاید به این دلیل باشد که خرده فرهنگ های قومی در مرکز به مرور زمان در هم تلاقی و باعث یک نوع درهم آمیزی فرهنگی شده که تفکیک آن محال به نظر می رسد در حالی که

کمیته ناشران داخلی هم آماده است

محمود سالاری، مدیر کمیته ناشران داخلی بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، طی سخنانی گفت: «تا روز ۲۹ فروردین تعداد ۲۰۳۲ ناشر در بخش های عمومی، کودک و نوجوان، دانشگاهی و آموزشی نمایشگاه ثبت نام کردند که از این تعداد ۱۹۱۵ ناشر در نمایشگاه حاضر خواهند بود.» وی افزود: «از این تعداد ۱۱۸۴ ناشر در بخش عمومی ثبت نام شده اند که ۱۱۲۵ ناشر در نمایشگاه حضور دارند.»

سالاری به ثبت نام ۴۴۳ ناشر دانشگاهی اشاره کرد و گفت: «از مجموع ناشران ثبت نام شده در این بخش از نمایشگاه، ۴۲۸ ناشر حضور خود را قطعی کردند.»

مدیر کمیته ناشران داخلی نمایشگاه کتاب تهران درباره تعداد ناشران ثبت نام شده در بخش های آموزشی و کودک و نوجوان نیز تصریح کرد: «در بخش کودک و نوجوان ۲۷۰ ناشر و در بخش آموزشی ۱۲۵ ناشر برای حضور در نمایشگاه ثبت نام کرده اند که تعداد ناشران حاضر در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران در این دو بخش تا روز ۲۹ فروردین به ترتیب ۲۵۲ و ۱۱۸ ناشر است.»

ورزشکاران هم نمایشگاه را دوست دارند
در هفته گذشته همچنین خبرهایی از ورزشکاران کشور مبنی بر حضور در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران شنیده شد.

مدافع تیم گسترش فولاد تبریز بخشی از شهرت و محبوبیت خود را مدیون نمایشگاه هایی چون کتاب و مطبوعات و اهالی مطالعه و فرهنگ دانست.

علی انصاریان ابراز امیدواری کرد که نمایشگاه امسال متنوع تر و پربارتر از سال های پیش برگزار شود و فرهنگ کتابخوانی در کشور رواج یابد.

بازیکن سابق تیم ملی فوتبال کشورمان گفت:

«علاقه مندم پس از کناره گیری از فوتبال، به نگارش خاطرات ورزشی ام پردازم.»

همچنین سپهر حیدری، بازیکن تیم فوتبال پیروزی تهران، گفت: «به یقین امسال هم از نمایشگاه دیدن خواهیم کرد، چرا که فضا و شور و حال نمایشگاه باعث ترغیب به خرید و خواندن کتاب می شود. در واقع، نمایشگاه کتاب تهران مرا کتابخوان کرد.»

حیدری با اشاره به حضور گسترده و پرشور مردم در نمایشگاه بین المللی کتاب از مسوولان خواست برای کاهش قیمت ها اقدام کنند تا قدرت خرید مردم بالا برود و شاهد رشد و فراگیری کتابخوانی بین افراد باشیم.

وی افزود: «مخاطب اصلی نمایشگاه تهران، دانشجویان و دانش آموزانند و برای تسهیل دسترسی آنها به کتاب های مورد نظرشان باید امکانات ویژه تری برای آنان فراهم شود.»

بازیکن تیم سرخ پوش تهرانی گفت: «جدا از محتوای کتاب ها، طراحی جلد و انتخاب عنوان کتاب نیز عوامل موثر دیگری در انتخاب کتاب ها به حساب می آیند. خوشبختانه طی سال های اخیر شاهد پیشرفت خوبی در حوزه چاپ و گرافیک صفحات و جلد بوده ایم.»

به هر حال این روزها خیل عظیمی از مردم سراسر کشورمان منتظر آغاز بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهرانند، نمایشگاهی که نیمه فصل بهار طبیعت را به برگ برگ کتاب ها پیوند می زند تا زیباترین جنگ کلمات در هیاهوی دوست داشتنی بازدیدکنندگان از غرفه های داخلی و خارجی مصلاهی بزرگ امام خمینی (ره) تهران جان و روح هر عاشق کتاب را به حضور در جشنی عظیم فرا بخواند.

هادی ساعی دیگر عضو این شورا نیز گفت: «شورای اسلامی شهر تهران مسوول هماهنگی میان نهادهای مختلفی است که در زمینه برگزاری نمایشگاه بین المللی کتاب تهران همکاری دارند.»

وی ادامه داد: «جلسات متعددی را با مدیران برگزاری نمایشگاه کتاب برگزار کرده ایم که امیدواریم نتایج این جلسات منجر به برگزاری هر چه بهتر برگزاری نمایشگاه شود.»

عضو کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای شهر تهران افزود: «در این دوره نسبت به دوره های قبل، تعامل و هماهنگی بیشتری برای برگزاری نمایشگاه کتاب داریم و مسوولیت گسترده نهادهای شهری به خوبی مشخص شده است.»

ساعی ادامه داد: «در روزهای برگزاری نمایشگاه کتاب تهران نهادهای مختلف شهری مسوولیت های زیادی بر دوش دارند که در این دوره با برگزاری جلسات متعدد، هماهنگی کاملی در این زمینه به وجود آمده است.»

شهرداری تهران هم همکاری ویژه ای را با مسوولان برگزاری نمایشگاه داشته است.

سازمان زیباسازی شهر تهران برای نخستین بار فضاها و نمادهای تبلیغاتی شهر تهران را با تخفیف ویژه در اختیار ناشران شرکت کننده در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران قرار می دهد. امسال همزمان با برگزاری نمایشگاه کتاب تهران فضاها و نمادهای تبلیغاتی شهر تهران با قیمت های حداقلی در اختیار ناشران قرار می گیرند.

از سوی دیگر، نخستین کارگاه آموزش اطفای حریق و مدیریت بحران ویژه ناشران کودک و نوجوان نمایشگاه کتاب، صبح ششم اردیبهشت با حضور ناشران این حوزه در محل برپایی بیست و سومین نمایشگاه کتاب تهران برگزار شد.

در این کارگاه که تعداد زیادی از ناشران کودک و نوجوان حضور داشتند، توصیه های ایمنی لازم درباره نحوه چیدمان غرفه ها و شیوه اطفای حریق آموزش داده شد.

احمدیان، کارشناس سازمان آتش نشانی، در این باره گفت: «وجود کپسول های خاموش کننده دستی در تمامی غرفه های نمایشگاه کتاب تهران الزامی است و ناشران موظف اند از نخستین روز برگزاری نمایشگاه کتاب، این دستگاه را در محل غرفه خود نصب کنند.»

وی تصریح کرد: «در صورت عدم همکاری ناشران، مراتب به کمیته اجرایی گزارش شده و از ادامه فعالیت غرفه جلوگیری به عمل می آید.» در پایان این کارگاه آموزشی و توجیهی، به ناشران حاضر گواهی شرکت در کارگاه آموزشی مدیریت بحران اعطا شد.

رئیس سازمان آتش نشانی نیز از آمادگی این سازمان برای تامین ایمنی نمایشگاه کتاب تهران خبر داد.

محمدرضا حاجی بیگی، مدیر عامل سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران نیز گفت: «پروژه بررسی ایمنی مصلای از مدت ها پیش آغاز شده است. همچنین نیروها و پایگاه سازمان آتش نشانی در نقاط مختلف فضای بیرونی و درونی نمایشگاه کتاب جانمایی شده اند و کار توجیه و تجهیز پرسنل و پایگاه ها نیز پایان یافته است.»

وی از نصب شیرهای هیدرات در نقاط مختلف نمایشگاه کتاب خبر داد و گفت: «نیروهای آتش نشانی تلاش می کنند با حضور دقیق و مستمر خود از حوادث احتمالی در فضای نمایشگاه جلوگیری کنند. به همین دلیل، از نیروهای آتش نشانی داوطلب ناشران نیز بهره گرفته شده است.»

مدیر عامل سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران با اشاره به ضرورت جانمایی مناسب غرفه ها برای ارائه خدمات سریع تر آتش نشانی، گفت: «نیروهای آتش نشان برای ارائه خدمت در سالن شبستان هیچ گونه مشکلی ندارند و در برخی از نقاط مصلاهی امام خمینی (ره) نیز مانند رواق های غربی و شرقی، باید تمامی استانداردهای ایمنی رعایت شوند.»

شهلا فهیمی

جواد محقق در سال ۱۳۳۳ در همدان متولد شد. تحصیلاتش را در همان شهر به پایان برد و در سال ۱۳۵۸ به استخدام آموزش و پرورش درآمد و سال‌ها در شهرها و روستاها و نیز بعضی کشورهای همسایه تدریس کرد. در سال ۱۳۶۹، به دلیل داشتن تجربه تدریس در دوره‌های مختلف آموزشی (از ابتدایی تا تربیت معلم) و نیز سابقه فعالیت‌های فرهنگی و مطبوعاتی، به دعوت دفتر انتشارات کمک آموزشی به تهران آمد و به ترتیب سردبیری ماهنامه‌های رشد معلم، رشد نوجوان، رشد کودک و فصلنامه‌های رشد جوانه و رشد آموزش هنر را به عهده گرفت. آخرین مسوولیت اداری او معاون کتاب و مسوول ساماندهی کتاب‌های کمک آموزشی بود. داوری و دبیری جشنواره‌های کتاب و مطبوعات، عضویت در هیئت مدیره انجمن قلم ایران و انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، همکاری با بیش از هشتاد نشریه و چاپ بیش از سی کتاب برای کودکان، نوجوانان و بزرگسالان از دیگر فعالیت‌های اوست.

گفت و گو با جواد محقق به احترام روز معلم

قدر این جماعت را بدانیم!

دهه آخر حکومت شاه، به دنبال افزایش ناگهانی قیمت نفت در سطح جهانی و ریخته شدن این پول در بخش‌های خدماتی و دولتی و نپرداختن به ساخت و سازهای زیربنایی شروع شد و در عرض چند سال گرانی آنقدر بالا گرفت که صدای مردم درآمد. شاه هم با راه‌اندازی تشکیلاتی به اسم اتاق انصاف یا چیزی شبیه به این، با تبلیغات بسیار شروع به مثلاً مبارزه با گرانی کرد. البته موفق هم نشد و در سال‌های آخر ناچار شد در یک حرکت نمایشی، بسیاری از مسوولان بلندپایه دولت را به ظاهر دستگیر و زندانی کند که عکس و تفصیلات همه اینها در مطبوعات هست. طبق این مدارک، ارزانی زمان شاه توهمی بیش نیست. درباره وضع اسفناک معلمان در زمان شاه هم شعرها، داستان‌ها، کاریکاتورها و اخبار همان سال‌ها گواه روشنی بر صحیح بودن این تصور است.

اصلاً آن تظاهرات معروف اوایل دهه چهل که به مجروح و کشته شدن عده‌ای از معلمان از جمله مرحوم دکتر خانعلی و اعتصاب عمومی معلمان و حتی تغییر مسوولان بلندپایه وزارت و کشوری انجامید، از همین پایین بودن دستمزدهای معلمان شروع شد. در سال ۱۳۵۵ هم وزیر آموزش و پرورش در گزارشی به شاه، رسماً گفت که معلمان ما در «افلاس مطلق» به سر می‌برند! اینها همه در منابع چاپی همان ایام موجود است. حالا چطور با افلاس مطلق می‌شود در رفاه بود، خدا می‌داند!

پس این حرف‌ها از کجا آمده؟

این حرف‌ها اگر محصول کم‌خوانی و بی‌مطالعه بودن گویندگان آن نباشد، احیاناً در عنادورزی‌های سیاسی-اجتماعی ریشه دارد. البته عده‌ای هم ندانسته و ساده‌انگارانه با مقایسه قیمت‌های دیروز و امروز به چنین نتیجه‌ای می‌رسند که باز هم غلط است. زیرا اگر بالاتر بودن قیمت اجناس در زمان حاضر، در مقایسه با سی سال پیش، دلیل گرانی تصور شود، با مقایسه تورم سی سال بعد، این بسیار ارزان خواهد بود! همان‌طور که سی سال قبل هم نسبت به شصت

سال قبل گرانی محسوب می‌شد. می‌بینید که چنین مقایسه‌ای از اساس نادرست است. یعنی همه چیز در همه جای دنیا، امروز گران‌تر از دیروز و ارزان‌تر از فرداست. اصلاً در همه دوره‌های تاریخی، مردم از گرانی زمان خودشان می‌نالیده‌اند. شعر و شعار معروف مردم در زمان ناصرالدین شاه را که به عیسی خان وزیر نسبت می‌دادند، شنیده‌اید؟

شاه کج کلاه، رفته کربلا

نان شده گران، یک من یک قران!
تازه اینها در صورتی است که ازدیاد جمعیت، کاهش منابع، جابه‌جایی اجتماعی طبقات تولیدکننده با مصرف‌کننده، توقعات عمومی و بالا رفتن سطح زندگی را در نظر نگیرید. و گرنه با محاسبه اینها، این معادله باز هم به نفع استدلال بنده تغییر خواهد کرد. پدر و پدربزرگ‌های ما یخچال، فریزر و تلویزیون رنگی و جاروبرقی و ماشین لباس‌شویی و آب‌میوه‌گیری و دوربین‌های عکاسی و فیلم‌برداری و رایانه و ده‌ها وسیله مشابه اینها را نداشتند و طبعاً هزینه‌های خرید و مصرف و نگهداری و تعمیرشان را هم نمی‌پرداختند. میوه‌ها را هم، اگر بومی و منطقه‌ای بود، فقط در فصل آنها می‌خورند. هزینه‌های تحصیل مدرسه‌ای و دانشگاهی هم

هیچ معلمی با دو چرخه سرکار نمی‌رود و آنجا می‌روند؟ مگر معلم ژاپنی مرخص است که در گرما و باران آن منطقه، خیابان‌های پر فراز و فرود نیمه کوهستانی را عرق‌ریزان رکاب بزند تا به منزل یا مدرسه برسد؟ پس چرا بیک ماه حقوقش یک ماشین نمی‌خرد؟ این همکار هم مثل خیلی‌های دیگر، ندیده و تحقیق نکرده و عموماً بر اساس شنیده‌ها و آرزوها حرف می‌زد و نمی‌دانست که در ژاپن با دو سه ماه حقوق معلمی می‌شود یک ماشین خرید؛ اما تنها کسانی می‌توانند اتومبیل داشته باشند که پارکینگ داشته باشند! آنجا نمی‌شود ماشین را کنار خیابان یا توی کوچه و سر راه مردم پارک کرد. باید حتماً محل پارک اختصاصی داشته باشید. حالا معلمی که کل خانه اجاره‌ای اش بیست متر است، پارکینگ از کجا بیآورد؟ حتی اگر خانه شخصی هم داشته باشد، باز امکان داشتن پارکینگ را ندارد چون برایش بسیار گران تمام می‌شود.

به فرض هم کسی پولش را داشته باشد، ترجیح می‌دهد خانه‌اش را چند متر بزرگ‌تر کند که بتواند پایش را دراز کند. پس می‌بینید که در ژاپن ماشین ارزان است؛ اما شرایط خرید و نگهداری آن بسیار سخت است.

هزینه‌های داشتن ماشین، مثل پول بنزین و تعمیر هم آنقدر زیاد است که اگر کسی توان خریدش را داشته باشد، توان نگهداری آن را ندارد. می‌بینید که این نوع مقایسه‌ها از بیخ و بن غلط است. اگر محدودیت صفحات نشریه نبود، نمونه‌های دیگری از این نوع تصورات غیرواقعی را هم می‌گفتم.

عده‌ای هم می‌گویند در دهه‌های گذشته، اجناس ارزان بود و حقوق معلمان زیاد! من که سن و سالم قد نمی‌دهد؛ اما آیا شما این حرف را تایید می‌کنید؟

به هیچ وجه. چون واقعیت‌های موجود در منابع مکتوب همان سال‌ها جز این را نشان می‌دهد. انعکاس فقر و ناداری جامعه معلمان کشور در نظم و نثر شاعران و نویسندگان معاصر و در سخنرانی‌ها و مصاحبه‌های مسوولان آموزش و پرورش دوره پهلوی، سابقه طولانی دارد و من بخشی از اینها را ده سال پیش در یکی از شماره‌های مجله رشد معلم با ذکر نمونه نوشته‌ام. اولاً اصل این تورم و گرانی از

نمی‌آیند. اشتباهی که گاه معلمان ما می‌کنند و من به دلیل سفرهای فراوان و دیدارهای متعدد با همکاران خود شاهد آن بوده‌ام، این است که مثلاً حقوق یک معلم ژاپنی را به ریال تبدیل می‌کنند و بعد با مقایسه آن با حقوق خودشان، آن را چند برابر می‌بینند و به این نتیجه می‌رسند که حقوق ما خیلی کم است. البته در این که حقوق معلمان ما برای گذران زندگی امروز، به خصوص در شهرهای بزرگ، کم است، شک نیست؛ اما تصور زیاد بودن حقوق معلمان مثلاً ژاپنی هم غلط است. همکاری شهرستانی می‌گفت: «یک معلم ژاپنی در ماه، دو میلیون و پانصد هزار تومان حقوق می‌گیرد!» بعد با مقایسه این درآمد با قیمت اجناس و اجاره‌خانه در شهر خودش، نتیجه می‌گرفت که اگر این معلم ماهی ۵۰۰ هزار تومان هم خرج کند، ماهی ۲ میلیون تومان پس‌انداز می‌کند! بی‌آن که بداند این مقایسه غلط است؛ زیرا درآمد را با پول یک کشور و هزینه‌ها را به قیمت یک کشور دیگر نمی‌سنجند!

وقتی برایش توضیح دادم که دوست عزیز، قسمت اول حرفت تا اندازه‌ای درست است. یک معلم ژاپنی ماهانه حدود ۱۸۰ هزار یین حقوق می‌گیرد (که آن زمان معادل تقریبی یک میلیون و دویست، سیصد هزار تومان می‌شد)؛ اما یادت باشد که کرایه یک خانه بیست و چند تتری در یک منطقه متوسط توکیو، به پول ما سه میلیون تومان است! یعنی درآمد یک معلم ساده حتی کفاف اجاره‌خانه‌اش را هم نمی‌دهد. در آلمان و فرانسه و بعضی کشورهای دیگر هم همین‌طور است. بگذریم از آن که معلم ژاپنی باید یک ساعت قبل و یک ساعت بعد از بچه‌ها در کلاس و مدرسه حضور داشته باشد و کارهای اضافی مثل آماده کردن کلاس، نظافت و... را هم انجام بدهد. تعطیلات سالانه‌اش هم کمتر از ماست.

بعضی‌ها می‌گویند معلمان ژاپنی می‌توانند با یک ماه حقوقشان یک ماشین بخرند؛ ولی ما برای خرید یک خودرو معمولی باید چند سال حقوقمان را پس‌انداز کنیم.

اتفاقاً همین حرف را همکار دیگری در همان جلسه به من گفت. از او پرسیدم: پس چرا عده معلمان ماشین دار ما بیش از آنهاست؟ چرا در ایران تقریباً

آقای محقق! روز معلم چگونه روز معلم شد؟
تاریخچه روز معلم را سال‌ها پیش، در یکی از شماره‌های مجله رشد معلم نوشته‌ام و در مقدمه کتاب «قدر استاد» هم آورده‌ام و چون مفصل است با اجازه‌تان تکرار نمی‌کنم. در آن نوشته، ضعف و قوت روز معلم فعلی را به اجمال توضیح داده‌ام. در ضمن، معایب و محاسن روز جهانی معلم را هم - که همان سال از سوی مجامع بین‌المللی مطرح شد - گوشزد کرده‌ام و پیشنهاد خودم را هم گفته‌ام. علاقه‌مندان می‌توانند به آن نوشته مراجعه کنند که حرف‌های تقریباً تازه و ناگفته‌ای است!

به نظر شما، چرا کشور ما همسوا با دیگر کشورهای دنیا، ۱۳ اکتبر را روز معلم اعلام نمی‌کند؟

اولاً که ما سال‌ها قبل از آنها روزی به نام روز معلم داشته‌ایم که اتفاقاً برخلاف روز معلم‌های قبل از انقلاب، مقبولیت عام هم یافته و از نظر زمانی هم فرصت مناسبی است. ثانیاً این روز جهانی معلم هم هنوز جا نیفتاده است و بسیاری از کشورها، عنایت چندانی به آن نداشته‌اند. بخصوص که زمانش هم برای ما زمان خوبی نیست. البته این را از روی میزان انعکاس خبری آن در رسانه‌ها می‌گویم و قطعاً نیازمند تحقیق بیشتری است. در نتیجه، عاقلانه نیست که یک روز معلم جانشده، ملی و بومی را که در زمان خوبی هم قرار دارد بیک روز معلم جانشده غیربومی که متأسفانه مشکل زمانی هم دارد عوض کنیم. اگر چه بلا تکلیف گذاشتن آن هم زمینه سوءاستفاده‌هایی را فراهم می‌آورد که همه اینها را در همان مقاله توضیح داده‌ام.

نظر شما درباره چگونگی برگزاری روز معلم در ایران چیست؟

متأسفانه برنامه‌ریزی خوبی نداریم و در بسیاری جاها، صورتی کلیشه‌ای پیدا کرده است و اگر شخصیت ارجمند شهید مطهری نبود، فکر می‌کنم خیلی پیش‌تر، سرنوشت روز معلم‌های قبل از انقلاب را پیدا می‌کرد و به فراموشی سپرده می‌شد. ما باید برای تنوع برنامه‌ها، جایزه‌ها، هدیه‌ها و تناسب مالی، مقامی و ارزشی آنها، به تفکیک دوره و حتی گاه پایه تحصیلی، فکر کنیم و برنامه بدهیم و تولید داشته باشیم. همکاران مخالف یا معترض هم باید به جای گلایه‌های شفاهی، راه‌حل‌های عملی و قابل اجرا ارائه دهند. متأسفانه در طول سیزده سال سردبیری مجله رشد معلم، با همه پیگیری‌ها، حتی یک پیشنهاد عملی و اجرایی قابل قبول و پخته به دست من نرسید. البته خودم راهکارهایی داشتم که برای اجرا به همکاری بعضی ناشران و مولفان احتیاج داشت و به جایی نرسید. باید اقرار کرد که در این زمینه‌ها، هیچ‌کس فکر جدی نمی‌کند و ستاد به اصطلاح بزرگداشت مقام معلم هم در طول این سال‌ها فاقد کارآمدی لازم برای چنین مهمی بود و ظاهراً به دلیل همان ناکارآمدی هم برچیده شد.

شما در مقام کسی که به دلیل مطالعه، سفر یا زندگی و تدریس در بعضی کشورهای دیگر، با وضعیت معلمان سایر کشورها آشنایی بیشتری دارد، وضعیت معیشتی معلمان ما را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

تا آنجا که به مطالعه و تحقیق یا مشاهده و تطبیق دریافته‌ام، حقوق معلمان در همه جای جهان کم است و زندگی خود را با مشکل اداره می‌کنند. آنان در بهترین وضعیت هم جزو طبقات مرفه به حساب

نداشتند. ماهم اگر بدون اینها زندگی کنیم، هزینه های زندگی مان بسیار بسیار پایین خواهد آمد و تصور ارزانی خواهد شد! اما اگر قرار شد در تمام طول سال خیار و گوجه فرنگی سالادمان فراهم باشد و دوغ و ماستمان را هم با همزن برقی هم بزیم، طبیعی است که هزینه هایش را هم باید بپردازیم. یعنی بخشی از تورم و بالا بودن هزینه هاست به درآمدها، محصول تولید کم، مصرف زیاد و بالا رفتن سطح زندگی است.

همه فرمایشات شما درست؛ ولی با همه اینها آیا می توان منکر این قضیه شد که معلمان ما در سختی معیشت به سر می برند؟

اگر بایک کلمه «نه» راضی می شوید، آن را بر زبان می آورم! اما عقیده دارم وضعیت زندگی معلمان روستایی، که معلمی را در کنار کشاورزی انجام می دهند، با معلمان شهری و زندگی معلمان شهرهای کوچک با معلمان کلان شهرهایی مثل تهران و زندگی معلمانی که تنها شاغل خانواده اند با همکارانی که زن و شوهر معلم اند و نیز با توجه به تعداد عائله آنها، توقعاتشان، سطح زندگی شان، همه و همه موجب تفاوت در پاسخ می شود. این تفاوت در میان معلمان ورزش و ادبیات و ریاضی و زبان هم هست. در میان معلمان ابتدایی و دبیرستان هم هست که یکی تمام هفته را سر کلاس است و دیگری هفته ای دو یا سه روز فرصت کار اضافی دارد. می بینید که نمی توان حکم کلی داد. مضافا این که مشکل معیشت معلمان هم مثل مشکلات مسکن و بهداشت و ترافیک، یک مشکل جهانی است و به معلمان ایرانی اختصاص ندارد. از همه اینها گذشته، برای رفع سختی ها باید راهکار ارائه داد و منابع مالی آن را هم روشن کرد و گرنه راه به جایی نمی بریم.

در مقام اولین دبیر جشنواره انتخاب کتاب سال معلم، بفرمایید انگیزه برگزاری این جشنواره چه بود، چگونه برگزار شد، سطح کارهای معلمان در چه حد بود و حالا در چه وضعیتی قرار دارد؟

داستان راه اندازی این جشنواره به قول فردوسی «یکی داستان است پر آب چشم!» که باز به قول شاعر «این زمان بگذرد تا وقت دگر»؛ اما انگیزه این کار، نوعی حیثیت بخشی علمی و فرهنگی به جامعه معلمان، برای افزایش انگیزه های کاری بود که مقدماتش را در مجله معلم با گفت و گوهای مفصل «یادماندگار» از سال ها پیش شروع کرده بودم و جشنواره را با خون دل و دست تنها، با هفت ماه کار مداوم، بدون ابتدایی ترین امکانات، در سطح ملی برگزار کردم و دو سه دوره ای هم دوام یافت و متاسفانه مثل خیلی از کارهای اساسی، چون در چارت تشکیلاتی وزارت، رسمیتی نداشت، ظاهرا رها شد. اگر بخواهم این مساله را باز کنم و چند و چونش را بگویم، مثنوی درد دل هایم هفتاد من کاغذ می شود و مایل نیستم این زخم، دوباره دهان باز کند، اما برای راه افتادن دوباره اش دعا می کنم چرا که تداوم چنین کاری نیاز دستگاه آموزش و پرورش ماست و بسیاری از فعال ترین چهره های علمی، ادبی و هنری ایران معلم اند و حیث است که در جشنواره های دیگر بدرخشند اما در محل کارشان غریب باشند و ناشناخته. رشد معلمان صاحب قلم، رشد واقعی آموزش و پرورش ما را در پی دارد و بدون اینها توقع توسعه علمی در کشور توقع بیجایی ست. کاش نظام آموزشی ما قدر این جماعت را چنان که باید بداند.

چه توصیه ای به معلمان جوان دارید؟

توصیه ام این است که معلمی را تنها در کلاس و مدرسه نبینند و حضور شایسته در رسانه های صوتی و تصویری و بخصوص رسانه های مکتوب را هم ادامه معلمی خود بدانند و این فرصت مغتنم را از دست ندهند. البته پس از آموختن راه و رسم و شیوه های کار رسانه ای و توانمندی در سرودن شعر، نوشتن داستان، تهیه مقاله، گزارش، گفت و گو یا ترجمه، ویرایش، گویندگی و ده ها فعالیت مشابه دیگر. یعنی مدام بخوانند و بیاموزند و بنویسند و در معرض نقد قرار بدهند تا رشد کنند و درهای موفقیت به رویشان باز شود. ان شاء الله...

نگاهی به کتاب «دکارت تا دریدا: مروری بر فلسفه اروپایی»

شکل گیری و گسترش مفهوم «خود» از دکارت تا دریدا

می کوشد تا یکی دیگر از سرچشمه های فکری هایدیگر را نشان دهد. در کل می توان گفت که وی نگاه همدلانه ای به هایدیگر ندارد و این امر در انتقاداتی که به وی وارد می کند، به خوبی خود را نشان می دهد. نکته دیگر که جلب نظر می کند توجه وی به نزدیکی بسیار میان اندیشه های آدورنو و هایدیگر برخلاف اختلافات ظاهری آنهاست.

بخش چهارم: ضد انسان محوری و مساله اخلاق

لویاس و دریدا فیلسوفانی هستند که در این بخش بررسی می شوند اما بر مبنای مساله اخلاق. سجویک پیش از پرداختن به این دو فیلسوف با آوردن توضیحاتی درباره فلسفه اخلاق از کانت به بعد و نیز مفهوم انسان محوری کار خود را آغاز می کند. در این راستا وی با آغاز از مفهوم انسان محوری نزد سارتر و سپس بررسی انتقادهای هایدیگر به وی، هم به مساله زبان در هایدیگر متاخر می پردازد و هم نشان می دهد که ضدانسان محوری چگونه شکل می گیرد. نگاه هایدیگر به مساله دیگری در هستی و زمان از سرآغازهایی است که بحث تقدم اخلاق بر هستی شناسی را در لویاس دامن می زند. بررسی نسبت میان خود و دیگری، زبان، اخلاق و مسایلی از این دست بنیان های اندیشه لویاس را برمی سازد که سجویک می کوشد دریدارا نیز از منظر مشاهده کند که به مسایل مطرح شده لویاس در اخلاق پاسخ می گوید. وی اما پیش از آغاز به طرح اندیشه دریدا مسایل مهم اندیشه وی از قبیل واسازی، رد و تمایز می پردازد.

بخش پنجم: سیاست، ایدئولوژی قدرت و عدالت

این بخش سرتاسر به بررسی نظرات فیلسوفان پست مدرنی معطوف است که تحت تاثیر نیچه به نسبت های پنهان مساله حقیقت و قدرت پرداخته اند. در همین راستا بسیاری از نظرات فلسفه سیاسی نیز مطرح می شوند و به طور کلی نگاهی اجمالی به اندیشه های آلتوسر، فوکو و لیوتار می شود که در حد آشنایی مقدماتی بسیار مفید است. پایان بخش کتاب توجهاتی ارزشمند به مساله زبان فلسفی است که نشانگر دقت و توجه عمیق نویسنده به مسایل فلسفی است. در کل می توان گفت که کتاب همان طور که خود ادعا می کند، مروری مقدماتی اما روشننگر و شفاف بر فلسفه اروپایی با محوریت مساله شناخت و سوژگیته است که به خوبی نیز ترجمه شده است.

نویسنده زنده است

در کتاب «دکارت تا دریدا: مروری بر فلسفه اروپایی» نوشته پیتر سجویک و با برگردان محمدرضا آخوندزاده، تنها در برخی موارد برگردان اصطلاحات فلسفی، به رغم توجه مترجم به این مساله در مقدمه، باز هم گمراه کننده اند. اما یک اشتباه بزرگ: در نمایه کتاب، همانم پیتر سجویک با فرد دیگری که فعالی مارکسیست است، باعث شده تا ناشر در درج تاریخ تولد و مرگ نویسنده اشتباه کند و این گمان را به وجود بیاورد که پیتر سجویک حدود ۲۴ سال پس از مرگش برای خوانندگان فارسی کتاب، مقدمه نوشته است! نشر نی تاریخ تولد و مرگ آن پیتر سجویک کمونیست را در مقابل نام نویسنده این کتاب گذاشته. یعنی در شناسنامه کتاب تاریخ مرگ نویسنده سال ۱۹۸۵ درج شده و بعد از آن مقدمه همین نویسنده برای خوانندگان فارسی زبان آمده است! امید است در چاپ های بعدی این اشتباه تصحیح شود.

روح و دانشنامه علوم فلسفی (بخش منطق)، به چگونگی برآمدن آنها توجه می کند. با توجه به بخش کوتاهی که به هگل در این کتاب اختصاص دارد، می توان گفت که شرحی خوب و قابل قبول از اندیشه وی داده شده که بسیار روشننگر است. همچنین، تخصص در نیچه نیز در بخش نیچه بسیار به کار نویسنده آمده به گونه ای که این بخش را با وجود کوتاهی آن به یکی از بهترین بخش های کتاب بدل کرده است.

در ادامه، وی به دو اندیشمند نامدار مکتب فرانکفورت یعنی هورکهایمر و آدورنو می پردازد. و این کار را با تفصیل بیشتری انجام می دهد و به نسبت های ایجابی و سلبی این فیلسوفان با اندیشمندانی مانند کانت، هگل، مارکس و نیچه می پردازد. نقد عقل ابزاری و نقد بنیادین دو نگاه عمل گرایانه و اثبات گرایانه مبنای بررسی اندیشه های هورکهایمر در این بخش اند و توجه به نگاه انتقادی آدورنو به فلسفه اولی، مفهوم روش، دیالکتیک و مفهوم مطلق در هگل از مسایل اصلی ای اند که گزارش آدورنو برابمان به ارمغان می آورد.

پایان بندی این بخش با عنوان «وساطت، نه تامل» جمع بندی تطبیقی بسیار خوبی است میان دو بخش یکم و دوم بر اساس نسبت شناخت و سوژگیته. به نظر سجویک صرف نظر از تفاوت هایی که این چهار فیلسوف دارند، همه آنها در این باور شریک اند که نمی توان سوژگیته را مستقل از اشتغال ما به جهان تجربه و شرایطی که با آن همراه است، تفسیر کرد و این امری است که در مقابل نگاه چهار فیلسوف بخش اول و نگاه آنها به سوژگیته، عقل و تجربه است.

بخش سوم: دو هستی شناسی

سجویک در این بخش با تایید این نظر که هر شناخت شناسی ای بر ساخته نگاهی دیگرگون به هستی است، دو گونه هستی شناسی کانتی و نیچه ای را بر مبنای هستی شناسی بودن و هستی شناسی شدن تعریف می کند و بر این باور است که هایدیگر متقدم در کتاب هستی و زمان پیرو این نگاه کانتی به هستی است و دلوز و گاتاری نیز پیرو نگاهی نیچه ای به هستی اند. اما میان این دو نگاه این امر مشترک است که هر دو بحث های مربوط به شناخت را ناکافی دانسته و برای بررسی عمیق تر آن ها به هستی شناسی به عنوان مبنای نظریه های شناخت روی آورده اند.

در بررسی نظریات هایدیگر، معتقدم کتاب هستی و زمان نقش اساسی دارد و نویسنده نیز با نگاهی اجمالی ولی جامع به خوبی از پس آن برمی آید. وی با نیم نگاهی به هوسرل با عنوان پدیدارشناسی نیز

«دکارت تا دریدا: مروری بر فلسفه اروپایی» نوشته پیتر سجویک با برگردان محمدرضا آخوندزاده، دیباچه ای بر سیر تکاملی مفهوم «خود» در فلسفه اروپایی است که توسط نشر نی در سال ۱۳۸۸ به چاپ رسید و اکنون برای نخستین بار در نمایشگاه کتاب تهران عرضه می شود. نسخه انگلیسی این کتاب در سال ۲۰۰۱ توسط انتشارات بلکول به چاپ رسیده بود. پیتر سجویک اکنون استاد دانشگاه کاردیف در ولز بریتانیاست. از وی بیشتر تحقیقاتی در زمینه نیچه به چاپ رسیده ولی دامنه پژوهش های وی فلسفه اروپایی، فلسفه زبان، سیاست و تاریخ مفاهیم را در برمی گیرد.

بخش یکم: شناخت، عقل و تجربه

در این بخش نظرات چهار فیلسوف شناخت شناس مورد توجه قرار می گیرد که هر یک در عین داشتن نظرات متفاوت، در این نگاه با یکدیگر شریکند که مساله سوژه را با آگاهی پیوند می زند. نکته جالبی که در این بخش خود را نشان می دهد، موضع نیچه ای نویسنده در بررسی و بحث درباره نظرات این فیلسوفان است به نحوی که در بیشتر موارد یا با نقل قول های مستقیم از وی روبه رو می شویم یا مبنای تحلیل نظرات این چهار فیلسوف از نگاهی کاملا نیچه ای برخاسته است. نکته جالبی که وی به ویژه هنگام پرداختن به دکارت و لاک برجسته می کند، توجه خاصی به مثال های این فیلسوفان است. به عنوان نمونه، برای دکارت شناخت مانند یک ساختمان است و بنابراین باید پایه های مستحکمی داشته باشد تا بتواند استوار بماند. یا این که برای لاک، ذهن انسان مانند قفسه ای خالی است که هیچ کتابی درونش نیست و تا به واسطه تجربه حسی از ادراکات پر نشود، هیچ چیزی ندارد. این توجه نیز دقتی است که و امدار طرز تفکر نیچه ای است و نشان می دهد چگونه فیلسوفان با به کارگیری زبان و استفاده از مثال ها در بند آنها می مانند و سیر فکری خود را بر اساس آن شکل می دهند.

سجویک در گزارشی که از دکارت، لاک و هیوم می دهد، ما را با عناصر اصلی فلسفه ایشان آشنا می کند و در نهایت نیز برداشت هر یک از ایشان را از مفهوم سوژه نشان می دهد اما هنگامی که وی به فلسفه کانت می رسد، تنها با توضیحاتی از بخش های نخستین کتاب سنجش خردناب برخورد می کنیم که بسیار ناقص است. در واقع بسیاری مطالب پیش از حد توضیح داده شده اند و مسایل مهمی ناگفته باقی مانده اند. به ویژه که با رویکرد خاصی که نویسنده بر آن اصرار دارد، خواننده انتظار دارد تا دست کم ایده اساسی کتاب مورد توجه قرار گیرد. زیرا در این کتاب است که کانت از مساله سوژه و نفس به صورت امری نامشروط که قابل پرداختن به صورت نظری نیست، سخن می گوید.

به باور سجویک، سیر نظرات درباره مساله شناخت در این دوره با نگاهی به توانایی مثبت عقل در به چنگ آوردن حقیقت آغاز می شود و به تاملی انتقادی درباره مفاهیمی چون عقل و تجربه پایان می یابد.

بخش دوم: شناخت، تاریخ و جامعه

نویسنده در این بخش با توجه به فیلسوفانی که رویکردی انتقادی به کانت دارند کار خود را آغاز می کند و بر این باور است که این رویکرد انتقادی بیش از هر چیز، خود شناخت شناسی را نشانه می رود.

در بررسی فرایند شناخت در هگل، به مفهوم دیالکتیک و چگونگی فراتفتن از آگاهی به سوی ناخود آگاهی برمی خوریم. بر این اساس نگارنده با نگاهی به دو اثر اصلی هگل، یعنی پدیدارشناسی

نشست های سرای اهل قلم از چهارشنبه تا سه شنبه

غیبت قصه عشق و ضرورت تشکیل هسته های تخصصی ترجمه

سرای اهل قلم خانه کتاب با برگزاری نشست های نقد، بررسی و معرفی کتاب و همچنین ایجاد فضایی مناسب برای گفت و گو و تبادل نظر اهالی قلم، زمینه رشد و اعتلای فرهنگی کشور را مهیا کند. در نشست هایی که هفته گذشته در سرای اهل قلم برگزار شد، کارشناسان و منتقدان حوزه ادبیات داستانی، فلسفه، قرآن و روان شناسی در جلساتی جداگانه به بحث و گفت و گو نشستند.

نیازی به نام تشکیل هسته های تخصصی ترجمه

نشست «ترجمه داستان های قرآن کریم» با حضور دکتر مجتبی رحماندوست، احساس عباسلو و حمید نورشمسی در سرای اهل قلم برپا شد. **نورشمسی دبیر نشست:** داستان های حوزه کودک، نوجوان و بزرگسالان هر یک با عناوین مختلفی ترجمه می شوند که حاوی سمت و سو و جریان فکری خاصی برای مخاطبان اند. بسیاری از این داستان ها معرف و بیانگر اندیشه و فلسفه ای از آیین های مختلف اند. از این میان می توان به رمان های پائولو کوئیلو اشاره کرد. البته در ایران پس از انقلاب ظرفیت های زیادی برای تدوین داستان های مختلف ایجاد شده اند، اما باید فعالیتی انجام شود تا با استفاده از ترجمه ادبیات داستانی به سوی توسعه نهضتی فرهنگی گام برداریم.

دکتر مجتبی رحماندوست، مشاور رئیس جمهور در امور ایثارگران و مترجم ادبیات داستانی: برای توضیح یک داستان قرآنی می توان به کتاب «نگهبان غار» اشاره کرد. این نوشتار ترجمه داستانی قرآنی است، نویسنده در این اثر تلاش کرده تا حیوانات نام برده شده در قرآن کریم را با دخالت برخی عناصر به قصه تبدیل کند و شکل داستانی به آنها ببخشد که هریک از عناصر آن با معیارهای داستانی امروز تطبیق دارند.

البته در تالیف و ترجمه داستان های قرآنی نباید تحریفی صورت بگیرد. به طور مثال، برای پرداختن به برخی از داستان های پیامبران (ع) باید به اصل عدم مغایرت با واقعیت زندگی آن ها و قرآن کریم توجه کرد تا تحریفی ایجاد نشود. یکی از الزامات ترجمه اثر داستانی قرآنی، قابل فهم و خواندنی کردن اثر به زبان اصلی است تا محتوای آن با چارچوب های قرآنی و مبانی دینی زندگی امه (ع) تطبیق داشته باشد.

علی عباسلو، دبیر شورای عالی ترجمه: در لابه لای مباحث بسیاری از عارفان ایرانی اشعار مختلفی منبعث از مفاهیم قرآن کریم نهفته و به صورت غیرمستقیم به این مبحث پرداخته شده است. با توجه به تفاوتی که میان قصه های قرآنی و قصه براساس قرآن کریم وجود دارد، بسیاری از مطالب قرآنی قابلیت قصه پردازی ندارند و برخی نیز از این ظرفیت برخوردارند. برای پایه ریزی یک الگوی مناسب ترجمه نیازمند تشکیل هسته های تخصصی ترجمه ایم. کارشناسان و متخصصان در کنار مترجمان و ناشران می توانند عناصر ترجمه مناسب و انتخاب یک اثر قابل ترجمه را مشخص کنند. هر اثری برای ترجمه نیازمند مترجم مناسب و بومی زبان مقصد در کنار یک صاحب نظر زبان مبدا است تا با همکاری یکدیگر ترجمه مناسبی به دست آید.

فلسوفی نهفته درون هر کودک

نشست «فلسفه برای کودکان» با حضور دکتر سعید ناجی و دکتر ترانه وفا، کارشناس، نویسنده و مربی فلسفه برای کودکان، در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد. دبیری این نشست به عهده احسان عباسلو بود.

سعید ناجی: مدت هاست که فلسفه در تمامی کشورها تنها به دانشکده ها محدود شده و ارتباطی میان آن و مردم وجود ندارد. فلاسفه در گروه های فلسفی دور هم گرد می آیند و مسایل دشوار انتزاعی را به بحث می نشینند و به دلیل درگیر بودن با سوال های پیچیده فلسفی، فرصتی برای پاسخ دادن به سوالات مردم ندارند.

در بررسی های انجام شده مشخص شد که کودکان فیلسوف تر از بزرگسالانند. سوالات فلسفی که به ذهن آنان راه می یابد، شاید هیچ گاه بزرگترها به ذهن خود نمی آورند و همواره به پاسخ های کلیشه ای برای آنان اکتفا می کنند.

«سرا» هم به مصلا می رود

سرای اهل قلم خانه کتاب، این هفته میزبان هیچ نشستی نخواهد بود. سه شنبه هفته جاری (۱۴ اردیبهشت) نمایشگاه بین المللی کتاب تهران با حضور رئیس جمهور افتتاح می شود و از ۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت نیز پذیرای بازدیدکنندگان خواهد بود. سرای اهل قلم خانه کتاب نیز برنامه های مفصلی را برای برپایی نشست های متعدد تخصصی با حضور کارشناسان در این نمایشگاه تدارک دیده است، لذا تا زمان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران، برنامه های عادی سرای اهل قلم متوقف خواهند بود. سرای اهل قلم هر سال در نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از حضور کارشناسان حوزه های مختلف در نشست هایش استفاده می کند تا مباحث این نشست ها در بوته نقد و بررسی کارشناسانه قرار بگیرند. امسال نیز چنین روندی اجرا خواهد شد. بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت ماه در مصلاهای بزرگ امام خمینی (ره) برگزار می شود.

انسان ها ضمن بزرگ شدنشان کنجکاوای های کودکی را به صورت خودکار از دست می دهند که این امر از شرایط آموزش و پرورش و فرهنگی ناشی می شود، چرا که پاسخ های ثابتی را ارایه و افراد را وادار به قبول آن می کنند.

ترانه وفا، نویسنده، ناشر و مدرس حوزه فلسفه برای کودکان: به گمان من و بسیاری دیگر از متخصصان، ارایه فلسفه برای کودک و بزرگسال تفاوتی ندارد و تفاوت در انتظار این دو قشر از فلسفه است. بزرگسالان از فلسفه انتظار بی حد و حصر داشته، می خواهند از نگرانی ها رهایی یابند، اما کودک این گونه نمی اندیشد. هنگامی که از مفاهیم فلسفی بزرگ ترها سخن می گویم، پیش زمینه هایی نظیر اعتقادات آنان در نظرشان دخیل است، اما کودک این گونه نیست و مسایلی را بدون هیچ پیش فرض و بسیار ساده بیان می کند.

در روند فکر کردن، سوالات فلسفی ایجاد می شوند. به قول افلاطون و سپس ارسطو، فلسفه با حیرت آغاز می شود. کودک نیز نسبت به همه چیز ابراز حیرت می کند، اتفاقی که در بیشتر بزرگ ترها نمی افتد. برای بزرگسالان همه چیز عادی است، اما برای فیلسوف، دنیا پر از رمز و راز است. فیلسوفان و کودکان جهان را پر از راز می بینند و در نظر آنان، همیشه چیزهایی برای آموختن وجود دارد.

روشی که در فلسفه برای کودک در پیش گرفته می شود، برای جلوگیری از این ضربه مهم است. افرادی باید به تدریس این نوع فلسفه بپردازند که برخی از مسایلی برایشان حل شده باشد، چرا که در درون هر کودکی، فیلسوفی نهفته است که اگر زیاد بزرگ شود، به انفجار و نابودی خواهد انجامید!

غیبت «قصه عشق» در بسیاری از زندگی ها

نشست بررسی کتاب «قصه عشق» با حضور دکتر ابوالفضل کرمی، استاد روان شناسی دانشگاه علامه طباطبایی (ره) و دکتر روشنگ نوربخش، استاد روان شناسی دانشگاه الزهراء (س) در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد. سپیده باطنی نیز دبیری این نشست را برعهده داشت.

دکتر ابوالفضل کرمی: درباره نظریه عشق استرنبرگ و کتاب او باید گفت که او از مثلث عشق سخن گفت که شامل ضلع های صمیمیت، تعهد و شور و شوق یا شهوت است. این آزمون حدود ۱۰ سال در کارگاه های مشاوره ازدواج به کار گرفته شد و سپس از سوی خود استرنبرگ مورد انتقاد قرار گرفت، چرا که مشاهده های عینی او در جامعه نشان می داد که ممکن است هر سه ضلع مثلث عشق وجود داشته باشند، اما زندگی پایدار نباشد و همچنین برعکس، بنابراین این سه شرط، اصلی نیستند.

استرنبرگ به این نتیجه رسید که هر فردی قصه عشق خودش را دارد که از کودکی و با مشاهده روابط زنان و مردان پیرامونش شکل می گیرد. وی دریافت آن دسته از زنان و مردانی که قصه های عشق شان نزدیک به یکدیگر است، زندگی پایدارتری خواهند داشت.

دکتر روشنگ نوربخش: این کتاب تنها شرح قصه های عشق نیست، بلکه در پی تشریح این موضوع است که چگونه زن و مردی رابطه پایدار یا ناپایدار دارند. استرنبرگ در پایان درباره چگونگی تغییر و بسط قصه ها نیز توضیحاتی ارایه می کند. جامع بودن مدل های این کتاب و انطباق آن با فرهنگ ما موضوعی است که جای تأمل دارد. ما در مشاوره ازدواج با گوناگونی های فراوانی مواجه ایم و تمامی این گوناگونی ها را نمی توان با این کتاب توجیه کرد. باید قبول کنیم که در زندگی بسیاری از افراد قصه عشقی وجود ندارد. آنان بدون قصه عشق ازدواج می کنند، به زندگی ادامه می دهند و طلاق می گیرند. گاهی اوقات انتخاب برای ازدواج در فرهنگ ما از یک یا دو مورد فراتر نمی رود. دوستی هایی که میان پسران و دختران جوان شکل می گیرد را نمی توان قصه عشق یا تجربه عشق راستین نامید، بلکه این امر واکنشی در مقابل وضعیت موجود است.

همه چیز درباره زرد و صورتی

نشست نقد و بررسی کتاب «زرد و صورتی» نوشته «ویلیام استیگ» با حضور «کلوزوبرت» مترجم اثر به زبان فارسی، سرور پوریا و احسان عباسلو به عنوان منتقد، در سرای اهل قلم خانه کتاب برگزار شد.

احسان عباسلو: خیلی خوب است که کتاب با سوال شروع می شود و در طول داستان نیز نویسنده تلاش دارد سوال کردن را به کودک یاد دهد و او را وادار به تفکر کند.

نکته دیگری که در این کتاب نظرم را به خود جلب کرد، صحبت از زیبایی توسط یکی از شخصیت های داستان بود می توان گفت یکی از شخصیت های اثر از زیبایی سوال می کند و دیگری پاسخ می دهد.

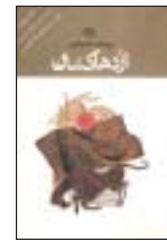
سرور پوریا، منتقد: روان شناسان معتقدند رنگ زرد نشانه تفکر است. حتی عنوان می کنند که اتاق های مطالعه با رنگ زرد پوشانده شود، از طرفی رنگ قرمز نوعی اشتباه ناگهانی در مخاطب ایجاد می کند و سریع فروکش می کند. داستان زرد و صورتی داستانی نسبتاً کودکانه است که ناشر برای سال های پایانی دبستان و اوایل دوره راهنمایی آن را منتشر کرده، اما معتقدم این کتاب حداکثر برای سال های چهارم و پنجم دبستان استفاده شود.

کلوزوبرت، مترجم اثر: ویلیام استیگ، نویسنده اثر از ۶۰ سالگی شروع به نوشتن داستان برای کودکان می کند. استیگ پیش از ۶۰ سالگی کمیک استریپ طراحی می کرد و از ۶۰ سالگی به بعد ۳۰ کتاب در حوزه کودک خلق کرده است. درباره دلایل انتخاب این اثر برای ترجمه نیز باید بگویم که یکی از دلایلی که این کتاب را انتخاب کردم، این بود که بارها در این اثر از خداوند یاد می شود، اما یک بار هم نام خالق هستی برده نمی شود. در فرانسه و آمریکا این کتاب برای کودکانی با سن کمتر توصیه می شود اما در ایران این کتاب برای سنین بالاتر توصیه شده است.

اژدهاکشان

یوسف علیخانی / انتشارات آموت

چاپ چهارم ۱۳۸۸/۱۷۶ صفحه/۳۵۰۰ تومان

اژدهاکشان مجموعه ۱۵ داستان کوتاه نوشته یوسف علیخانی است که در سال ۱۳۸۶ به وسیله موسسه انتشارات نگاه منتشر شده بود و در سال ۱۳۸۸ به وسیله نشر آموت به چاپ چهارم رسید.

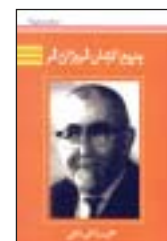
داستان‌های مجموعه اژدهاکشان مانند مجموعه داستان اول این نویسنده «قدم بخیر مادر بزرگ من بود» در فضای وهم زده یک روستا می‌گذرند. این مجموعه داستان برنده اولین دوره جایزه ادبی جلال آل احمد و نامزد هشتمین دوره جایزه هوشنگ گلشیری شد.

اثر یوسف علیخانی، برخلاف بسیاری از آثار دیگر، اقتباسی از آثار نویسندگان برجسته خارجی نیست، بلکه اثری بومی است که با در کنار هم قرار دادن شهر بزرگی چون قزوین با روستایی دورافتاده مثل میلک که هر روز اهالی آن به شهر مهاجرت می‌کنند، بر چالش میان سنت و تمدن مدرن انگشت می‌گذارد. داستان اژدهاکشان چنین شروع می‌شود: «این مهم نیست که حالا زرشکی‌ها سوار گاوهاشان نگاه کرده باشند به جنگ حضرت قلی با اژدهایی که کوه‌ها را خط انداخته بود تا برسد میلک. این هم مهم نیست که حالا سنگ شده‌اند و هر کسی وقتی از گردنه نرسیده به زرشک، رد می‌شود می‌تواند ببیند که سنگ‌هایی روی کوه دست چپ مانده‌اند و کوه دست راست خون‌لوده اژدهایی است که حضرت قلی کشته است. این هم قبول که اژدها از توی دره ضربه خورده و تا برسد به قله، خط انداخته و ماریچ کشیده شده است به آن بالا. این مهم است که جایی مانده است که وقتی سیمرخ میلیکی‌ها، از سربالایی، سرپایینی زرشک بالا می‌رود یکی می‌تواند توضیح بدهد که اینجا، همان جایی بوده که این داستان، اتفاق افتاده است. حضرت قلی وقتی فهمید که اژدها قصد میلک کرده و دارد می‌تازد به آنجا که با خاک یکسانش بکند، سوار قاطرش شد و یک راست از قزوین کوبید و از پاراجین رفت و نرسیده به زرشک، از جلوش در آمد. اژدها اول جان نخورد اما وقتی دید که حضرت قلی، شمشیرش را برق انداخته و روی سرش تکان می‌دهد، کمی عقب نشست و سعی کرد کوه را پایین بیاورد تا دور بزند و از یک طرف دیگر برود بالا تا برسد به گدوک و بعد از گردنه فلار ببیند که میلک، آن طرف شاه‌رود، نشسته است توی ایوان کوهستان، اما حضرت قلی آمد توی دره و اینجا جنگ‌شان شروع شد. من این را تعریف نمی‌کنم که سنم قد نمی‌دهد اما وقتی سیمرخ میلک از گردنه اژدهاکشان رد می‌شد، یکی شروع کرد به تعریف که بعد از سال‌ها رد خونش از کوهستان پاک نشده است...»

بدیع الزمان فروزانفر

علی رزاقی‌شانی / انتشارات تیرگان

چاپ اول ۱۳۸۹/۱۴۴ صفحه/۲۱۰۰ تومان

کتاب حاضر سی و هشتمین جلد از زندگینامه مشاهیر ایرانی است که به زندگی استاد بدیع الزمان فروزانفر (۱۲۷۸. ۱۳۴۹) اختصاص دارد. زندگی، خانواده، خصوصیات، ویژگی‌های اخلاقی، سفرهای فروزانفر و... عنوان بحث‌های این کتاب را تشکیل می‌دهند.

محمدحسین بشرویه‌ای معروف به بدیع الزمان

فروزانفر از اساتید برجسته زبان و ادبیات فارسی و مولوی شناس نامدار بود. وی از چهره‌های بزرگ پژوهش ادبیات فارسی و استاد گروهی از بزرگان ادبیات معاصر بوده است از جمله: دکتر عبدالحسین زرین کوب، دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، دکتر ذبیح‌الله صفا، دکتر محمدامین ریاحی، دکتر سیدمحمد دبیرسیاقی، دکتر محمدجعفر محجوب، دکتر سیمین دانشور، دکتر جلیل تجلیل، دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن، دکتر حسینعلی هروی و دکتر سیدجعفر شهیدی.

او خود شاگرد دهخدا بود. علامه دهخدا در سال ۱۳۱۴ مدرک دکترای وی را امضا و او را به سمت استادی دانشگاه تهران منصوب کرد.

فروزانفر بنیانگذار نهضت تحقیق در متون کلاسیک ادبیات فارسی و تصحیح آنها بود. تصحیح کلیات شمس تبریزی از کارهای برجسته فروزانفر به شمار می‌آید. فروزانفر به مدت ۳۰ سال در دانشگاه تهران و در رشته‌های مختلف از جمله ادبیات فارسی، تاریخ، تصوف اسلامی، عرفان و ادبیات عرب تدریس کرد. وی همچنین دو دوره به نمایندگی مجلس شورای ملی و مجلس سنا انتخاب شد. عمده مطالعات استاد فروزانفر درباره مولانا جلال‌الدین بلخی و عطار نیشابوری بود.

او شاعری پرمایه و همچنین دانشمندی در عالم تحقیق بود. دکتر زرین کوب یکی دیگر از بزرگان ادب فارسی درباره فروزانفر گفته است: «معلم و استادی دلسوز و صمیمی بود. درس او تنها تعلیم نبود، هم تهذیب بود و هم در حین حال تفریح. با این همه، توفیق او در کار معلمی در بین استادان ادب عصر به کلی بی سابقه بود... شعر را به سبک قدما محکم و متین می‌گفت، مخصوصاً به شیوه ناصر خسرو و خاقانی علاقه داشت، و از این حیث یادآور ادیب پیشواری بود... احوال و اسبابی که در حیات ادبی وی موثر افتاد، از وی بیشتر یک محقق و یک عالم ساخت...»

مهم‌ترین آثار تالیفی و تصحیح استاد فروزانفر عبارت‌اند از: «سخن و سخنوران» در دو جلد، منتخبات ادبیات فارسی، رساله در احوال مولانا جلال‌الدین رومی، تاریخ ادبیات ایران، فرهنگ عربی به فارسی (با مشارکت چهار نفر از استادان) فیه مافیة از گفتار مولوی، مآخذ قصص و تمثیلات مثنوی، احادیث مثنوی، «دیوان شمس تبریزی» در دو جلد، احوال و تحلیل آثار فریدالدین عطار نیشابوری، مناقب اوحدالدین کرمانی، «شرح مثنوی شریف» در سه جلد و...

جغرافیای جهانی شدن

وارویک ای مورای

ترجمه: دکتر جعفر جوان و دکتر عبدالله عبداللهی

نشر چاپار/ چاپ اول ۱۳۸۸/۴۷۶ صفحه/۸۰۰۰ تومان

ما در جهانی زندگی می‌کنیم که نیاکانمان حتی رویسای آن را هم نمی‌توانستند تصور کنند و هر روز بیشتر از قبل عبارت دنیسای کسوپسک را در مکالمات خود می‌شنویم. بخش اعظم این اوضاع فرجام انقلاب قرن بیستمی در عرصه فناوری‌های حمل و نقل و ارتباطات است که توانسته رویاهای مردم را محقق سازد. به عنوان مثال در حال حاضر با استفاده از هواپیماهای تجاری (سریع‌السیر) می‌توان در عرض یک روز به دور دنیا سفر کرد. کمتر از پنجاه سال پیش مسافرت از انگلستان به استرالیا به یک هفته زمان نیاز داشت. در سال ۱۸۷۰ پست زمینی از لندن به نیوزلند هفتاد روز طول می‌کشید. در صورتی که با پیدایش فناوری تلفن، دستگاه‌های فاکس و بعدها پست الکترونیک و سیستم‌های ویدئو کنفرانس چنین ارتباطی تقریباً به شکل لحظه‌ای ممکن شده است. اگر مبالغه ده‌گده جهانی را درست بدانیم، ما در چنین ده‌گده‌ای زندگی می‌کنیم و عبارتی که غالباً برای

اشاره به این مفهوم ظاهراً کم‌اهمیت به کار می‌رود، «جهانی شدن» است. از آنجا که هر روز بیش از پیش برای توجیه خط‌مشی‌های سیاسی و اقتصادی و نیز توضیح بسیاری از فرآیندها و دستاوردهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از مفهوم جهانی شدن استفاده می‌شود. این مفهوم قدرت بسیار زیادی کسب کرده است، با این وجود همیشه در کاربرد عام یا حتی آکادمیک آن به خوبی مورد ارزیابی قرار نگرفته و تعریف نشده است.

یک تعبیر معمول از جهانی شدن این است که جهانی شدن فرآیندی است که سرتاسر جهان را فرامی‌گیرد و تمام سیستم‌های اقتصادی جوامع و فرهنگ‌ها را متجانس می‌کند، همه جا یکسان می‌شود، مرزها از میان می‌روند و فواصل از میان برداشته می‌شوند. در این راستا کتاب حاضر در بخش‌ها و فصل‌های متعدد و متنوعی به این موضوع و موضوعات زیرمجموعه‌ای و پیرامونی آن پرداخته است.

بررسی واقعیت خدا در ادیان

فردریک کاپلستون / ترجمه: سید محمود یوسف ثانی

انتشارات دانشگاه ادیان و مذاهب

چاپ اول ۱۳۸۸/۳۸۹ صفحه

در کتاب «واحد در ادیان» رویکردهای گوناگونی را که فلسفه‌های مختلف در مواجهه با پرسش از واقعیت خدا پیش نهاده‌اند، بررسی می‌کند و البته تأکید خاصی بر مابعدالطبیعه واحد دارد.

این کتاب مجموعه سخنرانی‌های کاپلستون را شامل می‌شود. در فلسفه‌های غرب و شرق نظریه‌های گوناگونی در باب یک واقعیت نهایی واحد یافت می‌شوند و این نظریه‌ها، هم در شرق و هم در غرب معمولاً با دین در ارتباط بوده‌اند.

در بخش نخست این کتاب به اموری از سنت‌های گوناگون نظیر فلسفه داتویی، مکتب‌های دانته‌ای در هند، رشد فلسفه در جهان اسلام و برخی جریان‌های فلسفی سنت غربی پرداخته شده است. پرسش اصلی بخش دوم کتاب این است که چرا متفکران در این گونه نظریه‌ها، حل مسائلی نظیر سرشت نفس انسان و ارزش معرفتی عرفان را می‌جسته‌اند.

فردریک کاپلستون (۱۹۰۷. ۱۹۹۴) تحصیلکرده آکسفورد بود و سمت‌های دانشگاهی فراوانی داشت، از جمله سال‌ها استادی تاریخ فلسفه و ریاست دانشکده فلسفه دانشگاه لندن را برعهده داشت.

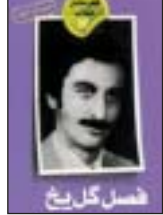
فصل گل یخ

روایتی داستانی از زندگی استاد شهید

کامران نجات‌اللهی

فاطمه فروغی / انتشارات سوره مهر چاپ دوم ۱۳۸۹

۷۵ صفحه/۱۶۰۰ تومان

شهید نجات‌اللهی که نام او نیز بر روی یکی از خیابان‌های منطقه ۶ تهران است و خیابان کریم خان را به خیابان انقلاب متصل می‌کند، یکی از شهدای پیش از پیروزی انقلاب ۵۷ است.

در این کتاب، فاطمه فروغی زندگینامه او را به شکل داستان روایت کرده است. این کتاب جلد هفدهم از مجموعه قهرمانان انقلاب است که از سوی انتشارات سوره مهر به چاپ می‌رسد. «فصل گل یخ» روایتگر سفر زنی از خارج کشور به ایران و مواجهه وی با خیابان نجات‌اللهی است، که در پی علت نامگذاری این خیابان به این اسم برمی‌آید.

همزمان با اوج گیری نهضت اسلامی مردم ایران علیه رژیم پهلوی، در پنجم دی ماه ۱۳۵۷ نزدیک به ۷۰ تن از استادان و مدرسان دانشگاه‌ها در اعتراض

به رفتار خشونت‌آمیز ماموران نظامی رژیم شاه و سرکوب مبارزات مردم مبارز و مسلمان ایران و نیز تعطیلی دانشگاه‌ها از طرف رژیم در ساختمان مرکزی وزارت علوم در مرکز تهران، اجتماع و تحصن کردند. این تحصن، رژیم را به خشم آورد و عوامل پهلوی برای در هم شکستن اعتصاب استادان به آنها حمله کردند. در این تهاجم، استاد کامران نجات‌اللهی از استادان جوان دانشگاه پلی تکنیک تهران در ۲۷ سالگی به شهادت رسید.

پیکر شهید نجات‌اللهی در بهشت زهرا (س) دفن شد و اینچنین بود که فرزند برومند دانشگاه، به لقاء پروردگار خویش شتافت.

طلوع غروب‌های غریب

مژگان مظفری / انتشارات پرسمان / چاپ اول ۱۳۸۸

۴۹۶ صفحه/۶۸۰۰ تومان

«غروب‌های غریب» هشتمین اثر مژگان مظفری، در ۱۵ بخش به رشته تحریر درآمده است. هلنا امیریان، شخصیت اصلی داستان، در کشاکش خواستگاری فامیلی پسر دایی خود. حمید. است اما هلنا و حمید هیچ‌گونه حس عاشقانه‌ای به یکدیگر ندارند و او به دامون، دوست برادرش علاقه مند است و دست تقدیر، سر نوشت وی را گونه‌ای دیگر رقم می‌زند. شهادت آشور، مرگ آلاله و تبعات غم بار آن، حضور بد فرجام محسن در زندگی هلنا و نقش موثر باران به عنوان عطیه‌ای الهی پیش روی وی و خروج پر مخاطره دامون از کشور، از جمله فرازهای رمان «غروب‌های غریب»‌اند.

تصویر دو شیوه زندگی خانواده امیریان و حاج آقا ملک، ترسیم تعارض و تقابل دو سلوک متفاوت با معیارها و ملاک‌های گوناگون در رویکردهای اجتماعی است.

نویسنده با ترسیم گفت‌وگوی دامون و هلنا درباره سرانجام نگون بختی و بدفرجامی محسن، به نقد رفتارهای ناصواب و خلاف قانون و ناهنجاری‌های اجتماعی و در بخشی دیگر از داستان به ترسیم احساسات درونی هلنا می‌پردازد.

بهره‌گیری نویسنده از بیانی روان و احساسی به منظور تصویرسازی و انطباق ذهن خواننده با واقعیت‌های عینی اجتماعی و در عین حال تبیین ارزش‌های اجتماعی، از جمله نکات درخور تأمل رمان «غروب‌های غریب» است که بر جذابیت داستان افزوده است. در همین زمینه، نویسنده به مقولاتی از جمله دعا، زیارت، قبح دروغ و... در رمان اشاره می‌کند.

نویسنده در تقبیح ناهنجاری‌ها و تجلیل از ارزش‌های اجتماعی، به مقوله شهادت به عنوان ارزشی الهی و آرمانی نگریسته و با تجلیل از شخصیت قهرمان شهید آشور حکیمی در جلد با قاجاقچیان مواد مخدر، این ناهنجاری اجتماعی را به درستی ترسیم و این بلای خانمان سوز را به نقد می‌کشد.

شخصیت پردازی در رمان «غروب‌های غریب» به گونه‌ای انجام شده که خواننده می‌تواند تصویری روشن از قهرمانان داستان برای خویش ترسیم کند.

پیاپی‌ها

امید مهدی‌نژاد / انتشارات سوره مهر / چاپ اول ۱۳۸۸

۸۸ صفحه/۱۹۰۰ تومان

پیاپی‌ها مجموعه رباعی‌های امید مهدی‌نژاد را از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۶ در برمی‌گیرد. در این کتاب، ۷۲ رباعی از مهدی‌نژاد منتشر شده است. در رباعی شماره ۱۸ این مجموعه آمده است: ای کاش توان سفرم می‌دادند / آن روز که از تو خیرم می‌دادند / ای کاش کسی پال مرا می‌برد / آن روز که در قفس پریم می‌دادند.

یکی از معضلاتی که گاه در عرصه‌های علمی و فرهنگی کار را بر پژوهشگران و دانشجویان تنگ می‌کند، روزآمد نبودن کتاب‌هایی‌اند که در این عرصه‌ها به چشم می‌خورند. به این ترتیب، گاه دانشجویان ما سراغ کتاب‌هایی می‌روند که چند سال قبل تالیف شده‌اند. این نکته در روانشناسی نیز مانند سایر علوم وجود دارد. مولفان کتاب «روان‌شناسی و آموزش کودکان با کم‌توانی هوشی» کوشیده‌اند در کتاب خود، آخرین دستاوردهای این حوزه را بررسی کنند. در ادامه با دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده فیروزجاه، یکی از دو مولف این کتاب، گفت‌وگویی انجام داده‌ایم.

گفت‌وگو با دکتر عباسعلی حسین‌خانزاده

تازه‌های علمی جهان را جدی بگیریم

البته نکته منفی ماجرا این جاست که خیلی از این اساتید فرصت نمی‌کنند کتاب‌های خود را بازنگری کنند. برخی نیز به‌تازگی‌های روانشناسی توجهی ندارند. در نتیجه بسیاری که در این زمینه منتشر شده‌اند، حداکثر تا مطالب دهه ۱۹۸۰ را پوشش می‌دهند. البته این نکته به آن معنا نیست که اساتید باتجربه ما از دانش روز مطلع نیستند، بلکه این نکته را بیشتر از آن نظر عرض می‌کنم که این اساتید کمتر فرصت چنین کاری را دارند تا کتاب‌های خود را به‌روز کنند. این مشکلی است که ما همواره با دانشجویان خود نیز داریم. اگر بخواهیم آخرین داده‌ها را در اختیار آنها بگذاریم، اغلب به زبان انگلیسی است و اغلب دانشجویان با مشکل برخورد می‌کنند و کتاب‌های فارسی نیز جوابگو نیستند. به همین دلیل این انگیزه در ما ایجاد شد تا آخرین ویرایش‌ها را در نظر بگیریم و روی آن کار کنیم. این تغییرات گاه در یک مفهوم کلی انجام شده‌اند مثلاً انجمن عقب‌ماندگی ذهنی آمریکا در این سال‌ها به نام انجمن کم‌توانی هوشی و تحولی آمریکا تغییر نام داده که این نشان دهنده تغییری اساسی در مفاهیم است.

نوشتن کتاب چقدر طول کشید؟

تهیه این کتاب به‌طور خاص بیشتر از یک سال به طول انجامیده است. البته بعد از آماده شدن کتاب، دوباره آن را مورد بازنگری قرار دادیم. البته ما پیش از آغاز کار روی این کتاب، یک سری منابع را جمع‌آوری کرده بودیم که از آنها نیز برای نوشتن این کار کمک گرفتیم. اگر بخواهیم آن وقت‌ها را به زمان تالیف کتاب بیفزاییم، زمان نوشته شدن این کتاب خیلی بیشتر خواهد شد.

یعنی شما در ابتدا به مفاهیم کلی می‌پردازید و سپس به مصادیق می‌رسید؟

بله، البته درباره هر یک از اختلال‌ها این فرایند به‌طور جداگانه انجام شده است.

چطور شد که این مبحث را برای پژوهش انتخاب کردید؟ آیا کتاب‌های کمی در این زمینه به فارسی نوشته شده بود؟

بی‌انصافی است اگر بگویم که کتاب‌های کمی در این عرصه داریم. خوشبختانه اساتید بزرگ روانشناسی در این حوزه کتاب‌های قابل‌تأملی را منتشر کرده‌اند.

در این حوزه منتشر شده‌اند نگاه کنید، متوجه می‌شوید که منابع آنها به‌پانزده یا بیست سال قبل مربوط است؛ منابعی که مورد تجدید نظر هم قرار نگرفته‌اند. بسیاری از این مطالب برای نخستین بار است که در ایران مطرح می‌شوند و از این رو می‌تواند بسیار مفید باشند؛ البته در کتاب دیگری که ما در مورد آموزش کودکان با توان هوشی کم در انتشارات رشد فرهنگ منتشر کرده بودیم هم مطالب بسیار تازه‌ای طرح شده بود. به نظرم این کتاب باید چند ترم در دانشگاه تدریس شود، دانشجویان آن را بخوانند و بازخوردهای آنها را داشته باشیم تا در چاپ‌ها یا کتاب‌های بعدی آن مسایل نیز لحاظ شود.

فصل‌های کتاب چگونه شکل گرفته است؟ آیا شکل‌گیری این فصل‌ها نیز بر اساس پژوهش‌هایی بوده که آن موسسات انجام داده‌اند؟

سوال خوبی را مطرح کردید. ما برای آنکه در مورد هر اختلال به خوبی بدانیم، باید یک سیر مطالعاتی را طی کنیم که در ابتدای آن باید به تعریف بپردازیم. پس از آن بحث طبقه‌بندی، تشخیص، علت‌شناسی، شناخت ویژگی‌ها، آموزش و درمان مطرح می‌شود. یعنی تا زمانی که ما به مساله مهمی چون تعریف‌ها نپرداخته‌ایم، نمی‌توانیم به مسایلی مانند مهارت‌های اجتماعی، مشکلات خانواده‌ها و بازپروری بپردازیم. این محورهای عمده‌ای است که ما باید آنها را در مورد هر اختلال بدانیم. از این رو، چه در کتاب‌های خارجی و چه در کتاب‌های داخلی باید این روند تقریباً رعایت شود. این مساله حتی در شرح درس دانشگاه‌ها نیز لحاظ شده است و در نتیجه نمی‌توان خیلی جدای از آن به‌کار پرداخت.

چقدر از این کتاب مبتنی بر ترجمه یا تحقیق کتابخانه‌ای است و چه بخشی از آن به پژوهش شما اختصاص دارد؟

اکثر مطالب کتاب با توجه به مطالب کتابخانه‌ای تهیه شده است، یعنی بررسی‌هایی که انجمن‌ها و موسسات مهم این حوزه چون انجمن عقب‌ماندگی ذهنی آمریکا و دیگر موسسات مهم به‌طور مقایسه‌ای انجام داده‌اند، اساس کار ما بوده است. برخی از مطالب نیز با استناد به پژوهش‌هایی که در ایران انجام شده به کتاب راه یافته است.

هر چند که بنیان روانشناسی مثل دیگر علوم بر داده‌های مشخصی استوار است، اما گاه تفاوت‌های فرهنگی سبب می‌شود که برخی از تئوری‌ها نیاز به کمی تغییر داشته باشند. به نظر شما این اطلاعات که اغلب آنها با استناد به تحقیقات دیگر کشورها انجام شده تا چه اندازه به کار ما می‌آید؟

این کتاب برای استفاده دانشجویان و افراد متخصص نوشته شده است، در نتیجه مسایل پایه و بنیادین را پیش روی آنها قرار می‌دهد. به همین دلیل کتاب نمی‌تواند مورد استفاده والدین کودکانی باشد که فرزندان با کم‌توانی هوشی اندک دارند. از سویی آخرین پژوهش‌هایی که موسساتی همچون انجمن کم‌توانی هوشی و تحولی آمریکا انجام داده‌اند در این کتاب آمده است. ما در مورد هر اختلال، چه اختلالاتی که در مورد کم‌توانی ذهنی مطرح می‌شود و چه اختلالات دیگر، یک سری مفاهیم عمده داریم که باید مورد بررسی قرار بگیرد. این مفاهیم و تعریف‌های عمده باید بر اساس آخرین تعاریف شکل بگیرند. مثلاً اگر شما به کتاب‌هایی که

گفت‌وگو با مترجم کتاب «تن‌انگاره»

عزت نفس بیشتری داشته باشیم

یکی از مسایلی که بسیاری از مردم با آن روبه‌رویند، کمبود اعتماد به نفس است که بخش مهمی از این مساله به شکل ظاهری آنها مرتبط می‌شود، در حالی که افراد موفق بسیاری هستند که مشخصات ظاهری خیلی خوبی ندارند. کتاب «تن‌انگاره» که باید آن را کتابی عملگر دانست، برای چنین افرادی نوشته شده است. مولف در این کتاب کوشیده به شیوه‌ای عملی، به مخاطبان خود بیاموزد تا عزت نفس بیشتری داشته باشند. این کتاب توسط نیلوفر رایگان به فارسی ترجمه شده است. رایگان کارشناس ارشد روانشناسی بالینی است.

روانشناسی آمریکا) است.

با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، آیا این کتاب می‌تواند برای کاربران ایرانی هم مفید باشد و آیا شما تغییراتی در کتاب داده‌اید که این مساله را مدنظر قرار داده باشد؟

من به عنوان مترجم خیلی این اجازه را نداشتیم که این تغییرات را اعمال کنیم، به دو علت؛ اول آنکه کتاب ظرفیت‌هایی داشت که آن را برای مخاطب ایرانی قابل استفاده می‌کرد و دیگر این که مترجم باید امتداری را لحاظ کند و به متن کتاب پایبند باشد. با مثالی سعی می‌کنم این نکته را روشن‌تر کنم که مخاطب ایرانی چطور می‌تواند از کتاب بهره بگیرد.

من مساله تفاوت‌های فرهنگی را در این کتاب خیلی کم‌رنگ دیدم به همین دلیل از این نظر مخاطب با مشکل مواجه نخواهد شد.

شما گفتید که در مطلب‌تان به مراجعه‌کنندگان قسمت‌هایی از کتاب را پیشنهاد می‌کرده‌اید. کسی که می‌خواهد از این کتاب استفاده کند نیز می‌تواند بر حسب نیاز خود تنها بخش‌هایی از کتاب را بخواند؟

طبیعتاً کسی که این کتاب را می‌خواند، باید خیلی منسجم آن را مطالعه کند. به این ترتیب که اگر کسی بخواهد از کتاب به عنوان خود-درمان استفاده کند، باید ذهنی آماده داشته باشد تا بتواند از مضامین کتاب به خوبی بهره ببرد. افراد برای آنکه بدانند تصویر بدن چیست و کلاً با چه موضوعی روبه‌رویند، باید مسایلی را بدانند. به همین دلیل کتاب را باید از ابتدا بخوانند. کتاب باید به صورت منظم استفاده شود.

عنوان کتاب را چگونه برگزیدید؟

ما کتاب را به عنوان «تن‌انگاره» ترجمه کردیم که برگردانی است از The body image wordbook. خیلی از افراد عنوان «تصویر بدن» را متوجه نمی‌شوند. عبارت «تن‌انگاره» علاوه بر آنکه در روانشناسی مفهوم‌تر است و مفهوم را به‌طور عام در خود دارد، از نظر هجایی و واژگانی نیز زیباتر است.

مادر بستگان و نزدیکانمان افرادی را داشتیم که عمل‌های جراحی‌ای انجام داده بودند که حس می‌کردند بدنشان را دچار نوعی نقص کرده است. این مشکلات سبب شده بود تا آنها دچار نوعی اضطراب شوند و مدام نگران وضعیت ظاهری‌شان باشند. من در جست‌وجوی کتابی بودم که این مساله را مورد توجه قرار داده باشد. کتاب را یکی از بستگانم برایم فرستاد و برایم جالب بود که در مورد آدم‌هایی که وضعیت عادی هم دارند، کار کرده است. بعد آن را در مورد چند نفر از دانشجویان انجام دادم و نتیجه خوبی هم گرفتم.

من ترجمه این کتاب را به عنوان پایان‌نامه کارشناسی ارشد ارائه کرده‌ام.

بسیاری از کتاب‌هایی که در حوزه عملگرایی منتشر می‌شوند، مورد تایید نهادها و انجمن‌های معتبر قرار می‌گیرند. آیا این کتاب هم مورد تایید انجمن یا انجمن‌هایی بوده است؟

موفقی که این کتاب را نوشته، مباحث علمی آن را روی افراد زیادی محک زده است. این تجربه‌ها مایه‌های دانشگاهی دارند و در نتیجه مورد تاییدند. این کتاب همچنین مورد تایید APA (انجمن

همان‌طور که در مقدمه کتاب آمده، این اثر بر مبنای یک برنامه تلویزیونی و البته با ویرایشی کامل نوشته شده. حال سوال اینجاست که مضامین کتاب تا چه اندازه مبنای علمی دارد؟

این کتاب یکی از روش‌های روان‌درمانی را اجرا می‌کند. ما در روان‌درمانی بحث‌های مختلفی داریم. یکی از شیوه‌ها، روش شناختی-رفتاری است که این کتاب نیز در هشت گام از این روش بهره گرفته و به وسیله آن روی باورها و رفتارهای فرد کار می‌کند. از این رو می‌توان گفت که کتاب مبنایی کاملاً علمی دارد. این کتاب را باید کتابی self-help یا خود-درمان دانست و کسانی که از آن استفاده می‌کنند، می‌توانند به تتهایی از آن بهره بگیرند. در عین حال اگر با یک روان‌شناس همراه باشند و تکالیف را با کمک او انجام دهند، نتیجه خیلی بهتری خواهند گرفت. در این تکالیف، اولین کاری که صورت می‌گیرد این است که احساس‌های منفی فرد در مورد بدنش، بهبود ببخشد. یعنی با عزت نفس بیشتری به جسم خود بنگرد. این کتاب روی احساس‌های آدمی کار می‌کند و می‌خواهد که انسان‌ها نگاه بهتری به خود داشته باشند. چطور شد این کتاب را ترجمه کردید؟

کتابخانه‌ها کانون، منابع اطلاعاتی گسترده‌ای هستند که توسط کتابداران سازماندهی شده و در اختیار کاربران قرار می‌گیرند. اما متخصصان علوم کتابداری معتقدند که پیشرفت‌های سریع تکنولوژی و فناوری نوین اطلاعاتی سبب شده تا جایگاه فعلی کتابداران تغییر یابد و آنها نیز باید همگام با این تحولات، جایگاه حرفه‌ای‌شان را ارتقا دهند. رحیم شهبازی یکی از این کارشناسان است. او کتاب حاضر را برای افزایش توانمندی کتابداران در خدمات‌رسانی به کاربران تألیف کرده است که با وی گفت‌وگو کرده‌ایم. شهبازی دارای مدرک کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی از دانشگاه شیراز است که اکنون به‌عنوان مدیر گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تربیت معلم آذربایجان فعالیت می‌کند.

مؤلف کتاب «نصب و راه‌اندازی شبکه در محیط ویندوز» عنوان کرد:

ارتباط توانمندی‌های کتابداران و فناوری‌های نو

به نظر من وزارت علوم نیز باید مطالبی آموزشی درباره آشنایی با اصطلاحات شبکه و دیگر مسائل فنی کامپیوتر را در سرفصل دروس کتابداری و اطلاع‌رسانی قرار دهد تا کتابداران هنگام مطالعه کتاب‌های اینچنینی با مشکل مواجه نشوند.

اما در بخش‌هایی از کتاب مطالبی گنجانده شده است که بسیار فنی و پیچیده‌اند و به نظر نمی‌رسد برای کتابداران کاربردی داشته باشند؟

وقتی تعداد کاربران کتابخانه‌ها افزایش می‌یابد، مباحثی مثل آلودگی‌ها، دستکاری‌های عمدی و مدیریت پیچیده در شبکه نیز مطرح می‌شوند که دیگر این مطالب مختص کارشناسان کامپیوتر است. من در دو فصل به این مطالب هم اشاره کرده‌ام و به همین دلیل کارکنان مراکز کامپیوتر در دانشگاه‌ها هم می‌توانند از مطالب این کتاب استفاده کنند.

آیا در جمع‌آوری این مطالب تخصصی از کارشناسان حوزه کامپیوتر هم کمک گرفته‌اید؟

بله، این کتاب حاصل کار چند ساله است که من به‌عنوان کتابدار همراه ۳ کارشناس کامپیوتر مطالب آن را گردآوری کرده‌ایم.

چرا کتاب فاقد فهرست کلمات کلیدی (Index) است؟

اتفاقاً در نظر داشتم که از فهرست کلمات کلیدی در انتهای کتاب استفاده کنم که به دلیل عدم درخواست ناشر از آن صرف نظر کردم.

از مطالب کتاب بهره‌مند شوند؟

البته باید کتابداران با مسائل مقدماتی در زمینه کامپیوتر آشنا باشند تا مطالب کتاب را متوجه شوند. اما در فصل‌های کتاب سعی کرده‌ام آشنایی با راه‌اندازی شبکه در محیط ویندوز را پله پله و همراه با تصاویر، آموزش دهم تا کتابداران با حداقل سواد کامپیوتری نیز بتوانند از مفاهیم آن استفاده کنند. اما

بخش‌هایی از کتاب اشاره شده که چطور چند کارمند مشغول در یک کتابخانه یا کاربران آنها می‌توانند از مزایای تنها یک خط اینترنت بهره‌مند شوند. در کتابخانه‌های عمومی که شاید تنها یک کتابدار به مراجعه‌کنندگان اطلاع‌رسانی می‌کند، وجود کتابدار آشنا به مسائل فنی کامپیوتر بیشتر احساس شود. آیا کتابداران با هر سطح سواد اطلاعاتی می‌توانند

چرا در این کتاب از نصب و راه‌اندازی شبکه در محیط ویندوز برای کتابداران سخن گفته‌اید؟

چند سالی که در کتابخانه مرکزی دانشگاه تربیت معلم آذربایجان فعالیت می‌کردم و از نزدیک با مشکلات کتابداران آشنا شدم. عدم آشنایی آنها با مسائل فنی کامپیوتر از جمله شبکه، سبب ایجاد معضلاتی می‌شد که اطلاع‌رسانی به کاربران به تعویق می‌افتاد. تنها شخص آشنا به مباحث مرتبط با شبکه در کامپیوتر یک فرد با مدرک تحصیلی فوق دیپلم بود که در بخش امانت نیز به کاربران سرویس دهی می‌کرد. اما وی نیز بعدها اعلام کرد که فقط در یک بخش می‌تواند فعالیت کند و امور کامپیوترها باید به شخصی متخصص سپرده شود. برای حل این مشکل با وجود مشغله فراوان، مجبور شدم بخشی از امور کتابخانه را به عهده بگیرم. برای حل مشکلات اینچنینی در کتابخانه‌ها، در سال ۸۶ تصمیم گرفتم کتابی تألیف کنم که کتابداران را با راه‌اندازی شبکه در محیط ویندوز و دیگر مسائل فنی کامپیوتر آشنا کند. با نشر کتابدار در این باره صحبت کردم که مدیر آن از نگارش چنین کتابی بسیار استقبال کرد.

آیا کتابداران در همه کتابخانه‌ها هم از عمومی و تخصصی می‌توانند از مطالب کتاب بهره‌مند شوند یا قشر خاصی از آنها را مد نظر داشته‌اید؟

هر کتابداری که از اینترنت معمولی یا ADSL استفاده می‌کند می‌تواند مطالب این کتاب را بخواند. در

گفت و گو با گیله گل بهروزان، مترجم کتاب «رژیم غذایی گروه خون»

ساده بنویسیم، همه می‌خوانند

رژیم غذایی گروه خون یکی از کتاب‌ها در حوزه پزشکی است که به تازگی چاپ هفتم آن در بازار نشر ایران عرضه شده است. این کتاب در حوزه اهمیت تغذیه و ارتباط آن با سلامتی انسان است که با رویکردی جدید به این مقوله مهم در علم پزشکی می‌نگرد. برای آشنایی بیشتر از محتوای کتاب که توسط موسسه انتشارات امیرکبیر چاپ شده است با «گیله گل بهروزان» مترجم آن گفت‌وگو کرده‌ایم. وی دارای کارشناسی ادبیات انگلیسی از دانشگاه دهلی است که در زمینه ترجمه کتاب‌های مختلف به‌ویژه با موضوع علمی به زبان ساده سابقه درخشانی دارد.

در حالی که به نظر می‌رسد مردم کمتر از کتاب‌های تخصصی استقبال می‌کنند، چرا این کتاب توانسته هفت بار تجدید چاپ شود؟

معمولاً کتاب‌های علمی در کشور ما ترجمه شوند، به چند دلیل کمتر مطالعه می‌شوند. اولین دلیل، نامفهوم بودن متن ترجمه‌شده این کتاب هاست که بسیار پیش آمده خود من هم به‌عنوان مترجم، متن آنها را متوجه نمی‌شوم و به اصل مطلب مراجعه می‌کنم. همچنین اگر به کتابفروشی‌های جلو در اصلی دانشگاه تهران مراجعه کنید به خوبی متوجه می‌شوید که موضوع کتاب‌های علمی ترجمه‌شده معمولاً تکراری هستند و جذابیتی برای مخاطبان ندارند. از طرف دیگر در این حوزه با کتاب‌هایی مواجه می‌شویم که موضوع‌های آنها قدیمی هستند و در نتیجه نمی‌توانند پاسخگوی نیاز روز مخاطبان باشند. به نظر من همه این عوامل سبب شده‌اند مردم ما از کتاب‌های علمی فاصله بگیرند و میزان مطالعه‌شان در این حوزه کاهش یابد. اما کتاب رژیم غذایی گروه خون، برخلاف کتاب‌های علمی دیگر دارای موضوعی به‌روز و جدید است که سعی کرده‌ام

در زندگی روزمره‌ام استفاده کردم. نتایج خوبی برایم حاصل شد و تصمیم گرفتم مفاهیم آن را برای عموم مردم نیز ترجمه کنم.

تا به حال در علم پزشکی هم به مسائل مطرح شده در این کتاب توجهی شده است؟

اطلاعات تخصصی در حوزه پزشکی ندارم، اما تا آنجا که می‌دانم در ایران تا کنون چنین مطالبی نداشته‌ایم. البته قبل از ترجمه کتاب از طبیعی درمانی، خام‌خواری، حیجامت و طب سنتی شنیده بودم، اما در هیچ‌یک از کتاب‌ها، بحثی از گروه خون نبود. این بحث مربوط به ژاپنی‌هاست که آن را برای اولین بار در ایران مطرح کردم.

مخاطبان چگونه کتاب را مطالعه کنند تا بتوانند از مطالب آن در زندگی روزمره‌شان بهره‌مند شوند؟

به همه توصیه می‌کنم ابتدا همه مطالب کتاب را

تا انتها بخوانند و بعد به گروه خونی خودشان و توصیه‌های گفته‌شده در آن مراجعه کنند. اگر افرادی هستند که حوصله ندارند همه کتاب را بخوانند حتماً فصل اول و دوم آن را بخوانند و سپس با کمک جدول‌ها و مواد غذایی طبقه‌بندی شده در گروه‌های بسیار سودمند، بی‌اثر و قابل‌پرهیز، به رژیم غذایی مناسب برای سلامتی‌شان دسترسی یابند.

واژه‌های بسیار سودمند، بی‌اثر و قابل‌پرهیز در کتاب چه مفاهیمی دارند؟

مخاطبان باید توجه کنند که مواد غذایی بسیار سودمند را استفاده کنند و از مصرف آنهایی که در زیر مجموعه قابل‌پرهیز قرار گرفته‌اند به‌طور جدی خودداری کنند. اما مواد غذایی زیر گروه بی‌اثر سود و زیانی برای سلامتی انسان ندارند و به دلخواه می‌توان از آنها استفاده کرد. به نظرم هر شخص پس از مطالعه این جدول‌ها، سه گروه مواد غذایی گفته شده را به تدریج وارد رژیم غذایی‌اش کند و تأثیر آنها را بر سلامت بدنش به تدریج بسنجد. البته به بیماران مبتلا به قند خون، فشار خون، ناراحتی‌های قلبی و توصیه می‌کنم قبل از مصرف مواد غذایی ذکر شده در کتاب، با پزشک معالجشان مشورت کنند.

اما مؤلف این کتاب آمریکایی است و در بعضی موارد از مواد غذایی سخن گفته که در ایران پیدا نمی‌شوند. در این موارد به مخاطبان چه توصیه‌ای می‌کنید؟

زمانی که این کتاب را ترجمه کردم بسیاری از مواد غذایی موجود در آن مثل آواکادو، نودل، کلم بروکلی و غیره هنوز در ایران پیدا نمی‌شدند که الان خوشبختانه وجود دارند. اما برای هر گروه خونی طیف وسیعی از روغن‌ها، سبزی‌ها و میوه‌ها گفته شده که در صورت نبودن یکی، می‌توان از دیگری استفاده کرد.

مروری بر «خبرنویسی پیشرفته» تازه ترین اثر احمد توکلی

خبر به مثابه شکلات

«خبر یک کالا است. مثل یک شکلات. یک سازنده دارد، یک فروشنده و البته خریدار.»
دکتر احمد توکلی، مدرس دانشگاه و صاحب تالیفاتی چند در حوزه روزنامه نگاری و ارتباطات، کتاب جدید خود را با این جملات آغاز کرده است، کتابی با نام «خبرنویسی پیشرفته، به زبان ساده».

این کتاب نخستین اثر توکلی نیست. این مدرس دانشگاه تاکنون تالیفات گوناگونی در این حوزه داشته است. اما توکلی در تازه ترین کتابی که می گوید سخت ترین مفاهیم خبرنویسی را با زبان بسیار موجز، گزیده گو و روان بازگو کند. کتابی که هر چند شاید خالی از ایراد نباشد، اما ادعای بزرگی دارد. ادعای تغییر دیدگاه خبرنگاران به خبرنویسی، چیزی که توکلی در مقدمه خود بر آن تاکید کرده است: «امیدوارم این کتاب بتواند حتی به طور اندک دیدگاه خبرنگاران ما را نسبت به خبر تغییر دهد؛ دیدگاهی که صرفاً مسوؤل محور و عاشق شخصیت است و بر همین اساس به ناچار مجبور است اخبار خود را بر سخت خیرها استوار کند.»

توکلی حقیقتاً در همین راه کوشیده است. مشخص است بر سر همین کتاب کوچک ۲۵۰ صفحه ای، زحمت زیاد رفته و عرق فراوان بر پیشانی مولف نشسته است. ده ها نمونه مثال و نقل قول در همه بخش های کتاب، گواه همین مسأله است.

«خبرنویسی پیشرفته به زبان ساده» به دو بخش تقسیم شده. دو بخش بی نام که با شماره اول و دوم از هم تفکیک شده اند. بخشی برای اصول خبرنگاری و بخشی برای چند شرح سبک خبرنویسی.

بخش نخست ساده تر نگارش شده. یک دانشجوی تازه وارد رشته خبرنگاری یا یک خبرنگار تازه کار به راحتی با این بخش از کتاب ارتباط برقرار می کند ولی

«جامعه شناسی خبر» دومین کتابی است که به قلم مشترک فریدون وردی نژاد و شهلا بهرامی رشتیانی منتشر شده است.

این کتاب، آن گونه که ناشرش در مقدمه ادعا کرده، آستانه بر خورد مخاطب و خبر را نشانه گرفته و بر اساس نظریه گروه موسوم به گلاسگو بر غیر طبیعی بودن پدیده خبر تاکید می کند. نظریه ای منتقد عینی گرایي در خبر و معتقد به این موضوع که رسانه در ساخت اجتماعی واقعیت، دخالت می کند.

ناشر این کتاب در مقدمه کوتاهی که بر آن تالیف کرده، با ذکر همین موضوع، از ابتدا جهت و سوی کتاب را مشخص می کند. اما برخلاف آنچه از مطالعه مقدمه ناشر به ذهن متبادر می شود، کتاب در پی دفاع از نظریه مکتب گلاسگو یا بحث درباره آن نیست. مولفان کتاب، از جمله دکتر وردی نژاد، سابقه قابل توجهی در مباحث رسانه ای دارند و این باعث شده کتاب از نظریه پردازی صرف فاصله بگیرد و در بعضی موارد، کتابی کاملاً کاربردی باشد.

«جامعه شناسی خبر» با فصلی آغاز می شود که نام ناآشنایی دارد: «زندگی اجتماعی متن». نویسندگان بلافاصله بعد از آغاز کتاب، با قدرت یک نظریه را رد می کنند: «متن نمرده و زندگی اجتماعی متن به پایان نرسیده است.» و برای آن استدلال می آورند.

این نکته برای تالیف چنین کتابی حیاتی است. اگر مولفان باور داشتند که متن و خبر به عنوان جزئی از آن دیگر نقشی در جهت دهی به جامعه ندارند، تالیف و انتشار کتابی با نام «جامعه شناسی خبر» بیهوده می نمود. کتاب بعد از شایعه خواندن «مرگ متن»، در تمام فصل اول به نقش هایی می پردازد که نوشتار در جامعه به عهده دارد و این کارکردها را گواه آن می گیرد

فردی هم که سال ها در این حوزه مطالعه و کار کرده، از این بخش کتاب توکلی دست خالی بر نمی گردد.

در این بخش که زبانش ساده تر است و بنیادی ترین اصول خبرنگاری را بازگو می کند، توکلی یک کارت برنده رو کرده است. ایده ای جدید که البته هنوز جای پردازش دارد: «جدول های ارزش خبری».

نگارنده ارزش های هفت گانه خبری را مورد تردید قرار می دهد: «باید اعتراف کنم طی سال هایی که این درس را در دانشگاه تدریس کرده ام، همواره هنگام مواجهه با موضوع ارزش های خبری، نوعی نارسایی در طرح مسأله به نظر می رسید که نهایتاً منجر به ارائه جدول موجود شده است.»

جدولی که توکلی از آن سخن می گوید، تلاشی است برای دستیابی به ارزش واقعی خبرها و توانایی تفکیک ارزش یک خبر از دیگری. وی ابتدا علایق انسانی را برابر با ارزش های سنتی خبر گرفته و آنها را به هشت قسمت تقسیم کرده است. علایقی چون نفع شخصی، روابط، توسعه و آبادانی یا شهرت. بعد چهار تراز برای این علایق هشت گانه بر شمرده؛ به موقع بودن (که همان تازگی است) مجاورت، قدر و اندازه و دربرگیری. مولف خبرنویسی پیشرفته پیشنهاد می کند ارزش یک خبر با در نظر گرفتن همه این مسایل به صورت تابعی از یکدیگر تعیین شود.

پیشنهاد توکلی قابل توجه است. اما به نظر کامل نیست. خود نیز در کتاب مشخص نکرده چگونه باید از این جدول برآیندی به دست آورد و نمره ارزش هر خبر را جمع زد. با این که کتاب مملو از مثال هاست اما در این یک مورد توکلی هیچ خبری را مثال نرده تا نظر خود را درباره نمره دادن به ارزش های خبری در یک مثال واضح نشان دهد تا خواننده بهتر منظور او را دریابد.

در بخش دوم کتاب به اصول و سبک های خبرنویسی پرداخته شده است. اما خواننده با ساختارهای پیشرفته تر خبررویه روست. این بخش احتمالاً مخاطب حرفه ای تر دارد. زبان نگارش کتاب هم اندکی رسمی تر شده و سبک هایی در خبرنویسی معرفی می شوند که با سبک های معمول که تاکنون مورد استفاده بوده اند، تفاوت دارند.

پازلی از داستان ها در خدمت خبرنویسی

مولف از «خبرنویسی پیشرفته» اش یک پازل ساخته از روایت ها، داستان ها و تشبیه های مختلف. در ابتدای کتاب، خبرنویسی با شکلات سازی مقایسه می شود. بعد توکلی ماجرابی را که یک دانشجو از درگیری در دانشگاه برای خانواده اش تعریف می کند مثال می زند و آن را با اعلام یک خبر به مقایسه می نشیند. بعدتر خبرنگاری را با آشپزی مقایسه می کند و ماجرای آشپزی را می گوید که می خواهد ماهی طبخ کند. ماهی همان خبر است. اما کار آشپز فقط این نیست که ماهی را سرخ کند. او باید به همه چیز فکر کند. مثلاً پیش غذا، پیش غذا در داستان توکلی همان سوپ است و سوپ همان لید! بعد شرح می دهد که این سوپ باید چگونه باشد که اشتهای فرد برای نوش جان کردن ماهی باز شود.

نویسنده گویا از اصول داستان نویسی خوب مطلع بوده. او در یک کتاب که آکادمیک به نظر می رسد، پازلی

مروری بر «جامعه شناسی خبر» اثر مشترک فریدون وردی نژاد و شهلا بهرامی

خبر؛ موجودی زنده در میان اجتماع

خبر را پی بگیرد و بعد به سوی مفاهیم پیشرفته تر برود. شایعه، جنگ روانی، انحصار رسانه ای، وجوه تمایز میان جنگ روانی، خبر و تبلیغ و دیپلماسی رسانه ای، از مفاهیمی اند که بیشتر با عنوان «جامعه شناسی خبر» همخوانی دارند و این کتاب بعد از تعریف ابتدایی خبر و نظریه های ارتباط جمعی، سراغی از آنها گرفته است.

فصل سوم این کتاب پنج فصلی با نام ساختار رقابت در بازار خبر، با این که بسیار کوتاه است و در ۱۲ صفحه تالیف شده، مطالبی آموختنی دارد و رجعتی است به آنچه ناشر در مقدمه کتاب وعده داده است: «کتاب «جامعه شناسی خبر» بر نظریه گروه گلاسگو بر غیر طبیعی بودن پدیده خبر تاکید می کند.» بحث مربوط به سیاستگذاری خبری و استراتژی

خبر، نیز مفاهیم مربوط به تکنیک های اطلاعاتی در بازار رقابتی خبر، هر چند فشرده و کوتاه در کتاب آمده اند، اما جای تامل بسیار دارند. وردی نژاد که خود مدتی مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی بوده، در این فصل تنها به نظریه ها نمی پردازد و رد تجربه های شغلی او در این بخش کتاب کاملاً مشهود است.

این فصل کتاب با نقل قولی از نوام چامسکی، زبان شناس آمریکایی پایان می گیرد: «این بازیگران

که متن و نوشته، همچنان تاثیر گذار، دارای کارکرد های حیاتی و جامعه ساز است.

آن گاه در آغاز فصل دوم است که نامی از خبر به میان می آید و کتاب وارد مقوله اصلی خود می شود. مولفان ابتدا با تعریف ارتباط آغاز کرده اند و از این رهگذر به تعریف و شرح مختصری از نظریات ارتباط جمعی می پردازد. بیش از ۲۵ نظریه موجود در ارتباطات، در این کتاب به شکل مختصر شرح داده شده و نویسندگان با ذکر نام لاتین نظریه و درج نام مبتکر آن نظریه با حروف انگلیسی، راه را برای خواننده ای که علاقه مند به جست و جو و دست یابی به مطالب بیشتر است، باز گذاشته اند. تنها بعد از این تعاریف و نظریه هاست که کتاب به بحث «خبر» و تعریف آن می رسد و حتی مانند متون آکادمیک ابتدایی،

شرحی از ارزش های سنتی خبر و عناصر آن را می آورد. شاید مطالعه این بخش از کتاب برای خواننده حرفه ای خسته کننده باشد. به هر حال، فردی که کتاب «جامعه شناسی خبر» را برای مطالعه برگزیده احتمالاً انتظار ندارد این تعریف ابتدایی از خبر را دوباره بخواند: «خبر رگزارشی از رویداد های واقعی و عینی دانسته اند که دارای یک یا چند ارزش خبری باشد.»

اما به نظر می رسد کتاب بنا را بر این گذاشته تا از ابتدا مفهوم متن و بعد از آن نظریه های ارتباطی، سپس

از داستان های تودرتو ساخته. در میان یک روایت ناگهان خواننده را به داستان قبلی برمی گرداند. نثری خودمانی دارد که باعث تمایز کتابش از سایر کتاب های علمی شده است. مثلاً اصلاً تعجب نکنید اگر در پاراگراف اول یکی از فصل های کتاب چنین جمله ای بخوانید: «پس سعی کنید، در جریان تهیه خبر و خبرنویسی به زندگی لگد زنید!»

پاشنه آشیل کتاب: اخلاق حرفه ای

احمد توکلی برای تالیف این کتاب از سایر آثار خودش و بسیاری آثار دیگر سود جست و به نظر می رسد مولف تلاش کرده همه چیز را با زبان موجز بیان کند، به همه موارد مهم در این فرآیند دست کم اشاره ای کوتاه داشته باشد، بخش کوتاهی با نام «خبر را کجا شکار کنیم؟» در خود دارد و حتی به این هم پرداخته که سالگردها و سالروزها چگونه باید مورد استفاده قرار گیرند. اما در این میان یک مورد به وضوح از جا افتاده است. پاشنه آشیل کتاب «خبرنویسی پیشرفته»: اخلاق حرفه ای! اخلاق حرفه ای و رسانه ای جای کمی در کتاب جدید توکلی دارد و اشاره ای اندکی به آن شده، اگر چه نویسنده، درباره اخلاق و ویرایش در فصل پنجم و ششم صحبت کرده اما به نظر می رسد کافی نیست و چون مطالب فشرده بیان شده اند، شاید نویسنده لازم ندیده بیشتر از این مقدار بنویسد.

توکلی چرا این کتاب را نوشته؟

احمد توکلی، نویسنده پرسابقه آثار مربوط به رسانه و ارتباطات، در ابتدای کتاب هدف خود را از نگارش «خبرنویسی پیشرفته» تغییر دیدگاه خبرنگاران دانسته است. حرف مولف در مقدمه با توضیحی که در میانه کتاب در شرح خبر خطی نوشته، کامل می شود: «خبرهای خطی، خبرهای تک عنصری یا تک قهرمان هستند و از مشخصه تنظیم آن: وی گفت، وی افزود، وی در ادامه اضافه کرد (یا) در این اطلاعیه آمده است، در بخش دیگری از این اطلاعیه آمده است و... مواردی از این دست است.»

بعد از این توضیح، توکلی پتک خود را فرود می آورد: «این گونه پرداختن به خبر منسوخ شده و تولید آن ناشی از تبلی و یا غیر حرفه ای بودن خبرنگار است.»

چاپ نخست «خبرنویسی پیشرفته به زبان ساده» تالیف دکتر احمد توکلی، توسط انتشارات ثانیه، در شمارگان ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۴۵۰۰ تومان منتشر شده است.

سیاسی و اجتماعی قدرتمند هستند که به اخبار شکل داده و آن را تعریف می کنند و رویداد های خبری، یک بازار هدایت شده خبری هستند، نه یک بازار آزاد خبری، بنابراین مجموعه عوامل موثر در این بازار هدایت شده است که رقابت های خبری را شکل می دهد.»

کتاب نگاهی امروزی و مدرن به مقولات مورد بحث خود دارد. دو فصل پایانی کتاب نیز که به تکنولوژی های ارتباطی و رسانه ها و خبر در وب می پردازد، گواه همین مطلب است. اما مولفان رویکرد خود را به جامعه شناسی خبر تغییر نداده اند و این دو فصل، آن گونه که ممکن است از عنوان آنها برداشت شود، تنها در پی آموزش استفاده از تکنولوژی در فرآیند تهیه و انتشار خبر یا آموزش استفاده از فضای مجازی برای انتشار اخبار نیستند.

کتاب کوشیده است تاثیر تکنولوژی را بر عرصه ارتباطات بکاود و ویژگی های نظام امروز رسانه ای را ذکر کند. به طوری که در نهایت و در آخرین بخش از فصل «خبر در وب» با جمع بندی آنچه بررسی شد به پیامدهای پیشرفت تکنولوژی های ارتباطی اشاره شده است. بخشی که با این جملات به پایان می رسد: «در دنیای جدید، ملت هایی موفق ترند که بتوانند سوار بر موج پیشرفت های تکنولوژیک جدید، از حاشیه نشینی و مصرف گرایی دوری جست و به عنوان تولیدگران اطلاعاتی در متن رخداد های جهانی حضور یابند.»

«جامعه شناسی خبر» به قلم مشترک فریدون وردی نژاد و شهلا بهرامی رشتیانی در شمارگان ۱۱۰۰ نسخه و با قیمت ۴۸۰۰ تومان، توسط انتشارات ثانیه، روانه بازار کتاب ایران شده است.

برگه‌هایی که با تاریخ ماندگار می‌شوند

تغییر دهد.»

وی می‌افزاید: «این اسناد که بر حسب شخص، موضوع، جریانات و وقایع اهمیت پیدا می‌کنند، تاریخ (تاریخ مصرف و اعتبار به لحاظ انتشار یا علنی شدن) دارند. از این رو می‌توان به اسناد لانه جاسوسی که در مجموعه‌ای با همین عنوان منتشر شد، اشاره کرد. این اسناد در حوزه تاریخ وارد شده‌اند، اما هنوز آن طور که شایسته‌اند، به صورت عمومی در نیامده‌اند.»

به نظر می‌رسد اکنون که سی سال از پیروزی انقلاب اسلامی می‌گذرد و بسیاری از پرونده‌ها بسته شده‌اند، باید جامعه بدانند پشت این قضایا چه گذشته است و اطراف برخی از شخصیت‌های مطرح مثبت و منفی چه جریاناتی وجود داشته که یکی از راهکارهای آن، انتشار اسناد مرتبط با آنهاست.

تبریزی با تاکید بر اینکه «انتشار اسناد؛ ارتقای ضریب هوش سیاسی، اطلاعاتی، امنیتی، دشمن‌شناسی، جامعه‌شناسی و شناخت سیستم‌های جاسوسی را در پی دارد» می‌گوید: «موضوع دیگر، ورود این اسناد منتشر شده در حوزه تاریخ‌نگاری است. به عنوان نمونه، با وجود این که بیش از ۱۰ جلد کتاب از اسناد لانه جاسوسی منتشر شده است، اما مطالب آن از سوی مورخان هنوز به حوزه تاریخ‌نگاری راه نیافته‌اند که لازمه این روند؛ مطالعه، تحلیل، حاشیه‌نویسی و شرح این وقایع در بستر زمانی همراه با جریانات پیرامون آن است. با انتشار این اسناد روشن می‌شود که وقتی می‌گوییم «مرگ بر آمریکا»، «امریکای جنایتکار یا ام‌الفساد» از کجانشأت می‌گیرد. زمانی به این نتایج می‌رسیم ایدئولوژی‌ای داریم که حتی اگر مسلمان هم نبودیم، به عنوان یک ایرانی می‌بایست جنایات آمریکا را بیان کنیم.»

پژوهشگر و کارشناس اسناد با تاکید بر این که این اسناد باید برای استفاده نسل جوان و افرادی که در بطن آن جریانات بودند، در قالب‌هایی نظیر داستان، رمان و سایر کتاب‌ها بازنویسی، تحلیل و منتشر شوند، عنوان می‌کند: «انتشار اسناد در دوره بعد از پیروزی انقلاب با رشد مناسبی مواجه بود، اما این آثار هنوز توقع ما را برآورده نمی‌کنند و انتظار داریم نهادها و بخش‌های گوناگونی که اسناد با اهمیتی را در اختیار دارند، آنها را از طریق انتشار در اختیار عموم پژوهشگران قرار دهند.»

تبریزی معتقد است: «تاکنون وزارت امور خارجه برخی از اسنادش را به شکل تحلیلی منتشر کرده است، اما از آنجا که این بخش بیش از ۵۰ میلیون سند در اختیار دارد، توقع ما بیش از این است. ارتش نیز تاکنون متأسفانه هیچ سندی را منتشر نکرده است که باید وارد این حوزه شود، به ویژه در زمینه قراردادهایی که با اسرائیل و آمریکا از گذشته در دست دارند. دادگستری نیز هنوز وارد این عرصه نشده است و بسیاری از پرونده‌های سیاسی، قضایی و... که انتشار هنوز منتشر نشده‌اند.»

کارشناس مسائل تاریخی و تاریخ معاصر با اشاره به این که موسسه مطالعات تاریخ معاصر و مرکز اسناد انقلاب اسلامی نیز خدمات رسانی و تدوین‌های مناسبی در قالب کتاب انجام داده‌اند اظهار می‌کند: «مجلس شورای اسلامی نیز که نزدیک به هشت میلیون سند از مجلس اول تاکنون در اختیار دارد، مانند آستان قدس رضوی با وجود آنکه پیش از این هم اقدامات خوبی انجام داده، در دو سال اخیر نیز فعالیت‌های بیشتری در انتشار و سرویس‌دهی داشته است.»

قاسم تبریزی

حسن رجبی

علی ظفری

دارد.»

نویسنده کتاب «خطرات و مبارزات حجت‌الاسلام فلسفی» کتاب را از نظر موضوعی، نسبت به سند بسیط‌تر می‌داند و بیان می‌کند: «اسناد از این حیث که حاوی اطلاعاتی در زمینه اقتصاد، سیاست، جامعه‌شناسی، فرهنگ، اطلاعات نظامی و... هستند، می‌توانند مکمل تحقیقات کتابخانه‌ای باشند. اسناد امنیتی نیز که دسته دیگری از این سندها به شمار می‌آیند، پس از مدتی که از اهمیت آنها کاسته شد، در شمار سندهای فرهنگی قابل بررسی اند. به عنوان مثال، اسناد ساواک که زمانی اسناد محرمانه بودند و اکنون در حال انتشارند، در قالب مطالعات دیگری نظیر حوزه‌های فرهنگی و تاریخی بررسی می‌شوند.» وی درباره استفاده عموم مردم از اسناد عنوان می‌کند: «انتشار اسناد سازمان‌ها و نهادها که اکنون از سوی جمهوری اسلامی ایران پیگیری می‌شود، گام بسیار مهمی در این حوزه است. این اسناد در بدو امر می‌توانند به صورت خام در بردارنده «گراور» (تصویری از نسخه اصلی) و توضیحاتی درباره موضوع و اشخاص قید شده در آنها باشند. دسته دیگری از این اسناد مرتبط با امکانی نظیر مدرسه فضیبه و مسجد جلیلی تهران‌اند؛ امکانی که منشأ پاره‌ای از تحولات سیاسی بوده‌اند از اسنادی به شمار می‌آیند که در تدوین و بازنوشت تاریخ تأثیر فراوانی دارند. پس از این دسته، می‌توان به اسناد موضوعی نظیر اسناد احزاب، جبهه‌های گوناگون و... اشاره داشت.»

اکنون «انتشارات مرکز بررسی اسناد تاریخی» اقدام به انتشار اسناد خام به دست آمده از دوره‌های گذشته کرده است و به این دلیل که تحلیل و پردازش این اطلاعات زمان زیادی را صرف می‌کند، تصمیم دارد در مرحله نخست به اطلاع رسانی این اسناد همت گمارد تا تمامی پژوهشگران، مورخان و نویسندگان داخلی و خارجی را از وجود چنین اسنادی در این مرکز آگاه سازد. این مرکز بیش از ۱۵۰ عنوان از کتاب‌هایش را در بازار نشر منتشر کرده است.

راهیابی اسناد به حوزه تاریخ‌نگاری

قاسم تبریزی، پژوهشگر اسناد و عضو شورای ارزیابی خرید اسناد کتابخانه مجلس تاکید بر نقش اسناد در تاریخ‌نگاری معاصر و در حوزه‌های گوناگون اظهار می‌دارد: «با توجه به انواع دسته‌بندی‌هایی که از اسناد می‌شود، اسناد امنیتی از آن جهت از اهمیت، اعتبار بالایی برخوردارند که سیستم‌های اطلاعاتی آنها را نه برای تاریخ و نه برای پژوهشگران، بلکه برای کاربردها و مقاصد آن سازمان گردآوری کرده‌اند و اغلب افرادی که برای گردآوری این اطلاعات مهم و مخفی انتخاب می‌شدند، افرادی غیر از مردم عادی بودند و به جنبه‌های خاصی در گزارش‌های خود توجه داشته‌اند که می‌توانست آینده فردی را

و دستاوردها را برای استفاده عموم مردم مهیا کنند. ظفری در این باره می‌گوید: «پیش از شکل‌گیری اسناد مکتوب، گل‌نوشته‌ها، سکه‌ها و کتیبه‌ها را به عنوان سند در دست داریم که اگر محقق بخواهد در حوزه دوره تاریخی کار کند، به طور حتم باید از منابع، اسناد و شواهد مرتبط با آن استفاده کند، چرا که بدون مراجعه به این مقوله‌ها، نتایج حاصل از کارش سندیت علمی و جامعیت ندارند و منبع دسته‌اولی نیز به شمار نخواهد آمد.»

وی با تاکید بر این که اساس و چارچوب مکتوبات تاریخی را اسناد تشکیل می‌دهند، عنوان می‌کند: «ترسیم آینده نیز بدون اسناد غیر ممکن به نظر می‌رسد. از آنجا که سال‌گذشته‌شعار سازمان جهانی آرشیو (EKA) هم «آرشیو برای همه» بود یعنی استفاده از این آثار هیچ محدودیتی ندارد، از این نظر هر کسی می‌تواند با مراجعه به اسناد از آنها استفاده کند که از موارد آن می‌توان به آگاهی از اسواق کاری، شناسایی پدران و اجداد، پژوهش‌های تاریخی، حقوقی و... اشاره کرد. درباره کتاب هم هیچ محدودیتی وجود ندارد.»

در انتشار اسناد به صورت کتاب، چند هدف پیگیری می‌شود که «اطلاع رسانی» یکی از آنهاست. برخی از اسناد در آرشیو‌هایی نگهداری می‌شوند که آگاهی و دسترسی مخاطبان به آنها به دشواری امکان‌پذیر است. از این رو، انتشار این اسناد بسیاری از این محدودیت‌ها را از میان برمی‌دارد.

جنبه دوم انتشار کتاب‌های اسناد، تأثیری است که در پژوهش‌ها و تحقیقات بر جای می‌گذارد. زمانی که مجموعه اسناد سر به مهری منتشر می‌شوند، در مدت اندکی پایان‌نامه‌های دوره دکترا، کارشناسی ارشد و تالیفات متعددی در این حوزه و بر اساس این سندها تدوین و منتشر می‌شوند.

انتشار اسناد خام، نخستین مرحله این اطلاع‌رسانی‌هاست.

در مرحله بعدی، این اسناد با تحلیل و نگارش حواشی تاریخی و اطلاعات مرتبط در قالب تاریخی درمی‌آیند و در قالب تاریخ‌نگاری می‌نشینند. در این مرحله برگه بی‌جان که تاکنون در جایی خاک می‌خورد، جان می‌گیرد. این هم یک جنبه تحلیلی است که هر یک از این اسناد به عنوان قطعاتی از پازل در کنار یکدیگر، تاریخ ما را شکل می‌دهند.

اسنادی که کتاب می‌شوند

دکتر حسن رجبی نویسنده و پژوهشگر تاریخ که در حوزه تاریخ معاصر به تحقیقات می‌پردازد، اسناد را از نظر فیزیکی و محتوایی متفاوت از کتاب توصیف می‌کند و می‌گوید: «سند معمولاً یک یا چند برگ است و درباره موضوعی خاص تدوین شده است. اسناد می‌توانند دولتی یا شخصی باشند. همان‌گونه که دست‌نوشته‌ای می‌تواند سند باشد. اما باید تاریخ مشخصی از زمان شکل‌گیری آن گذشته باشد و از آن جهت که دیگر موضوع روز نیست، وجهه تاریخی

هفدهم اردیبهشت ماه به عنوان روز اسناد ملی در تقویم ایرانیان تعیین شده است. شاید نخستین چیزی که هنگام فکر کردن به واژه «سند» در ذهن ما متبادر شود، برگه یا نسخه قدیمی با ارزشی باشد که باید در جایی دور از دسترس همگان از آن نگهداری کنیم تا سوءاستفاده‌های احتمالی از آن صورت نگیرد یا از بین نرود، اما همه اینها شاید بخشی از برداشت‌های شخصی ما باشند که به دنبال آشنایی با دیدگاه کارشناسان، سندپژوهان و نسخه‌شناسان دستخوش تغییر می‌شوند.

این گزارش در پی آن است که با مروری بر تعاریف و دسته‌بندی انواع اسناد، به تاریخچه سند و کاربردهایی که در زمان کنونی می‌تواند برای پژوهشگران علوم گوناگون و عامه مردم داشته باشند، نگاهی بیندازد.

در لغت‌نامه‌های گوناگون و برخی از لغت‌نامه‌های تخصصی رشته‌ای، تعاریف گوناگونی برای سند وجود دارند، به عنوان مثال، در «لغتنامه دهخدا» «سند (س - ن) منسوب شدن به چیزی و پشت به پشت نسبت کردن چیزی را به چیزی گویند و سند دادن به معنای مدرک دادن، دلیل دادن، خط دادن و رجوع به سند» تعریف شده است، اما به صورت عام، سند می‌تواند هر چیزی اعم از نامه پستی به پدرش، فهرست خرید، قبض تجاری، برگه گمرک یا حتی چک (رسید مالی) باشد.

هر آنچه مکتوب باشد، دست‌نوشته‌ای که یک واقعه یا موضوعی را برای مورخ یا پژوهشگر تبیین کند و قابل ثبت باشد را نیز سند گویند. در این زمینه، علی ظفری رئیس مرکز اسناد کتابخانه مجلس شورای اسلامی، پژوهشگر تاریخ معاصر و دبیر شورای ارزیابی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، می‌گوید: «۱۷ اردیبهشت زمانی به این عنوان نام گرفت که سال ۱۳۴۹ لایحه‌ای را برای تشکیل آرشیو ملی به مجلس تقدیم کردند که رای آورد و پس از آن به عنوان روز اسناد ملی از آن یاد شد. از آن زمان سازمان اسناد ملی ایران فعالیت خود را به طور عملی و رسمی آغاز کرد.»

وی با بیان اینکه سابقه آرشیو در ایران به اینجا ختم نمی‌شود می‌افزاید: «برخی از مورخان و پژوهشگران معتقدند که تشکیل آرشیو در ایران به قبل از زمان مادها بازمی‌گردد. همان‌طور که در بسیاری از کتاب‌های تاریخی نیز آمده است؛ مادها به عنوان نخستین حکومت رسمی در ایران بودند که منابعی از وجود آرشیو در مخازن سلطنتی آنها وجود دارد. اگر از نظر زمانی قدری پیش بیایم، می‌بینیم در تورات، کتاب مقدس یهودیان نیز بیان شده که شاهان ماد و هخامنشیان نسبت به ثبت وقایع حقیقت داشتند. آنها آرشیوی داشتند که بعداً در کاوش‌های باستان‌شناسی به ویژه در تخت جمشید، ثابت شد لوح‌های گلی که حتی میزان حقوق و دستمزد، پاداش و مزایای کارگرانی که در احداث و ساختن تخت جمشید مشارکت داشتند، به صورت مشخص در آنجا ثبت شده است.

درباره اسناد، آرا و پرسش‌های متفاوتی وجود دارد که نحوه استفاده از آنها برای پژوهشگران و عموم علاقه‌مندان یکی از مباحث آن به شمار می‌آید. به عقیده برخی از پژوهشگران، هیچ کتاب، پژوهش و تحقیق تاریخی بدون استفاده از اسناد، مستند و قابل ارجاع نیست و به لحاظ علمی نقیصه عمده دارد. بر این اساس، تا حدی مشخص می‌شود که پژوهشگران، متخصصانی‌اند که باید با مطالعه و تحلیل اسناد و انتشار اطلاعات به دست آمده آن در قالب‌های گوناگون از جمله کتاب و مقاله این مطالب

غرفه غرفه با کودکان و نوجوانان

فکری کودکان و نوجوانان در نمایشگاه عرضه می شود. سال گذشته رمان «طبقه هفتم غربی» خانین جویزی نظیر کتاب فصل و شهید غنی پور را برد تا رمان جدیدش که بر اساس باورهای مردم جنوب و نزدیک به ژانر فانتزی نوشته شده چشم های زیادی را به خود جلب کند.

در میان رمان های ترجمه کودکان هم مجموعه ای از هشت کتاب «رامونا» نوشته بورلی کلی پیری، نویسنده مطرح کودکان، با ترجمه پروین علی پور به نمایشگاه می آید.

نشر افق این مجموعه را به صورت مجزا در سال های اخیر رفته رفته منتشر کرده، ولی این بار مجموعه ای کامل از «رامونا» که داستانی از شیطنت های دخترانه راموناست را عرضه می کند.

احمد رضا احمدی که او را حالا با شعرهای بزرگسالش می شناسند، هنوز از ادبیات کودک که خاستگاه اوست، فاصله نگرفته و امسال با کتاب هایی برای کودکان و نوجوانان به نمایشگاه می آید.

از این شاعر، این بار داستان هایی نظیر «خواب یک سیب»، «رنگین کمانی که همیشه رخ نمی داد» و «هفت کمان، هفت رنگ» در نمایشگاه عرضه می شوند و آخرین اثر وی هم «سه گلدان» است که همگی رامی توانید در غرفه ۲۰۰ متری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوان پیدا کنید.

آثار احمدی را فقط نمی خوانید، زیرا او چهار کتاب صوتی هم در نمایشگاه دارد که با صدای خود، آنها را خوانده است. «شب روز اول و صبح روز هفتم»، «سه گلدان»، «رنگین کمانی که همیشه رخ نمی داد» و «همه آن واژه های کاغذی» این چهار کتاب به شمار می آیند، پس احمدی را گوش بدهید. اسدالله شعبانی هم پس از انتشار «خرمن شعر خردسالان»، دستپخت جدیدش «خرمن قصه خردسالان» را به نمایشگاه می آورد.

نشر «توکا» که شعبانی مدیر آن است، در ادامه انتشار کتاب های یاددهی و یادگیری این اثر را منتشر می کند؛ کتابی که برای استفاده والدین و مربیان آموزشی طراحی شده است.

افسانه شعبان نژاد، شاعر مطرح کودکان و نوجوانان مجموعه شعر جدیدی با عنوان «آپارتمان» دارد که مانند بسیاری از آثار او، توسط نشر توکا عرضه می شود. «تاتی تی تی» مجموعه ای دیگر از شعرهای جدید شعبان نژاد است که به نمایشگاه ۲۳ می آید.

از حمیدرضا شاه آبادی نیز رمان نوجوان «لالایی برای دختر مرده» تجدید چاپ شده، همان زمانی که ماجرای فروش دختران کوچانی در دوران مشروطه ایران را روایت می کند. نوشته های شاه آبادی به طور معمول به فضاهای تاریخی نزدیک است.

جایزه برده ها در سرای اهل قلم

سرای اهل قلم کودک و نوجوان محلی است که در چند سال اخیر میزبان نویسندگان، پژوهشگران و فعالان اصلی حوزه کتاب کودک در نمایشگاه بوده است، فضایی نه چندان بزرگ که روزانه چندین نشست با موضوعات مختلف کتاب کودک را میزبانی می کند. مسوولیت این سرا امسال به جواد محقق، شاعر و نویسنده، سپرده شده و او در تشریح برنامه هایش عنوان می کند که امسال قصد دارد بخش مهمی از نشست های سرا را به نقد و بررسی کتاب هایی که سال گذشته از جشنواره های کتاب فصل، کتاب سال، گام اول و دیگر جشنواره های کتاب کودک و نوجوان جایزه دریافت کرده اند اختصاص دهد.

این نشست ها یکی صبح و دو نشست دیگر بعد از ظهر برگزار خواهد شد.

می شود در بخش کودک و نوجوان هم به کار بیاید. احتمالاً کودکان از سن دبستان و حتی کمتر به قدرت انتخابی می رسند که خودشان کتاب های مورد نظرشان را انتخاب کنند. فروشگاه بزرگ کتاب تهران طوری طراحی نشده که کودکان به صورت «ففسه باز» دست به انتخاب کتاب هایی بزنند که نظرشان را جلب می کند، اما به یقین در گشت و گذار نمایشگاهی این فرصت به کودکان دست می دهد که کتاب هایی را که دوست دارند، انتخاب کنند. کارشناسان در تجربه ها و بررسی های علمی متوجه شده اند که ایجاد فرصت برای انتخاب آزاد کودکان آنها را در مسیر خلاقیت قرار می دهد.

نمایشگاه شاید به اندازه فروشگاه های کوچک تر محلی برای آزادی عمل کودکان نباشد، ولی جایی است که به آموزش کتابخوانی و انتخاب کتاب به کودکان کمک می کند. اگر جزو کسانی هستید که عقیده دارند پیدا کردن و انتخاب کتاب خوب راه و روش مخصوصی دارد و شما هم آن را می دانید، سعی کنید به روشی دموکراتیک در همان فضا نمایشگاه آن را به بچه ها هم آموزش بدهید. کودکان پس از خواندن انتخاب هایشان، خودشان متوجه خواهند شد که سلیقه شان چیست و چگونه می توانند در نوبت بعد کتاب باب طبع شان کتاب بخرند.

کتاب های ایرانی در مونیخ

امسال (۲۰۱۰) چهار کتاب ایرانی در میان فهرست پیشنهادی کتابخانه بین المللی کودکان مونیخ قرار گرفت که شاید پیشنهاد بزرگترین کتابخانه کودکان جهان در فهرست شما هم جایی داشته باشد. «کلاغ ها آنفولانزای مرغی نمی گیرند» نوشته فریدون عموزاده، خلیلی با تصویرگری ندا عظیمی، «کفش های آهنی» فریده خلعتبری با تصویرگری فرشید شفیعی، «دل برای تو تنگ است» نوشته اتوسا صالحی با تصویرگری هدا حدادی و «تبل پهلوان» اثر محمد رضا شمس با تصویرگری محمود مختاری، چهار کتاب ایرانی فهرست پیشنهادی کتابخانه کودکان مونیخ اند.

اگر روزی گذرتان به این کتابخانه که قدمتی ۶۰ سال دارد افتاد، کتاب هایی به ۱۳۰ زبان جهان را خواهید دید. «غوص عمیق» هم آخرین رمان جمشید خانین برای نوجوانان است که توسط انتشارات کانون پرورش

بخش کودک و نوجوان نمایشگاه به نهادی نظیر انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان اساسا چه تأثیری در فعالیت ناشران این حوزه در نمایشگاه دارد؟» می گوید: «انجمن سابقه ای ۲۰ ساله در حوزه برگزاری نمایشگاه های تخصصی کتاب کودک دارد و اکنون ۶۰ ناشر اصلی کودک و نوجوان عضو آن هستند. سابقه و تجربیات انجمن در حوزه کتاب کودک بی تردید سبب می شود که بخش کودک و نوجوان نمایشگاه کتاب تهران که بزرگترین رویداد فروش کتاب در کشور است، در مسیر مناسبی گام بردارد.»

گشت و گذار شما در بخش کودک و نوجوان نمایشگاه به فضایی ۳۰ متری ختم می شود که غرفه یا محلی برای فروش کتاب نیست. فضایی که ظرفیت حضور ۴۰ نفر در آن طراحی شده تا ناشران نشست های احتمالی خود با مخاطبانشان را در این بخش برپا کنند.

پیدا است که امسال هم در بخشی که عنوان کودکان و نوجوانان را یدک می کشد، محصولاتی غیر از کتاب خواهید دید. از بادبادک هایی که قیمتشان از هزار تومان شروع می شود و تا ۵ هزار تومان بالا می رود تا کتاب های حمام که کودکان آن را زیر آب ورق می زنند!

کتاب های «پاپ آرت» هم مدرن تر از سال های قبل به بخش کودک و نوجوان می آیند؛ کتاب هایی که طرح و شکل خاصی دارند و کودکان وقتی آنها را باز می کنند، شاید با جنگلی از درختان یا موج هایی از دریا مواجه شوند. «پاپ آرت» ها قیمتشان گران تر از کتاب های معمولی است و بر خلاف کشورهای دیگر که همواره استقبال خوبی از این کتاب ها شده، در ایران هنوز جایگاه مهمی پیدا نکرده اند.

Book ها یا همان کتاب های الکترونیکی هم در نمایشگاه امسال حضور پررنگ تری دارند. چندین ناشر معتبر از جمله کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و برخی موسسات پژوهشی کتاب های الکترونیکی به بخش کودک نمایشگاه می آورند.

خرید های آسان؛ تخفیف کم

تمام غرفه های بخش کودکان و نوجوانان نمایشگاه مجهز به دستگاه بارکدخوانند و زمانی که کتاب ها از مقابل این دستگاه ها رد می شوند، قیمتشان روبه روی شما و صندوق دار وجود دارد تا خرید تسهیل شود. نادر قدیانی، رییس هیات مدیره انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان، می گوید: «در غرفه هایی که متر از بالای دارند، گاهی حدود ۴ یا ۵ دستگاه بارکدخوان تعبیه شده تا خرید بازدید کنندگان با سرعت بیشتری انجام شود.»

سرعت خریدها بالا می رود، اما تخفیف عمومی ناشران بخش کودکان و نوجوان ۱۰ درصد است. این مقدار تخفیف با میانگین تخفیف ها که معمولاً ۲۰ تا ۲۵ درصد است، تا حدودی فاصله دارد، اما قدیانی امیدوار است تخفیف هایی که به دانشجویان داده

۱۵ تا ۲۵ اردیبهشت زمانی که خط یک مترو تهران در ایستگاه مصلی می ایستد؛ فاصله تا بخش کودک و نوجوان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تنها دو تا سه دقیقه است.

اما اگر قرار باشد از در جنوبی یا همان ایستگاه شهید بهشتی به بخش کودک و نوجوان بیاید، یک پیاده روی ۲۰ دقیقه ای در انتظار شماست.

رواق های مصلی در حال ساخت و ساز است و دیگر لازم نیست برای بازدید از کتاب های ناشران دانشگاهی و کودک و نوجوان، پله های زیاد این رواق ها را بالا و پایین بروید.

مسوولان نمایشگاه بیست و سوم چادرهای ویژه ای را طراحی کرده اند که ناشران کودک و نوجوان همراه دانشگاهیان و کمک آموزشی ها زیر این چادرها غرفه دارند؛ غرفه هایی که تاکنون تحویل صاحبانشان شده و رنگ و بوی کودکان را گرفته اند. بازدید کنندگان از بخش کودکان و نوجوانان با

۲۵۰ غرفه برای بازدید روبه رو خواهند بود که پنج غرفه آن بالای ۲۰۰ متر وسعت دارد. امسال هم ناشران بزرگی مثل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، قدیانی، افق و همچنین ناشرانی مثل محراب قلم و مدرسه، میزبان بازدید کنندگان در غرفه های بزرگ خواهند بود و دیگر ناشران هم از ۸ متر تا ۳۵ متر غرفه دارند.

بر اساس اعلام انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و نوجوان که آماده سازی بخش کودک و نوجوان نمایشگاه را بر عهده دارد، به تمام درخواست های ناشران برای حضور در نمایشگاه پاسخ مثبت داده شده و به جز چهار ناشر که دوتا از آنها در حوزه کودک و نوجوان فعال نبوده اند، ۲۸۴ ناشر پاسخ مثبت گرفته اند.

خیابان های ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ خیابان هایی اند که شرکت «سهلان» چادرهای سفیدی به طول حدود ۲۰۰ متر در آنها زده تا در دو طرف این چادرها ۲۵۰ غرفه کودک و نوجوان کتاب های تخصصی خود را عرضه کنند.

عرض راهروهایی که در دو طرف این غرفه ها راه اندازی شده اند، حدود ۱۸ متر است و در مجموع فضایی ۶ هزار متری برای غرفه ها در نظر گرفته شده و فضایی به همین میزان هم برای عبور و مرور بازدید کنندگان در نظر گرفته شده است.

سال گذشته در مجموع فضایی حدود ۴ هزار متر در رواق شرقی مصلی برای سالن کودک و نوجوان اختصاص یافته بود که فضای کنونی حاکی از افزایش حدود ۵۰ درصدی وسعت بخش کودک و نوجوان است.

این افزایش وسعت باعث شده تا قوانینی که در ابتدا برای حضور ناشران در نظر گرفته شده بود، تا حدود زیادی تغییر کنند. داشتن حداقل ۴۰ عنوان کتاب، یکی از این قوانین بود که نادیده گرفته شد تا راه ناشران بیشتری به نمایشگاه باز شود.

محسن یگانه کاری، مدیر اجرایی انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان نیز درباره چهار ناشری که نتوانستند به نمایشگاه بیایند می گوید: «از میان این ۴ ناشر، دو ناشر هیچ کتاب کودک و نوجوانی نداشته اند و اصولاً اجازه غرفه داری در بخش تخصصی کودک و نوجوان به آنها داده نشد و یکی دیگر از ناشران هم پروانه نشرش باطل شده بود. تنها یکی از ناشران به دلیل عرضه کتاب های نامناسب و انجام تخلفات در سال های قبل، اجازه ورود به بخش کودکان را پیدا نکرد.»

یگانه کاری در پاسخ به این سوال که «واگذاری

اگر قرار باشد از در جنوبی یا همان ایستگاه متروی شهید بهشتی به بخش کودک و نوجوان بیاید یک پیاده روی ۲۰ دقیقه ای در انتظار شماست

مصطفی خلجی

محمدعلی گودینی یک «کارگر- نویسنده» است. او با این که از سال ۱۳۷۲ به دلیل مشکلات تنفسی، پس از ۱۶ سال کار، کارخانه باتری سازی پارس را رها کرد، اما دستاوردش هیچ گاه، از سال‌های جوانی تا کنون، قلم را کنار نگذاشته و مدام در حال نوشتن است؛ حتی وقت‌هایی که به خاطر بیماری اش در بیمارستان بستری است. گودینی، در سال‌هایی که مشغول کارگری بود، در انجمن‌های صنفی کارگری حضور پررنگ داشت و اکنون نیز عضو انجمن قلم ایران است. او که سال ۱۳۳۵ در کنگاور متولد شده، با پیروزی انقلاب و تأسیس حوزه هنری، به داستان‌نویسانی چون امیرحسین فردی، مرتضی سرهنگی و اکبر خلیلی پیوست. وی تا کنون سیزده عنوان کتاب چاپ کرده و مقالات و مطالب بسیاری را هم در نشریات انتشار داده است. یکی از رمان‌های گودینی به نام «تالار پذیرایی پایتخت» سال ۸۶ برگزیده بخش رمان نخستین جشن داستان انقلاب شد و جایزه کتاب فصل را نیز از آن خود کرد. این رمان به فضای کارگری در روزهای وقوع انقلاب اسلامی ۵۷ می‌پردازد. کتاب دیگر این نویسنده نیز که با نام «نورد» منتشر شده، ماجرای کارگرانی است که در کارخانه‌های خصوصی و دولتی از حق بیمه و حق کارگری برخوردار نیستند. مجموعه داستان «سیلاب» نیز ماجرای تعدادی کارگر کارخانه است که به دنبال طلب خود از صاحبان کارخانه روزهای زیادی را در بلا تکلیفی گذرانده و در نهایت موفق به دریافت مزایای خود می‌شوند. گودینی در این گفت‌وگو که به دو مناسبت روز کار و برگزاری نمایشگاه کتاب تهران انجام شده از کتاب و ادبیات و ارتباط آن با کار و کارگری سخن می‌گوید.

گفت و گو با محمدعلی گودینی، نویسنده ادبیات کارگری

اردیبهشت؛ زمانی برای آشتی کارگر با کتاب

چگونه ارزیابی می‌کنید؟

من چون خودم در محیط کارگری بوده‌ام، ناخودآگاه یک همذات‌پنداری با محیط‌های کارگری پیدا کرده‌ام. و موضوعات کارگری وارد نوشته‌های من شده است. اما نویسنده‌ای که به طور جدی در حوزه کارگری بنویسد کم داریم. بعضی‌ها یکی دو داستان در این زمینه نوشته‌اند و لابه لای داستان‌هایشان منتشر کرده‌اند. ضمن این که بیشتر کتاب‌های ادبیات کارگری را افرادی نوشته‌اند که خودشان کارگر نبوده و نیستند و این امر مشکل جدی‌ای را برای آنها به وجود آورده است، زیرا تصور درستی از فضای کارگری و بعضاً خود کارگر ندارند. پیش از انقلاب هم کسانی که درباره کارگر می‌نوشتند تحت تأثیر جریان‌های چپ بودند و می‌خواستند مدل «مادر» ماکسیم گورکی را وارد ادبیات فارسی کنند و فتوکپی ادبیات کارگری روسیه را به خورد مردم بدهند. در صورتی که آن قالب و محتوا به محیط ما نمی‌خورد. عده‌ای از نویسندگان هم فکر می‌کنند با دو سه هفته کارگری کردن می‌توانند درباره کارگر بنویسند. در صورتی که برای درک فضای مشکلات کارگری باید عمری در میان آنها زندگی کرد و آن را از نزدیک لمس کرد.

حتی نویسندگان بزرگی مثل جلال آل احمد یا احمد محمود هم نتوانسته‌اند در حوزه ادبیات کارگری موفق باشند؟

آنها هم چون کارگر نبوده‌اند دوران دور چیزهایی را دیده و نوشته‌اند. اثر جلال در «از رنجی که می‌بریم» زیباست اما از آن جا که یک کارگر معدن نبوده نتوانسته درست مسایل را مطرح کند و هرچه‌نثر کتاب فوق‌العاده باشد، جای خالی تجربه‌های زیسته نویسنده را پر نمی‌کند.

تخفیف به کارگران بدهد و کتاب با ۶۰ درصد تخفیف به کارگر فروخته شود. حالا اگر کارگر خودش هم نیازی به کتاب حس نکند، حتماً برای یکی از بستگانش که کتابخوان است می‌خرد. با این حال فقط نباید به فکر کارخانه‌ها بود، چون فقط ۳۰ درصد از قشر کارگری در کارخانه‌های بزرگ هستند و اکثراً در جاهای خصوصی و کوچک یا مغازه‌ها مشغول فعالیت هستند. اما با این حال گسترش کتابخوانی را باید از کارخانه‌های بزرگ آغاز کرد.

شما جزو نویسندگان ادبیات کارگری محسوب می‌شوید. وضعیت این ادبیات را در برهه کنونی

می‌شدند کارگرانی که سواد خواندن نوشتن داشته باشند، اما حالا خیلی از کارگرها دیپلم دارند. سطح سواد به ویژه در زنان کارگر بالا رفته است. اما اکنون موضوع کتابخوانی در بین کارگرها با مشکلات دیگری مواجه است و کتاب خواندن کارگرها دلایل دیگری دارد. یکی از این دلایل، نداشتن امنیت شغلی است. کارفرماهایی هستند که با کارگرها بد رفتار می‌کنند و از آنها سوءاستفاده می‌کنند. دلال‌هایی پیدا شده‌اند که کارگر را با حقوق مثلاً ۲۵۰ هزار تومان به کار می‌گیرند بعد او را به استخدام یک کارخانه درمی‌آورند و ۴۰۰ هزار تومان بابت آن کارگر از کارخانه می‌گیرند و ۱۵۰ هزار تومان برای خودشان برمی‌دارند. من خودم در این زمینه چند داستان نوشته‌ام. اگر امنیت شغلی برقرار باشد، کارگران در اوقات فراغت به فرهنگ و ورزش روی می‌آورند اما این روزها خیلی از کارگرها حتی کتابخوان‌هایشان دغدغه دارند.

وظیفه دولت در این زمینه چیست؟

دولت اعلام کرده است که امسال قرار است ۱۵۰۰ میلیارد تومان خرج کار فرهنگی کند. بخشی از این بودجه باید صرف ترویج کتابخوانی در میان کارگران شود. متأسفانه مدیران کارخانه‌های ما به فکر ورزش هستند ولی به فکر کتاب نیستند. بعضی از کارخانه‌ها باشگاه ورزشی تأسیس کرده‌اند و هزینه زیادی هم در زمینه ورزش می‌کنند، اما در زمینه کتاب هیچ فعالیتی نمی‌کنند؛ شاید به این دلیل که فعالیت ورزشی برای آنها شهرت به همراه دارد و مدام عکس و اسمشان در روزنامه‌های ورزشی با تیراز بالا منتشر می‌شود. کاش یک هزارم این هزینه‌ها هم خرج امور فرهنگی کارگرها می‌شد. دولت می‌تواند کتاب را با ۳۰ درصد تخفیف به کارخانه‌ها بفروشد و کارخانه هم خودش ۳۰ درصد

به نظر شما کتاب چه جایگاهی در جامعه کارگری دارد؟

کتاب خواندن در بین کارگرها، جایگاه ویژه‌ای ندارد. مثلاً در زمان طاغوت، کارخانه‌ها کتابخانه داشتند، ولی هیچ‌یک از کارگرها آنجا نمی‌رفتند. حتی خود من هم نمی‌دانستم که کتابخانه داریم. کتاب‌هایی را که می‌خریدند در دفتر مدیران می‌گذاشتند بعضی‌هایشان هم کتاب‌های بالارزشی بود. آن موقع فقط فکر کار بودند. بسیاری از کارگران بی‌سواد بودند یا سواد در حد خواندن و نوشتن داشتند. من در کارخانه‌ای که کار می‌کردم فقط ۳-۴ نفر را دیدم که اهل کتاب بودند، یعنی کتاب می‌خریدند و می‌خواندند. حتی یکی از آنها پدرش کتابخانه داشت و او کتابخوان شده بود. ولی این عمومیت نداشت.

در آن کارخانه چند نفر کار می‌کردند؟

حدود ۴۰۰-۵۰۰ نفر. آن موقع شرکت‌های چند ملیتی زیاد بود و فعالیت گسترده داشتند و مدام کارخانه اضافه می‌کردند. به همین دلیل بیشتر فکر تولید و کار کشیدن از کارگرها بودند اما فکر کار فرهنگی نبودند. شما در کارخانه فعالیت برای کتابخوانی کارگران می‌کردید؟

بله. ما بعد از انقلاب سالی یکی دو بار نمایشگاه کتاب در کارخانه می‌گذاشتیم و همه جور کتاب برای سنین مختلف، از رمان و شعر و آشپزی گرفته کتاب‌های کودکان را در این نمایشگاه‌ها عرضه می‌کردیم. گاهی کارگرها می‌آمدند و می‌گفتند چه کتابی ببریم؛ که معلوم بود سواد ندارند و برای خانواده‌شان می‌خوانند.

به نظر تان پس از گذشت سی سال از انقلاب، میزان کتابخوانی در بین کارگران چقدر تغییر کرده است؟ الان شرایط فرق می‌کند. پیش از انقلاب کم پیدا

معاون اجتماعی و فرهنگی وزیر کار و امور اجتماعی:

توانایی کارگر اهل مطالعه بیشتر است

هفته کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای هماهنگ شدن سیاست‌ها و برنامه‌های کتابخوانی کارگران؛ شناسایی و حمایت از مولفان و مصنفان جامعه کار و تلاش کشور، انجام تحقیقات و مطالعات که منجر به چاپ کتب مختلف در عرصه‌های گوناگون فرهنگ کار شده است؛ تجهیز کتابخانه‌های ادارات کل کار و امور اجتماعی استان‌ها، تهیه بن کتاب و توزیع آن به کارگران دانشجوی و فرزندان ممتاز کارگران با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب در محیط‌های

کارگری برای توسعه فرهنگ کتابخوانی در بین کارگران برگزاری مسابقات کتابخوانی در بین کارگران و خانواده‌های آنان با محوریت سیره معصومین (ع)، نماز، غدیر و...؛ تدوین، چاپ و انتشار حدود ۱۵۰ عنوان کتاب و جزوه در ابعاد مختلف فرهنگ کار و تهیه و ارسال کتاب با موضوعات تخصصی و عمومی

شده‌اند؛ کارگران؛ مدیران و کارفرمایان صنایع؛ عناصر فرهنگی در سطح واحدهای تولیدی همانند روهانیون، انجمن‌های اسلامی، شکل‌های فرهنگی و کارگری و...؛ سیاست‌گذاران و دستگاه‌های فرهنگی کشور. با این حال دیدگاه و گستره اصلی دولت در این زمینه موضوع «فرهنگ کار» است که سعی می‌کند کار صحیح و شایسته را با استفاده از معارف اسلامی و مبانی اعتقادی و دیدگاه‌های امام‌خمینی (ره) و مقام‌معظم رهبری تبیین کند. همچنین تلاش ما این است که کتاب‌هایی تولید شود که سیره معصومین (ع) را در زمینه فرهنگ کار بیان کند.

جدای از بحث تولید کتاب توسط وزارتخانه کار و امور اجتماعی، دولت چه فعالیت‌هایی را در عرصه کتابخوانی کارگران انجام می‌دهد؟

محورهای عمده فعالیت معاونت امور فرهنگی در عرصه کتابخوانی به این شرح است؛ عضویت در ستاد

اول ماه مه روز جهانی کارگر است که هر سال در بسیاری از کشورهای جهان از جمله ایران جشن گرفته می‌شود. به همین مناسبت گفت‌وگویی با دکتر مجتبی زارعی، عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، که به تازگی معاونت اجتماعی و فرهنگی وزارت کار و امور اجتماعی را بر عهده گرفته، انجام داده ایم. زارعی که دارای ۵ اثر تالیفی در حوزه فرهنگ و سیاست است، در این گفت‌وگو اقدامات این وزارتخانه را درباره کتابخوانی در جامعه کار و تولید کشور شرح می‌دهد.

آقای دکتر! به نظر شما ضرورت رشد کتابخوانی در جامعه کارگری چیست؟

مهم‌ترین بحث در زمینه کتابخوانی در جامعه کارگری، تولید کتاب‌هایی متناسب با جامعه کار و تولید است. اگر این کتاب‌ها تهیه نشود، هر قدر هم که به لحاظ سخت‌افزاری مثل ساخت کتابخانه، اقداماتی صورت بگیرد، چیزی برای عرضه به کارگران نخواهیم داشت.

برای تولید این کتاب‌هایی که مورد نظر شماست، اقداماتی صورت گرفته است؟

بله، در این زمینه سعی شده است که نیازسنجی صورت بگیرد و از این رو در یک پروسه مخاطب‌سنجی و نیازسنجی، این تولیدات به چهار دسته تقسیم

برای برخی از کارخانه‌های متقاضی در سراسر کشور. آیا شما در دولت دهم، رویکرد ویژه‌ای در حوزه کتابخوانی کارگران در نظر دارید که تا کنون به آن توجه نشده باشد؟

ما سعی می‌کنیم از ظرفیت‌های علمی و فقهی استادان حوزه و دانشگاه و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی برای امر کتابخوانی در بین کارگران بیشتر استفاده کنیم و همچنین از نتایج مطالعاتی که در زمینه نیازسنجی فرهنگی کارگران صورت می‌گیرد، بهره‌های بیشتری برای تدوین و سفارش کتاب ببریم.

به نظر شما مهم‌ترین تأثیری که کتاب بر جامعه کارگری می‌گذارد چیست؟

مهم‌ترین تأثیر ایجاد مهارت بیشتر است. باید نظام آموزشی و کتابخوانی را متناسب با مهارت هر کارگر در نظر بگیریم تا کتاب، کارگر را توانمندتر کند و مهارت او را افزایش دهد. همچنین کتاب باعث می‌شود که کارگر ایرانی خودش را بیشتر باور کند و با هویت خودش آشنا تر شود. دوستان سال است که همیشه به کارگر ایرانی گفته می‌شد که نمی‌توانی اما کتاب این خودباختگی را به استقلال و مقابله با بیگانگان تبدیل می‌کند. در واقع کتاب باعث اعتماد به نفس بیشتر کارگر می‌شود. اگر این سوال برای کارگر پیش بیاید که من کی ام و چرا باید تلاش کنم؟ پاسخ آن فقط در کتاب است.

کارلوس فونتنس، نویسنده مکزیکی همواره در تلاش بوده است که وقایع زندگی در کشورش را در داستان‌هایش بازنمایی کند. او تا حد بسیار زیادی هم در این هدف موفق بوده که نمونه اخیر آن رمان جدید او «آدم در عدن» است. این رمان که روایتی ژورنالیستی از سوداگران مواد و مفسدان اجتماعی در مکزیک، به تازگی منتشر شده است. فونتنس این کتاب را «کمدی وحشت» نامیده است. نشر این کتاب تازه بهانه‌ای بود برای گپ و گفتی با وی درباره آثارش و همین‌طور سبک خاص او در نوشتن. این گفت‌وگو توسط دالکی آرشوپرس منتشر شده است.

گفت و گو با کارلوس فونتنس

روایت کمدی وحشت

در داستان‌های خودتان به نظر می‌رسد که در حال نزدیک شدن به یک چنین جهان پیچیده و چند فرهنگی هستید. در یکی از رمان‌هایتان راوی فرانسوی است و در رمانی دیگر یک گریگوری، آیا تا به حال به نوشتن رمانی به زبانی دیگر غیر از اسپانیایی فکر کرده‌اید؟

نه، هر چند گاهی وسوسه می‌شوم که رمانی به انگلیسی بنویسم، زبانی که بعد از اسپانیایی به آن تسلط دارم، اما به دلیل اینکه من به انگلیسی نه خواب و رویا می‌بینم، نه بد و بیراه می‌گویم، نه عاشق می‌شوم و نه کلمات عاشقانه انگلیسی به کار می‌برم، این زبان برای من غریبه و بیگانه است. همه این مواردی که گفتم نوشتن یک رمان به زبان انگلیسی را برای من دشوار می‌کند.

مسئله‌ای که به نظر جالب می‌آید و می‌خواهم راجع به آن صحبت کنید روابط پیچیده و بفرنجی است که به زعم خودتان در زندگی داشته‌اید، و هم اینکه از دیدگاه تاریخی، نظرات جالبی در مورد روابط آمریکا و مکزیک دارید، کمی هم در این باره برامیان حرف بزنید.

ببینید، این مسئله‌ای بیوگرافیکی است. چرا که من در این کشور (ایالات متحده آمریکا) بزرگ شده‌ام، دو زبانه‌ام، به خوبی با فرهنگش آشنا هستم، نهادهایش را می‌شناسم. در رابطه بین آمریکا و مکزیک هم قضیه اینگونه است ما همسایه هستیم و قرار نیست از یکدیگر فاصله بگیریم، بلکه باید همه چیزمان را به اشتراک بگذاریم. رنج‌ها، دیپلماسی‌ها و مشکلاتمان را. ما فرهنگ‌های یکسانی نداریم ولی مجبور خواهیم بود که در کنار یکدیگر زندگی کنیم. از دید من مهمترین بخش زندگی همین جاست، و این دقیقاً قضیه‌ای است که من در رمان‌هایم هم به آن اشاره می‌کنم.

در اینجا لازم می‌بینم سوالی که یکی از کاراکترهای داستان «روابط غیر شفاف» را می‌پرسد، از شما بپرسم. چه رابطه‌ای بین زندگی کردن چیزی و گفتن آن چیز وجود دارد؟

از دید من دنیای بدون ادبیات غیر قابل تحمل و باور است. فکر کنم دن کیشوت واقعا وجود نداشته، اما دن کیشوت بیش از هر کسی که در سال ۱۶۰۵ وجود داشته، وجود دارد. هیچ کسی وجود ندارد که با دن کیشوت یا هملت بتواند رقابت داشته باشد. پس نتیجه می‌گیریم که واقعیت کتاب، واقعیت دنیا و تاریخ است. هنر و ادبیات تنها از این قابلیت فوق‌العاده برخوردار هستند که هم حضوری از گذشته را با خود به همراه داشته باشند، هم در زمان حال و همچنین قابلیت رسیدن به آینده را. و این واقعیت هنر است. مابقی دنیا و متعلقاتش فرسودنی و گذرا هستند.

سخن بگوید چرا که هر چه با این صدا بگویم هیچ نیست جز مرگ ما. از آدورنو می‌روم سراغ بنیامین، چرا که وقتی او می‌گوید که نویسنده اقتدارش را وام دار مرگ است، منظورش مرگ طبیعت است، مرگ دنیای طبیعی که به نویسنده اجازه می‌دهد تا ادامه بقا بدهد و وجود داشته باشد. به همین دلیل است که شهر، که یک خلق مصنوعی به وسیله تعریف است، تبدیل به شخصیت اصلی و قهرمان جامعه مدرن می‌شود که من فکر می‌کنم نهایتاً ایده وجود آرمانشهر را کنار می‌زند و از بین می‌برد. آیا شهر حس تراژیک به ما می‌دهد؟ من که چنین گمانی ندارم. این یکی از دستاوردهای بزرگ روح انسانی است که زندگی را درک کند و به طریقی تراژیک آن را بازآفرینی کند. اما ممکن است که دیگر قادر به انجام چنین کاری نباشیم. ما محکوم به هزل و کنایه پردازی هستیم و این بهترین و دم دستی‌ترین راه حلی است که داریم.

فکر می‌کنید آمریکای لاتین که مدت‌هاست در حاشیه قرار گرفته است، در حال حاضر خود را به نحوی به جایگاهی رسانده که بتواند از آن فرهنگ‌های دیگر را نظاره کند؟

کلام چنین مسیری را طی می‌کند. وقتی نقد و نقادی را تاب بیاورید و تمرین کنید، دست به خلق فرهنگ می‌زنید. هیچ فرهنگ مدرنی را پیدا نخواهید کرد که ضد نقد و انتقاد باشد، و نقد فرهنگ در آمریکای لاتین این اجازه را به ساکنانش داده است که به وضوح ببیند که به رغم فجاجی بی‌درپی سیاسی، نبود اتحاد و گسترش روح جدایی طلبانه، ما دارای مداومت خارق‌العاده فرهنگ هستیم. نقد فرهنگی بیان‌گر این مهم است که در فرهنگ قدرت عظیمی نهفته است و در فرهنگ ما نوعی مداومت داریم و باید به این واقعیت واقف باشیم. نخست بدین خاطر که به هنگام فروپاشی الگوهای اجتماعی-اقتصادی در طول بحران‌های اخیر، تنها موجودیتی که قرص و استوار بود و پای خود ایستاد، مقولات فرهنگی از قبیل شعرهای ما، رمان‌های ما، موسیقی ما، سنت‌های دیرینه ما، نقاشی ما، فیلم‌های ما و خیلی چیزهای دیگر از این قبیل بوده است. ما در قرن بیست و یکم رو به جهانی‌گام برمی‌داریم که دیگر واپس‌گرا و چند قطبی نیست. جهانی چند قطبی را در آینده شاهد خواهیم بود که بنابراین چند فرهنگی نیز خواهد بود. فکر نمی‌کنم بدون حضور فرهنگ‌های مختلف بشود جهانی چند قطبی داشت. جهانی که در آن مشارکت حلقه‌هایی چون آمریکای لاتین، آفریقای سیاه، دنیای اسلام، اروپا، چین، ژاپن و هند بر مبنای فرهنگ‌هایی خواهد بود که ارائه می‌دهند. تنوع فرهنگی به نظر من همان تنوع و پراکندگی قدرت است.

ابدی در یک جامعه حضور داشته است. هر چقدر بیشتر درگیر زمان می‌شوید راحت تر به این نتیجه می‌رسید که هیچ زمانی جز زمان حال در کار نیست، در اکنونی که گذشته‌ها را به یاد می‌آورید. بنابراین گذشته همان اکنون است. و در زمان حال است که آرزوی چیزی را می‌پرورانید، در نتیجه آینده نیز در دل دم جای دارد. می‌بینید که همه چیز زمان حال است.

پس آینده چه می‌شود؟ آینده بخشی از تمایلات و آرزوهای ماست. آرزوها و امیال ما بسیار مهم هستند. در رمان‌های من هم از اهمیت بالایی برخوردار هستند. جالب اینجاست که این امیال و آرزوها همیشه عاری از خطا نیستند، چرا که نه تنها خواسته‌های ما هستند، بلکه بنا به مفهومی که در ذهن داریم، دائما در حال تغییر دادن آنها هستیم. قابل ذکر است که در مواجهه با افراد گوناگون نیز آنها را تغییر می‌دهیم. حضور دیگری ممکن است نه تنها در برابر میل و خواسته ما، بلکه علیه تغییر هم مقاومت و جبهه‌گیری کند. و نتیجه‌اش می‌شود: بحران. و در نتیجه آن، روایت رمان، نمایش و خیلی چیزهای دیگر. اما من هیچ درکی از آینده بدون هیچ مقوله میل و خواسته و هر آنچه میل و آرزو و به صورت ضمنی در بر دارم، ندارم.

چه چیزی باعث می‌شود که وقتی می‌خواهید از آینده بگویید یک جنین را برای بیان این موضوع انتخاب کنید؟

چون آنها از هر لحاظی که فکر کنید به هم مرتبط هستند. در واقع جنین خط ربط بین گذشته، اکنون و آینده است. یکی از مشخصه‌های کریستو بال در رمان «کریستوفر آن بورن» این است که او بعد از به دنیا آمدن کاملا نسبت به پیرامونش خود آگاهی دارد. از آن لحظه به بعد او یک خود آگاهی زنده است که به این هدف ادبی می‌رسد که خود آگاهی داشته باشد و همه چیز را به یاد آورد، چرا که بازنجیره ژنتیکی‌اش در ارتباطی بی‌واسطه است. او در آینده‌ای نه چندان دور همه چیز درباره زایش خود را به نسیان خواهد سپرد. بنابراین مجبور خواهد شد که همه چیز را از نو بیاموزد و به یاد آورد.

آیا به این دلیل که لحظه تولد همان‌طور که نقطه شروع همه چیز است نقطه پایان نیز هست؟

خب در واقع لحظه پایان این حقیقت است که نه ماه قبل از آن نیز زندگی کرده‌ایم و این واقعیت که ما همگی به هنگام زاده شدن ۹ ماه سن داریم.

می‌خواهم راجع به عقیده شما پیرامون آرمانشهر سوال کنم، که به اعتقاد شما جایی است که وجود ندارد.

فکر می‌کنم آرمانشهر ارتباط مستقیمی به طبیعت دارد. یعنی در حقیقت نگاهی به دوران و عصر طلایی دارد. بدین معنا که یک هارمونی کامل میان فرد و طبیعت وجود دارد و همچنین از سوی دیگر نگاهی به دوران طلایی آینده دارد که دیگر بار هارمونی کامل میان انسان و طبیعت برقرار خواهد شد. به نظر من هر دو این‌گذاشته‌ها شکست خورده و رد شده‌اند. ما نمی‌توانیم در گذشته یا آینده از طبیعت بهره‌برداری کنیم چرا که زندگی مان وابسته به آن است. همان‌طور که آدورنو می‌گوید: ما به طبیعت اجازه نمی‌دهیم تا خودش

دوست داشتیم در آغاز سخن کمی در مورد کتاب اخیرتان «آدم در عدن» صحبت کنید.

این یک رمان - گزارش است. کاری کاملا ژورنالیستی که راجع به فنا شدن کشوری توسط سوداگران مواد مخدر و انواع فسادها و جرائم دیگر است. در این کتاب به واقعیت‌های موجود در مکزیکو پرداخته‌ام، انگار که دیگر رمان نباشد. راوی یک تاجر پر قدرت است و می‌بیند که قاچاق مواد مخدر چه بلایی بر سر کشورش آورده، بنابراین تصمیم می‌گیرد که با جانیان و قاچاقچیان به روش خودشان، یعنی از این طریق که خودش جانی بزرگتر و خطرناکتری شود، مبارزه کند.

چرا چنین موضوعی را برای این کتاب انتخاب کرده‌اید، آیا دلیل خاصی وجود داشت؟

ببینید، در واقع این احساس که الان مکزیک هم به دروازه جدیدی برای سودای مواد تبدیل شده است، من را به نوشتن وا داشت. قبلا کلمبیا چنین وضعیتی داشت، اما حالا مکزیک دچار این مساله شده است.

به نظر شما آیا نویسندگان نسل جدید آمریکای لاتین از همان الگوهای قدیمی برای داستان نوشتن بهره می‌برند یا اینکه در طلب چیزهای جدیدتری هستند؟

نویسندگان جوان آمریکای لاتین می‌گویند که جامعه جدیدی به وجود آمده است که هیچ سنخیتی با کلیشه‌های قدیمی و جا افتاده ندارد، جستجو برای هویت که مشخصه بارز نسل گذشته نویسندگان بود، جای خودش را به کثرت و پراکندگی در نویسندگان نسل نو داده است و این تغییر بسیار بزرگی است. نمی‌دانم تغییر خوبی است یا نه، اما به هر حال تغییر است و آنها دیگر کمتر از نویسندگان قدیمی گره بر داری می‌کنند.

سوال دیگرم درباره سبک خاص نوشتاری شماست. دوست داشتم بدانم دلیل تمایل شما به نوشتن رمان‌هایی که از واقعیت وام گرفته است چیست؟

هیچ‌گاه رمانی ننوشته‌ام که به نحوی با زمان و دوره‌های زمانی سر و کار نداشته باشد. به نظر من سر و کار داشتن با دوره‌های زمانی همان در ارتباط بودن با تاریخ و وقایع در حال رخ دادن در آن است. بنابراین از آنجا که من معتقدم در هر شرایطی نمی‌توان از زمان غافل بود، پس مطمئنا نمی‌توان در پی تاریخ نبود و از آن نوشت. حداقل برای من این‌طور است. یکی دیگر از مسائلی که دوست دارم نظر شما را راجع به آن بدانم اهمیت قصه‌های شفاهی و نقش راوی داستان است که در کتاب «روابط غیر شفاف» بسیار به چشم می‌آید.

اسطوره و روایت شفاهی در داستان‌های ناپذیرند، همدردی آنها حضوری همیشگی در یک قصه دارند. در کل عصاره و اصل زمان همان اسطوره است و به همین شکل اصالت زبان را نیز اسطوره تشکیل می‌دهد. نقل قولی از ویکو موجود است که می‌گوید: «اولین چیزی که یک قبیله خلق می‌کند زبان است و نخستین مولود این مخلوق اسطوره است. حتی می‌توانیم بگوییم که اولین مخلوق اسطوره است و این اسطوره است که به خلق زبان می‌انجامد. در حقیقت این دو جدایی ناپذیرند. پس در ابتدای نوشتن شما این دلمشغولی زبان و زمان را دارید. دل‌مشغولی به خاطر اسطوره‌ای که انگار به طرزی

متفکری برای همه زمان‌ها و زبان‌ها

دهه دوم اردیبهشت ماه برای هریک از اقشار یا بهتر بگوییم نسل‌های جامعه ما مفهومی دارد. کودکان و جوانان به یاد روز معلم می‌افتند و برای بزرگداشتی که در این روز برپاست؛ شادند، بزرگترهایمان به یاد روز از دست دادن متفکری می‌افتند که جهان اسلام کمتر نظیر آن را به خود دیده است، بزرگتران آنها، اندیشمندی را به یاد می‌آورند که زمینه‌های وقوع انقلاب اسلامی را در افکار و اذهان ایجاد کرد.

استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری، از جمله بزرگان حوزوی بود که علاوه بر داشتن آرای نوین در حوزه معارف اسلامی، تالیفات متعددی از خود به یادگار گذاشت که اکنون پس از گذشت سالیان، هنوز هم سخن امروز را می‌گویند و مردم را به آینده‌ای روشن در سایه آموزه‌های اصیل اسلامی توصیه می‌کنند. در این میان، فقدانی که به چشم می‌خورد، کمبود واکاوی اندیشه‌های مطهری در وادی تالیفات، تحلیل‌ها، نقدها و بازتولید اندیشه‌های این نویسنده و اندیشمند اسلامی است. این نارسایی‌ها به ویژه در زمینه تولیدات تلویزیونی و سینمایی بیش از پیش نمایانگرند. این گزارش می‌خواهد با نگاهی اجمالی آرای برخی از صاحب‌نظران این حوزه‌ها را مرور کند.

«در حقیقت مطهری در همه عرصه‌های معارف بشری، توانسته است رویکرد و نظام تفکری دین را کارآمد نشان دهد» این مطلب را «دکتر مجید امامی» مدرس دانشگاه امام صادق(ع)، نویسنده و پژوهشگر می‌گوید و آن را واقعیتی می‌داند که در مجموعه آثار این اندیشمند اسلامی مشهودند و اظهار می‌کند: «امام خمینی (ره) نیز از این رو فرمودند: تمام آثار مطهری را بدون استثناء مفید می‌دانم.»

وی ادامه می‌دهد: اهمیت اندیشه‌های شهید مطهری در جامعه ما که با تهاجم فرهنگی جهانی روبه‌روست و از سویی، یک انقطاع تاریخی تمدنی چهارصد ساله داریم، بسیار اهمیت دارند. از آن جهت که او می‌کوشد با اشرف و درک پدیده‌های نوظهور و موضوعات

جدید، منظومه‌ای از تفکر دینی را ارائه دهد. این یعنی، ظرفیتی وجود داشته و بی‌تردید، راه استفاده از چنین گنجینه‌های فکری در مسیر تاریخ، بازتولید تئوریک آنهاست که باید آنها را مرتب خواند و در یک دیالکتیک معرفتی آنها را در جامعه جاری و ساری ساخت. اکنون می‌بینیم که جامعه غرب آثار و آرای ارسطو و آگوستینوس را بارها می‌خواند و می‌خواهد با بازتولید آن، ارزش‌های افزوده‌ای را ایجاد و به جامعه بازگرداند.»

ما هیچ‌گاه، از دیدگاه‌ها و بنیان‌هایی که جامعه ما را به امروز رسانده‌اند، بی‌نیاز نیستیم. پله‌هایی که با گام نهادن به آنها بالا می‌رویم، همواره پایه‌های اندیشه ما هستند و برای بررسی مسیری که پیمودیم به آنها نیازمندیم.

دکتر امامی با اشاره به این که ترویج اندیشه‌های شهید مطهری متولیان رسمی و غیر رسمی در جامعه دارد که در این سال‌ها زحمات فراوانی را کشیده‌اند، با

نتوانست منطق نظام اجتماعی را در ایران تحلیل کند. این موضوع به دلیل کم و کاستی در ظرفیت‌های اندیشه مطهری نیست، چرا که اندیشه و آثار او بسیار قوی‌اند، اما مروجان این اندیشه‌ها، به خوبی حول اندیشه او گفت‌وگو نکرده‌اند. بحث، بررسی، رد و تایید و رفت و برگشت در آرای مطهری، لازمه بازتولید اندیشه‌های اوست.

مدیر گروه فرهنگ و ارتباطات دانشگاه امام صادق(ع) انجام کارهای غیر رسمی نظیر گفت‌وگو و تولید فکر در حوزه اندیشه‌ها و تالیفات استاد مطهری را مفیدتر می‌داند و می‌گوید: «مشابه چنین کاری حدود یک دهه است که در دانشگاه امام صادق(ع) با قراردادن درس هفت واحدی اندیشه‌های مطهری انجام می‌شود.»

وی درباره این که چرا تاکنون فیلم و فیلم‌نامه‌ای درباره مطهری خلق نشده، معتقد است: این مساله را از دو بعد اجتماعی و سیاسی می‌توان بررسی کرد. از نظر سیاسی و بروکراتیک آن، وقتی متولی رسمی با حوزه دخالت فراوان برای اندیشه فردی قرار می‌دهیم، به نوعی از فعالیت در این حوزه جلوگیری می‌شود و دیگر، سایرین احساس مسوولیتی نسبت به این امر نمی‌کنند. این موضوع نشانگر اثر منفی توسعه‌بروکراسی در حوزه‌های مختلف اجتماعی است. دلیل اجتماعی آن را هم می‌توان عدم احساس مسوولیت کافی و لازم در قبال ترویج اندیشه‌های این متفکر بیان کرد.

دکترای فرهنگ و ارتباطات، درباره ساختن فیلم به عنوان یکی از ابزارهای ترویج اندیشه‌های استاد مطهری بیان می‌دارد: «با وجود آن که زبان فیلم برای انتقال اندیشه‌ها الکن است، اما برای الگوپردازی و تقویت نگرش‌ها به یک الگوی شخصیتی برای عامه مردم می‌تواند مفید باشد. اما به صورت تخصصی برای ترویج اندیشه‌های این نویسنده متفکر و آرای او، باید وارد درس و کتاب‌های دانشگاهی شوند و در این دوره‌ها که خواندن متن هم یک روال است، جای گیرند.»

آثار مطهری، هنوز هم به زبان روز جامعه‌اند

«محمد کوکب» عضو هیات علمی انتشارات صدرا با اشاره به این که در تحلیل و تبیین آثار شهید مطهری فعالیت‌های اندکی صورت گرفته است، می‌گوید: «آرا و اندیشه‌های این اندیشمند باید بررسی، تحلیل و نقد شوند و حتی در پایان‌نامه‌های دانشگاهی موضوعی برای تحقیق و پژوهش قرار گیرند و به عنوان پاره‌ای از مطالعات موضوعی انتخاب شوند.»

وی با اشاره به این که برخی از سازمان‌ها نظیر سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی به ترجمه و انتشار آثار آیت الله مطهری به زبان‌های گوناگون اقدام کرده‌اند، عنوان می‌دارد: آثار، متن گفتاری و نوشتاری و سایر بیانات برجای مانده از وی که کتاب شده‌اند، همه به زبان روزند؛ به گونه‌ای که ترجمه دقیقی از آنها که تطابق کاملی با متن داشته باشد، به عنوان گام نخست و مقدمه‌ای برای ترویج اندیشه‌های وی به دیگر علاقه‌مندان جهانی کفایت می‌کند.»

کوکب با اشاره به این که تقریباً تمامی آثار این استاد به جز اندکی از آثار مربوط به تفاسیر قرآنی وی چاپ شده‌اند، بیان می‌کند: «به شکل موضوعی و تولید مجموعه‌های گوناگون نیز فعالیت‌های زیادی از سوی موسسه صدرا بر آثار و تالیفات استاد مطهری انجام شده است. راه استاد باید ادامه یابد. به طور قطع، اگر ایشان به شهادت نرسیده بودند، در رابطه با آثار خودشان واکاوی‌هایی می‌کردند.»

عضو هیات علمی انتشارات صدرا که به طور تخصصی به نشر تالیفات و آثار شهید مطهری می‌پردازد، و ریکردهای اصلی این موسسه را پس از اتمام انتشار آثار استاد، آغاز ترجمه آنها به زبان‌های گوناگون می‌داند و دلیل کم کاری فیلم‌سازان و فیلم‌نامه‌نویسان درباره آرا و اندیشه‌های معلم فلسفه اسلامی را کم کاری می‌خواند که با وجود در

دسترس بودن خانواده و نزدیکان این بزرگوار، از این منابع استفاده نمی‌کنند. او می‌افزاید: «البته هنرمندان باید وارد این عرصه شوند و با وجود دشواری‌هایی نظیر چند بعدی بودن شخصیت ایشان از نظر علمی، فلسفی، فقهی، تفکرات دینی و اصلاح طلبی که می‌کوشید تفکر ناب اسلام خدشه‌دار نشود و انحراف پیدا نکند، لازم است در این زمینه کارهای بیشتری انجام شود.»

در این زمینه فیلم‌سازان آرای متفاوتی دارند و رسیدن به بلوغ سینمایی را یکی از دلایل این تاخیر می‌دانند، «محمد رضا اسلام‌لو» مدرس دانشکده سینما و تلویزیون و کارگردان، دلیل اصلی این تاخیر در «سینما» را در اهمال کاری و این که شاید حکمتی در این کار بوده است، توصیف می‌کند و می‌گوید: «هنوز رشد و بالندگی در زمینه‌های گوناگونی تکمیل نشده است که یکی از آنها عرصه سینماست که متأسفانه هنوز عده‌ای در پی تقلید از سینماهای غربی‌اند و ذائقه‌های مخاطبان و بازار را می‌نگرند، اما از آنجایی که همه چیز رو به کمال می‌رود، زمان این امر نیز محقق خواهد شد.»

وی می‌افزاید: «اما در عرصه تلویزیون این برابری متفاوت است؛ به گونه‌ای که می‌توان گفت دیر هم شده است. متأسفانه برخی از سیاست‌ها نظیر مقابله با تهاجم برنامه‌های تلویزیونی‌های بیگانه و ماهواره‌ها، موجب شده‌اند تا حدی تلویزیون از این هدف خود دور بماند، البته در این زمینه مدیریت نقش به‌سزایی دارد و ساختن چنین برنامه‌هایی مستلزم سیاست‌گذاری‌هایی از سوی مدیران و تخصیص بودجه‌هایی برای آن است.»

سازنده فیلم سینمایی «باغ سید» با تأکید بر این که «اکنون در مرحله آزمون و خطا هستیم» می‌گوید: «پس از صبر و تحمل به مرحله جاودانه

کردن شخصیت‌ها و بزرگانمان در سینما می‌رسیم همچنان که این حرکت با ساختن فیلم‌هایی نظیر «دکتر غریب» آغاز شده است.» وی دلیل اصلی ساخته نشدن فیلمی از این اندیشمند را فراتر رسیدن زمان آن می‌داند و بحث مقبولیت ناخودآگاه مخاطب را مطرح می‌کند و می‌گوید: همواره در غرب و شرق عالم این گونه بوده است که پس از گذشت سه دهه از درگذشت شخصیت یا بزرگی، به ساختن فیلم زندگی یا فیلمی درباره او اقدام می‌کنند، چرا که در مدتی کمتر از این زمان که مردم از نزدیک این شخصیت را دیده‌اند، به دشواری آن اثر را خواهند پذیرفت چرا که فیلم هیچگاه کاملاً نمی‌تواند منطبق بر واقعیت‌ها باشد. بنابراین، سازندگان چنین برنامه‌هایی زمانی به ساختن آنها شروع می‌کنند که خاطرات مردم از این شخصیت‌ها کم‌رنگ‌تر شده باشند. با این اوصاف، ساختن فیلم و نوشتن فیلم‌نامه برای استاد مطهری هنوز دیر نشده است.

در هفته گذشته از نظر انتشار کتاب‌های چاپ اول، انتشارات نسل نوآندیش با بیست و پنج عنوان کتاب پرکارترین ناشر؛ کیوان شیروانی جوزدانی با نه عنوان پرکارترین مولف؛ و محمد راد با بیست و سه عنوان پرکارترین مترجم بوده‌اند.

گزارش آماری هفته

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش کتابداری و اطلاع‌رسانی «خانه کتاب» و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات این موسسه ارائه می‌شود. از شنبه ۸۹/۱/۲۸ تا چهارشنبه ۸۹/۲/۱، ۱۱۷۱ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتاب‌ها در موضوع علوم عملی و سپس علوم اجتماعی بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات ادبیات، آموزشی و کمک‌درسی، تاریخ و جغرافیا و سایر موضوعات قرار دارند.

گزارش آماری کتاب‌های منتشره در هفته گذشته (به تفکیک موضوع)

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط صفحه
۱	کلیات	۴۲	۳۳	۹	۱۴	۲۸	۳۴	۸	۲۳۲۶
۲	فلسفه و روانشناسی	۵۲	۲۸	۲۴	۱۶	۳۶	۴۷	۵	۳۰۱۰
۳	دین	۹۹	۸۲	۱۷	۳۹	۶۰	۷۴	۲۵	۳۳۶۹
۴	علوم اجتماعی	۱۶۱	۱۳۱	۳۰	۷۸	۸۳	۱۵۰	۱۱	۲۳۹۷
۵	زبان	۴۳	۳۶	۷	۲۵	۱۸	۴۱	۲	۳۴۸۱
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۴۳	۳۴	۹	۲۰	۲۳	۳۳	۱۰	۲۱۲۱
۷	علوم عملی	۲۱۹	۱۴۳	۷۶	۱۲۴	۹۵	۱۸۶	۳	۲۲۹۶
۸	هنر	۴۲	۲۳	۱۹	۲۰	۲۲	۳۹	۳	۲۱۸۰
۹	ادبیات	۱۳۲	۱۰۸	۲۴	۸۵	۴۷	۱۲۲	۱۰	۱۹۸۷
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۱۱۰	۹۷	۱۳	۴۹	۶۱	۹۵	۱۵	۲۴۵۷
۱۱	آموزشی و کمک‌درسی**	۱۲۳	۱۲۲	۱	۷۸	۴۵	۱۱۵	۸	۲۸۷۴
۱۲	کودک و نوجوان	۱۰۵	۵۶	۴۹	۳۹	۶۶	۱۰۰	۵	۴۸۷۶
	جمع بندی	۱۱۷۱	۸۹۳	۲۷۸	۵۵۴	۶۱۷	۱۰۰۳۶	۱۳۵	۲۷۷۳

* «تالیف» به تمامی اثری اطلاق می‌شود که ترجمه نباشد. اثری چون تصحیح، تدوین، گردآوری، تحقیق، شعر و نظایر آن.
** منظور از موضوع «آموزشی و کمک‌درسی» کلیه کتاب‌هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه‌های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان مربوط هستند و مخاطبان آنها دانش‌آموزان از پیش‌دستانی تا دبیرستان هستند.

شاخص‌های آماری کتاب‌های کودک و نوجوان

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
گرانترین کتاب	۱۰۰۰۰۰ ریال	چراهای شگفت‌انگیز: علوم و فنون: پاسخ به سوال‌های کودکان و نوجوانان، انیتا گانری، رویا خونی، ناشر: محراب قلم، کتابهای مهتاب، چاپ ۱، ۱۶۴ صفحه، ۲۲۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۲۴ مرتبه	تمرین خط تحریری: براساس محتوای آموزشی کتاب فارسی سوم ابتدایی، سیدمصطفی کشفی، ناشر: مدرسه برهان، ۷۶ صفحه، ۱۱۰۰۰ نسخه، ۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	Karen Frazier, Let's go 2: student book, ناشر: الوند پویان، چاپ ۲، ۷۸ صفحه، ۳۰۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰۰۰ نسخه	Tahereh Eybod, btschaft fur die kleine wolke Eine, ناشر: علمی و فرهنگی، چاپ ۱، ۱۶ صفحه، ۳۰۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۳۳۸ صفحه	قصه‌های شب (۱۰۰ قصه برای دبستانی‌ها)، ویلهلم کارل گریم، سپیده خلیلی، ناشر: قدیانی، کتابهای بنفشه، چاپ ۲، ۳۳۰۰ نسخه، ۸۰۰۰۰ ریال

شاخص‌های آماری کتاب‌های بزرگسال

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزانترین کتاب	۳۵۰۰ ریال	چهل حدیث امام رضا (ع)، مهدی نبلی پور، ناشر: مرغ سلیمان، چاپ ۴، ۴۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۲۴۵۰۰۰ ریال	اصول بیماریها و بهداشت زنان کیستینر، بهرام قاضی‌جهانی، ناشر: گلبن، چاپ ۸، ۷۶۴ صفحه، ۱۲۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۹۲ مرتبه	انگلیسی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی با ترجمه فارسی و تلفظ واژه‌ها با الفبای فارسی ... حسن اشرف‌الکتابی، ناشر: استاندارد، ۲۴۰ صفحه، ۱۰۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۳۰۰۰۰ نسخه	روان‌شناسی تربیتی (رشته علوم تربیتی - روانشناسی)، علی‌اکبر سیف، ناشر: دانشگاه پیام نور، چاپ ۲۰، ۲۷۲ صفحه، ۲۱۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۱۰۰ نسخه	برآورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان تفت: با استفاده از تفسیر رقوم داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان یزد) سال ۱۳، ناشر: وزارت کشاورزی، معاونت برنامه و بودجه، اداره کل آمار و اطلاعات، چاپ ۱، ۴۰ صفحه، ۵۰۰۰ ریال
بیشترین صفحه	۱۶۷۶ صفحه	فرهنگ مهرگان (انگلیسی - فارسی) رهنما، محمود نورمحمدی، ناشر: رهنما، چاپ ۱، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۷۰۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	۲۰ صفحه	"هزینه تولید محصولات کشاورزی" سال زراعی ۸۶ - ۱۳۸۵: نتایج کل کشور، ناشر: وزارت کشاورزی، معاونت برنامه و بودجه، اداره کل آمار و اطلاعات، چاپ ۱، ۵۰۰ نسخه، ۵۰۰۰ ریال

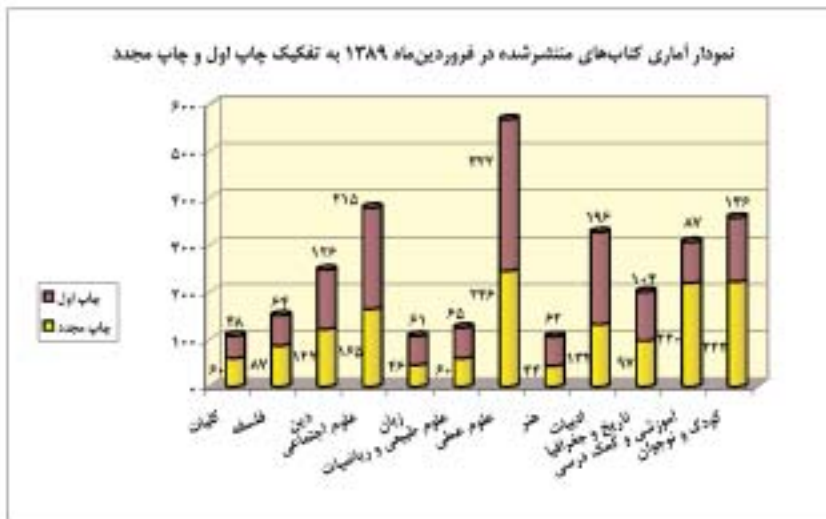
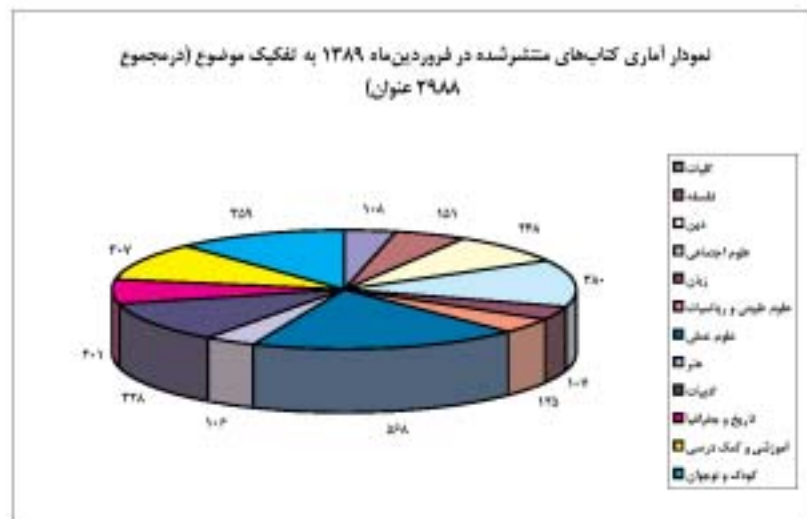
شاخص‌های آماری کتاب‌های کمک‌درسی

شاخص‌ها	مقدار	مشخصات کتاب‌ها
ارزانترین کتاب	۹۰۰۰ ریال	راهنمای گام به گام اسادگی دفاعی سوم راهنمایی (ویژه دختران)، حسین‌علی غلامی‌نژادنیستانک، ناشر: منتشران، چاپ ۱، ۸۰ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
گرانترین کتاب	۱۱۵۰۰۰ ریال	زیست‌شناسی (۱)، علیرضا جهانبانی، ناشر: علوی فرهیخته، چاپ ۱، ۳۳۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه
بیشترین نوبت چاپ	۱۲۱ مرتبه	عربی به زبان ساده شامل: ۹۵ تمرین و ۱۷۵۰ سوال چهارگزینه‌ای، لغات و ترجمه‌های مهم کتاب‌های درسی، درک مطلب و تحلیل صرفی، از صون‌های ... ایاد فیلی، ناشر: پیشروان، ۵۵۲ صفحه، ۳۰۰۰ نسخه، ۱۱۰۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	۲۰۰۰۰ نسخه	راهنمای تفکیکی دروس سال سوم دبیرستان ۸۸ - ۱۳۸۷، حسن قریشی، ناشر: منتشران، چاپ ۱، ۸۹۶ صفحه، ۵۰۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	۳۰۰ نسخه	شیمی ۲، سیدمجید حسینی، ناشر: اندیشگان، چاپ ۱، ۱۷۴ صفحه، ۳۹۰۰۰ ریال

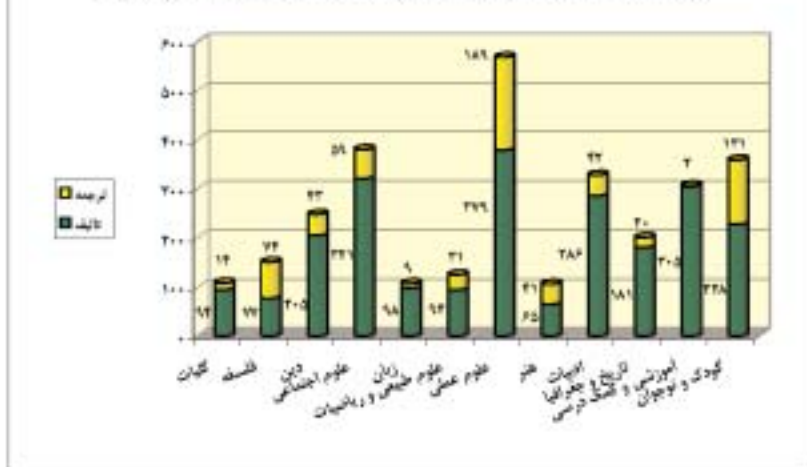
تعداد ناشران در این هفته	تعداد پدیدآورندگان			
	مؤلف*		مترجم	
۴۲۹	مرد	زن	مرد	زن
	۱۴۷	۸۲۸	۵۹	۱۸۲

* مؤلف: تمامی پدیدآورندگان (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و ...) به جز مترجم.

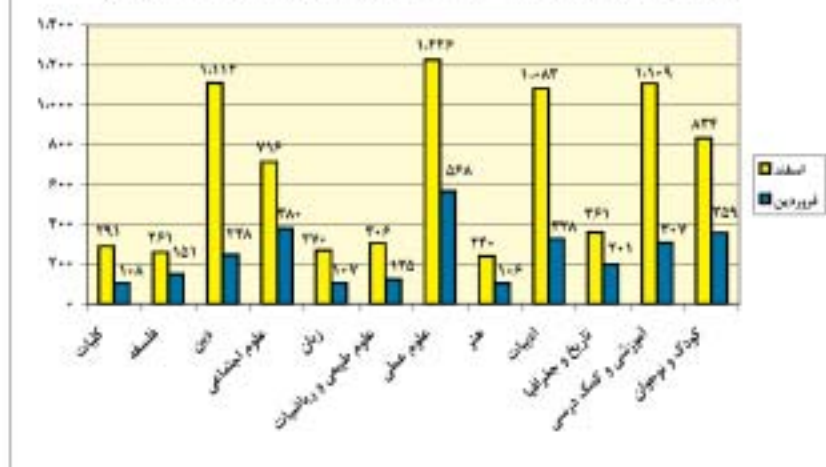
نمودار آماری کتاب‌های منتشرشده در فروردین‌ماه ۱۳۸۹

نمودار آماری کتاب‌های منتشرشده در فروردین‌ماه ۱۳۸۹ به تفکیک تالیف و ترجمه

نمودار مقایسه‌ای کتاب‌های منتشرشده در اسفند ۸۸ و فروردین ۸۹ به تفکیک موضوع

از به سخره گرفتن سقراط تا اندیشه های خیامی فرناندو پسوآ

بزرگان نمایشنامه نویسی در نمایشگاه ۲۳

با توجه به نمایشنامه هایی که برای نخستین بار در سال ۸۸ ترجمه و منتشر شده اند، به نظر می رسد دوستداران نمایشنامه و تئاتر اوقات خوشی را در بیست و سومین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تجربه کنند.

آشنایی با این نمایشنامه ها که دربرگیرنده طیف وسیعی از آثار کلاسیک تا مدرن اند، در نمایشگاه اردیبهشت امسال، بی شک برای علاقه مندان نمایش از چهره های کلاسیک برجسته گرفته تا آثار مدرن، دلچسب خواهد بود.

فرناندو پسوآ

«بانکدار آنارشیت» و «دریانورد» دو اثر از فرناندو پسوآ از کارهای بارز اوست که با ترجمه علیرضا زارعی و از سوی انتشارات هرمس به بازار آمده است. پسوآ که از نویسندگان دهه های اولیه قرن بیستم است، در اواخر قرن بیستم به صورت واقعی کشف شد و حالا یکی از نویسندگان بحث برانگیز جهان به حساب می آید. او که جایگاه خاصی در ادبیات مدرن دارد، با مطرح کردن مسایل هستی گرایی که ملهم از تفکرات خیام است، به عنوان یکی از شخصیت های دوران ساز پرتغال و اولین بانی پست مدرنیسم در جهان شناخته می شود. این دو اثر او هم از این اندیشه ها فارغ نیستند.

هارولد پینتر

ترجمه و انتشار آثاری دیگر از «هارولد پینتر» یکی از مهمترین دستاوردهای نشر آثار نمایشی امسال است. پینتر که مانند بسیاری از نویسندگان هم نسلش زندگی را با جنگ جهانی دوم شناخت و هیچ گاه خاطره بمباران های شهر لندن را از یاد نبرد، بعدها همه این اضطراب و تنهایی را که در وجود انسان معاصر انباشته شده و با خطری که هر لحظه تهدیدش می کند، به عنوان مایه تمامی آثارش انتخاب کرد.

او که نخستین آثارش را با تاثیر از «ساموئل بکت» نمایشنامه نویس بزرگ انگلیسی قرن بیستم نوشت، بعدها با تلفیق نمایشی روان شناسانه با طنز آزارنده آثارش را خلق کرد و شخصیت هایش را با ترس ها، ناامنی و تهدیدهای بديهي که لحظه ای انسان را رها نمی کند روی کاغذ آورد.

«بازگشت به خانه» یکی از همین نگاه های روان شناسانه است که رفتار بی رحمانه آدم ها را در لحظه های حساس زندگی با هم نشان می دهد. او می گوید این رفتارها که حتی در خانواده به عنوان یک واحد منسجم هم خودش را نشان می دهد، هر چند ناخودآگاه انجام می شود اما ریشه در خیلی چیزها دارد. این اثر که از شاهکارهای او شمرده می شود، در سال جایزه تونی را از آن خود کرد.

در آثار پینتر هنر، سیاست و انسانیت درهم تنیده شده و شخصیت ها که از طبقات مختلف اجتماعی انتخاب می شوند، می توانند در یک نمایش به تناوب در نقش غالب و مغلوب قرار بگیرند و نمایشی غیر منتظره را رقم بزنند. او به این ترتیب نشان می دهد واقعیت با آنچه ما به صورت عادت فکر می کنیم چقدر متفاوت است. «اسراپدار» که توسط نشر سبزانت منتشر شده از جمله این آثار است.

نشر نیلا نیز چند اثر دیگر از پینتر را منتشر کرد که «کوتوله ها» از جمله آنهاست. پینتر در این اثر از کابوس هایی می گوید که با وجود بازگو شدنشان دیگران قادر به درک آنها نیستند. «مهمانی جای» و

«مدرسه شبانه» هم از دیگر آثار پینتر است که امسال منتشر و روانه نمایشگاه شده اند. البته انتشار نمایشنامه «در جستجوی زمان از دست رفته» را نیز نباید نادیده گرفت. این اثر که خلاصه ای از رمان هفت جلدی مارسل پروست، نویسنده مشهور فرانسوی است که در یک متن صد صفحه ای خلاصه شده است.

اوژن یونسکو و گریز از مرگ

در حالی آذر ماه گذشته صدمین سال تولد اوژن یونسکو گرامی داشته شد که از این نمایشنامه نویس برجسته دو اثر تازه ترجمه شده «پادشاه می میرد» و «بازی های کشتار همگانی» برای نخستین بار در نمایشگاه بیست و سوم ارائه می شود.

یونسکو از معدود نویسندگانی که پس از نابودی فاشیسم در زادگاهش رومانی، به دام کمونیست ها نیفتاد، با طنزی گزنده در آثارش همواره از مرگ می گریزد. یونسکو که کودکی را دوره طلایی زندگی می داند، معتقد است با درک انسان از مرگ، این دوره پایان می یابد و خوشی انسان نیز به پایان می رسد. به همین دلیل او این دنیا را مظهر پوچی می داند و جوهر پوچی و معنابخستگی را در همه چیز و همه آثارش دنبال می کند. او در «شاه می میرد» نیز مثل دیگر آثارش به کلیت مسائلی می پردازد که مردم گرفتار آنها هستند و همه شان هم بحث انگیز هستند و با تشویش و هراسی پایدار زندگی را نابود می کنند. به باور او انسان ها هرگز نتوانسته اند جامعه ای شایسته خویش بنا کنند و به همین دلیل شایسته ریشخند هستند. هر دو این آثار با ترجمه احمد کامیابی مسک به بازار آمده اند.

آرتور میلر

البته نمی توان از این همه گفت و از ترجمه نمایشنامه هایی از آرتور میلر سخن نگفت که برای اولین بار در ایران ترجمه و منتشر شده اند. دو نمایشنامه «چشم اندازی از ازل» و «گذر از آزمون» در قالب یک کتاب،

«سقوط در کوه مورگان» و «حادثه در ویشی» در قالب یک کتاب و نمایشنامه های «پس از سقوط» و «ارتباطات آقای پیترز» در قالب یک عنوان کتاب دیگر به ترجمه منیژه محامدی و توسط نشر افراز در اختیار دوستداران یکی از تاثیرگذارترین نمایشنامه نویسان قرن بیستم قرار گرفته است.

میلر، استاد نمایشنامه نویسی آمریکا در قرن بیستم و دارای سبک رئالیستی منحصر به فردی است که به مدد آن موفق می شود ارزش های روبه زوال جامعه معاصر را به دقت بیان کند. هر چند او در سال ۱۹۴۹ با «مرگ دستفروش» که با الهام از زندگی خانوادگی خود و ورشکستگی پدرش در جریان رکود اقتصادی آمریکا نوشته شده بود، شهرتی جهانی به دست آورد، اما چند سال پیشتر با نمایشنامه «تمام پسران من» توانایی خود را به اثبات رسانده بود. میلر که در میانه قرن بیستم و در فضای پر آشوب سیاسی آمریکا با سرکوب سیاسی مک کارتیسم روبه رو شده بود، نمایشنامه «گذر از آزمون» را در اعتراض به فضای سرکوب سیاسی آن دوره نوشته است. شخصیت اصلی نمایشنامه «سقوط در کوه

مورگان» که نامزد جوایز تونی و درامادسک شد، ماموریمه ای است که دوزن دارد و دچار خودشیفتگی شده است. او که ثروتمند، طماع و خودخواه است، از مرگ می هراسد. نمایشنامه «ارتباطات آقای پیترز» داستان خلبانی است که جوانی پرشکوهی داشته و اکنون در روزگار پیری، در جهانی گم شده که هیچ آن را در نمی یابد.

«چشم اندازی از ازل» که در سال ۱۹۵۵ نوشته شده داستان عشق، حسادت و خیانت است. او در این اثر قصد دارد نشان بدهد که در برابر همه انسان های اطرافمان مسئول هستیم، با تاکید بر گریز از مسئولیت پذیری انسان های معاصر، زندگی اخلاقی جامعه را به زیر سوال می برد و یادآور می شود که در دنیای آفریده سرمایه داری و با اخلاقی که روبه زوال گذاشته، دنیا هر روز به جای بدتری برای زندگی بدل می شود.

نمایشنامه «پس از سقوط» که در سال ۱۹۶۴ نوشته شده از شخصی ترین نمایشنامه های میلر است که در آن او از دواج نافرجامش رانقد کرده است. در «حادثه در ویشی» میلر به بررسی گناه، ترس و هم دستی در جرم با تکیه بر طبیعت انسان می پردازد و در قالب یک نمایش تک پرده ای دورنمای گروهی از بازداشت شدگان جنگ جهانی را دوم که در انتظار بازجویی افسران نازی هستند واکاوی می کند.

با وودی آلن در نمایشگاه

برای دوستداران وودی آلن، نویسنده و کارگردان مشهور آمریکایی هم برای نخستین بار ترجمه دو نمایشنامه در یک جلد به بازار آمد. «دوباره اون آهنگو بزن سم» و «از این آب ننوشید» با ترجمه بهرننگ

رجبی و به همت نشر چشمه منتشر شد. «از این آب ننوشید» که بارها به روی صحنه رفته ماجرای است که در سفارتخانه آمریکا در یک کشور کمونیستی می گذرد و نمایشنامه «دوباره اون آهنگو بزن سم» درباره زندگی یک منتقد سینمایی است که همسرش او را ترک کرده و دوستانش می خواهند به نوعی او را تسکین دهند. با توجه به این که وودی آلن در ایران بیشتر در عرصه فیلم و سینما شناخته شده، به نظر می رسد این کتاب باید به اندازه کافی برای دوستداران او جذابیت داشته باشد. او در این آثار تئاتری هم به همان مفاهیم مورد علاقه همیشگی اش، یعنی ادبیات، فلسفه و روانشناسی پرداخته است.

نمایشنامه های کوتاه

نشر نیلا که در سال های اخیر به ارائه آثار جدید توجه نشان داده، امسال هم از نمایشنامه نویسی غافل نمانده و به سراغ نمایشنامه های کوتاه سام شپارد رفته است که کابوی ها، آهنگ سگ دیوانه، کله آدم کش، باشگاه ۱۴، باغ سنگی و شیکاگو از جمله این نمایشنامه هاست. سام شپارد، نمایشنامه نویس مشهور آمریکایی است که در آثارش به انسان در مواجهه با مسایل معاصر توجه نشان می دهد و از پوچی و بی محتوایی انسان سخن می گوید.

ترجمه و انتشار مجموعه ای از نمایشنامه های کوتاه جهان هم به همت انتشارات سبزانت موجب شد تا آثاری از چهره هایی که در ایران کمتر شناخته شده اند، وارد بازار شود. این نمایشنامه ها که ترجمه و انتخابشان را رضادادی برعهده دارد شامل آثاری

از آرتور آداموف، ویلیام اینگ، فرناندو آرابال و آلبرت برمل است. تام کمپنیکسی با «جنگ به خاطر ویلن»، دیوید ویلیام ریپ، نمایشنامه نویس آمریکایی با نمایشنامه دو پرده ای «تر که هاواستخوان ها» و ساموئل بشتريت داستان نویس و نمایشنامه نویس فرانسوی با اثری به نام «منهای دو» هم برای نخستین بار در ایران معرفی می شوند.

«داستان باغ وحش» و «روایای آمریکایی» دو نمایشنامه از ادوارد آلی با ترجمه ناهید طباطبایی از سوی نشر شور، نمایشنامه «واتسلاو» اثر «مروژک» ترجمه داوود دانشور از سوی نشر بیدگل،

«عروسی» و «بازرس» اثر نیکلای واسیلیویچ گوگول با ترجمه آبتین گلکار از سوی نشر هرمس، «خشم شدید فیلیپ هوتس» و «آندورا» اثر ماکس فریش از سوی نشر قطره و «جنگ در طبقه سوم» نوشته پاول کوهوت نویسنده چک با ترجمه قطب الدین صادقی، از دیگر آثار مهم نمایشی اند که سال گذشته منتشر و راهی نمایشگاه بیست و سوم شده اند.

علاوه بر این، شش اثر «فردریش دورنمات» با ترجمه حمید سمندریان و توسط نشر قطره چاپ و منتشر شده است. این نمایشنامه ها شامل «ملاقات با بانوی سالخورده»، «رومولوس کبیر»، «ازدواج آقای می سی سی پی» و «غروب روزهای آخر پاییز و پنچری» است.

آریستوفان

بازار نمایش اما نسبت به کلاسیک ها هم کم التفات نبود و کمدی های آریستوفان از مجموعه آثار کلاسیک کهن امسال در نمایشگاه می درخشند. «ابرها» یکی از آثار این مجموعه است که همگی با ترجمه رضاشیرمرز و توسط نشر قطره راهی نمایشگاه شده اند. «ابرها» درباره پیرمردی روستایی و نادان است که به دلیل ولخرجی های پسرش به شدت مقروض شده و می خواهد با مطالعه نظرات سقراط این مشکلات را حل کند. آریستوفان که به عنوان پدر کمدی کهن شناخته می شود، به این ترتیب نظرات نوجوانانه سقراط را به سخره می گیرد.

«قورباغه ها» هم در میان آثار آریستوفان جایگاه خاصی دارد. ترجمه این اثر از آنجا که به عنوان نخستین نقد ادبی جهان شناخته می شود در قالب یک نمایشنامه نوشته شده و بسیار مغتنم و از اهمیت زیادی برخوردار است. آریستوفان در این کتاب هم به نقد و بررسی دو نویسنده مهم دوران کهن یعنی «اورپید» و «آئیل» که از تراژدی نویسان یونان باستان هستند پرداخته است.

در «آخازنی ها» سومین کمدی آریستوفان و کهن ترین کمدی ای که از او باقی مانده، دو نماد نیکی و شر و صلح و جنگ را در برابر هم قرار داده است و در نمایشنامه «اسلحشوران» هم باز به جنگ قدرت می پردازد و این بار فرمانروای مطلق آتن را در برابر یک سوسیس فروش قرار می دهد.

نمایشنامه «پلو توس» به یکی از دغدغه های آریستوفان یعنی برابری زن و مرد می پردازد و در آن تفکرات آرمان گرایانه آریستوفان برای توزیع عادلانه ثروت میان شهروندان را مطرح می کند و در نمایشنامه دیگری با عنوان «اکلسیازوس» هم نه تنها زن در ردیف مرد قرار می گیرد، بلکه شایسته تملک قدرت در جامعه هم به حساب می آید.

همایشی برای هم اندیشی

■ محمدعلی بهمنی

از سال‌ها پیش منتظر وقوع چنین اتفاقی برای شعر در سطح بین‌المللی بودیم. اتفاقی که منجر به هم‌اندیشی و هم‌زبانی همه شاعران می‌شود. اکنون از این رخداد بسیار خرسندم؛ البته معتقدم هنوز نمی‌توان گفت از رهگذر برپایی چنین همایشی به چه دستاوردهایی دست یافتیم. بهتر است منتظر گذر زمان بود تا نتایج این اتفاق بزرگ برای ما روشن شود. اما آنچه در این میان اهمیت دارد باز شدن دریچه‌هایی بدیع برای شعر است که پیش از برگزاری این همایش برای شاعران بسته بود.

تولد دوباره شعر

■ محمود اکرامی فر

حق فراموش شده شعر در چند سال اخیر احیا شده و تولد دوباره‌ای در حوزه شعر داشته‌ایم.

در مدت زمانی که معاونت

فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی توجه بیشتری به شعر نشان داده، کلیت ادبیات کشور از این نگاه ویژه بهره‌مند شده است. این مسئله به این معنی است که متولیان وظیفه خود را در قبال شعر خیلی خوب انجام داده و برگزاری چهارمین جشنواره شعر فجر، نخستین همایش شاعران ایران و جهان و همچنین دیگر فعالیت‌هایی که در این حوزه صورت گرفته، نشان‌دهنده فعالیت کارشناسی دولت در حوزه ادبیات است.

ما بیشتر از تغییر ساختار در حوزه شعر و ادبیات به تعریف بیشتر این حوزه‌ها نیاز داریم و همین‌که به دلیل نویسنده بودن شخص معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دولت توانسته این همه فعالیت را در حوزه شعر داشته باشد، اتفاق فرخنده‌ای است. البته این روند با بازتعریف ساختار می‌تواند شکوفایی بیشتری برای ادبیات به همراه داشته باشد.

معرفی چهره حقیقی شعر ایران

■ محمدرضا عبدالملکیان

دو سال پیش پیشنهاد برگزاری چنین همایشی در شورای سیاست‌گذاری شعر فجر مطرح شد. این همایش می‌تواند زمینه تعامل بیشتر شاعران ایران و جهان را فراهم کند.

فکر می‌کنم هدف این همایش نیز آشنایی بیشتر شاعران ایران با اتفاقات جهان شعر بود و از دیگر سو، شاعران جهان با آنچه در ادبیات امروز ایران رخ می‌دهد از نزدیک آشنا شدند. اما نکته دیگری نیز در این میان وجود دارد که

نخستین همایش بین‌المللی شاعران ایران و جهان به همت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از ۲۸ فروردین تا یکم اردیبهشت با حضور ۵۰ شاعر ایرانی و ۵۰ شاعر خارجی از سی و چند کشور چهار قاره در سه شهر تهران، شیراز و اصفهان برگزار شد. آنچه در پی می‌آید نظریات تعدادی از شاعران ایرانی حاضر در این همایش، یک هفته بعد از آن است. نظریات بعضی از شاعران خارجی مهمان این همایش، هفته گذشته در «کتاب هفته» منتشر شد.

جشن شاعران، ضیافت ذوق

از طرف دیگر نباید فراموش کرد که برپایی محافل غیررسمی و دوستانه در حاشیه چنین همایش‌هایی می‌تواند به افزایش تعاملات شاعران با یکدیگر منجر شود.

پایان غربت شعر

■ مصطفی محدثی خراسانی

از آن‌جا که همایش «شاعران ایران و جهان» نخستین تجربه‌اش را در این زمینه سپری کرد ارزیابی‌ام از نحوه برگزاری آن مثبت است. اصلی‌ترین هدف این همایش آشنایی میان تعدادی

از شاعران ایران و جهان بود که همایش به بهترین نحو به این هدف دست یافت. اما این حرکت نباید در همین جا به پایان برسد، بلکه باید زمینه‌ساز حرکت‌های هدفمند و تاثیرگذارتر در آینده باشد. اگر به این مهم دست یابیم، به‌طور حتم آینده درخشان‌تری را برای همایش رقم خواهیم زد. شاید از رهگذر برپایی چنین همایش‌هایی بتوانیم شعر معاصر ایران را در سطح جهانی از غربتی که دام‌گیر آن است رهایی بخشیم؛ چراکه ما با ادبیات جهان آشنایی، اما گویی جهان از ادبیات ما بی‌خبر است.

البته نباید فراموش کرد که جهانیان با شاعران گذشته ما به خوبی آشنایند و برخی از شاعران معاصر را می‌شناسند. اما متأسفانه تصویر روشنی از شعر امروز ما ندارد. پس وظیفه‌ای خطیر برگردن ماست تا همگان را با جریان‌های ادبی کشورمان آشنا سازیم.

همایشی برای تمام سلیقه‌ها

■ علی محمد مودب

باتوجه به سیاست‌ها و اهداف همایش می‌توانستیم برای پربرابر شدن آن بخش رقابتی و مسابقه‌ای در نظر بگیریم تا درباره محورهایی

واحد، شعر شاعران جهان را نیز با یکدیگر مقایسه کنیم. البته شایسته است به یاد داشته باشیم که نحوه تبلیغات و برگزاری این همایش‌ها باید به گونه‌ای باشد که تمام شاعران را با سلیقه‌های مختلف شعری آنها جذب کند.

اما همین‌نحوه برگزاری همایش نیز دستاورد مهمی را به دنبال داشت و آن آشنایی شاعران خارجی با شعر امروز ایران و آشنایی شاعران ایرانی با ظرفیت‌های شعر امروز جهان بود.

البته در کنار برپایی این همایش، برگزاری کارگاه‌های شعر نیز آن را مفیدتر و پربرابتر می‌کرد. اما آنچه به معرفی شعر ایران در اقصی نقاط جهان کمک می‌کند ترجمه و انتشار گزیده اشعار شاعران ایرانی و توزیع آن در کشورهای دیگر است. بهتر است سازمان‌ها و نهادهای دولتی مانند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متولی این امر شوند تا کار ترجمه شعر به صورت حرفه‌ای صورت بگیرد و شعر ایران به جهانیان معرفی شود.

منجر به آشنایی شاعران خارجی با فضای ادبی ایران و آثار ایرانی می‌شد.

به‌طور کلی حرکتی ارزشمند و تاثیرگذار بود. همچنین مکان‌هایی که برای برگزاری این همایش و زمان برگزاری آن در نظر گرفته شده بود بسیار مناسب بود.

البته با پایان همایش، کار سیاست‌گذاران برپایی آن پایان نمی‌گیرد و برعکس از این پس باید شاهد حرکت‌های جدی‌تری در این زمینه باشیم. جلسات شورای سیاست‌گذاری شعر فجر فرصت مناسبی برای ارزیابی نقاط قوت و ضعف این همایش است تا در سال آینده و دوره‌های بعدی بالنده‌تر و گسترده‌تر برگزار شود.

تجربه‌های چشمگیر

■ محمدباقر کلاهی اهری

همایش شاعران به پایان رسید، اما آن‌چه مسلم است، براساس تجربه‌هایی که در این همایش کسب کردیم دوره‌های بعدی شاهد تفاوت‌های چشمگیری در نحوه برگزاری آن خواهیم بود.

فرصتی برای شاعرانگی

■ محمدجواد محبت

هریک از این شاعران که به کشور خود بازمی‌گردند می‌توانند شعر ایران را به جامعه ادبی خود معرفی کنند. شعر شاعران ایرانی به

زبان‌های دیگر ترجمه می‌شود و این امر اساسی‌ترین دستاوردی است که برای شعر و شاعران ایرانی به دست می‌آید. البته بهتر بود شعر شاعران ایرانی شرکت‌کننده در همایش در کتابی چند زبانه منتشر می‌شد تا شاعران خارجی شرکت‌کننده در این همایش می‌توانستند بیشتر و بهتر با شعر و ادبیات امروز ایران آشنا شوند.

اهداف بلند مدت برای شعر

■ شاره کامرانی

پیش‌تر تجربه حضور در همایش‌هایی از این دست را داشته‌ام. با توجه به آنکه این همایش‌ها منجر به آشنایی شاعران با یکدیگر می‌شود و از دیگر سو با ترجمه، شعر از زبان مبدا به نقاط دیگر می‌رود در کل برپایی آن حرکت مثبت و ارزنده‌ای بود.

اما آنچه باید در نظر داشت تعریف اهداف بلندمدت برای این همایش است. اگر قرار بر برگزاری همایش در سال آینده هم هست، باید دبیر همایش به آرایه آماری از تعداد کتاب‌هایی که به زبان‌های دیگر ترجمه و در کشورهای دیگر توزیع شده‌اند بپردازد و عملکرد یک‌ساله و اهدافی را که همایش طی یک سال دنبال کرده است بیان کند.

فراتر از بحث شعر است و آن این‌که شاید به باور برخی از دست‌اندرکاران، شعر ایران آن‌گونه که هست به جهانیان معرفی نشده است. پس برپایی چنین همایشی و حضور شاعران از نقاط مختلف جهان در ایران توانست چهره حقیقی ایران به ویژه چهره فرهنگی آن را به جهانیان معرفی کند. در حقیقت برپایی این همایش به‌طور حتم می‌تواند مقدمات ارتباط و انتقال فرهنگی را بهتر و بیشتر فراهم کند.

شعر و نحوه اجرا

■ جواد محقق

همایش «شاعران ایران و جهان» با توجه به این‌که نخستین تجربه جدی و رسمی در این زمینه و میان شاعران ایرانی و شاعران بیش از ۳۰ کشور جهان از

چهار قاره بود در صورت رفع کمبودها و تداوم آن می‌تواند این زمینه را فراهم کند که شاعران و علاقه‌مندان به حوزه شعر با سروده‌ها و موضوعات شعری شاعران دیگر کشورها به صورت عینی‌تری آشنا شوند که پیش‌تر این امکان تنها از رهگذر ترجمه احتمالی آثار این شاعران امکان‌پذیر بود.

افزون بر این مسئله، دستاورد دیگر همایش، آشنایی با نحوه اجرای شعر توسط شاعران دیگر کشورها بود. نوع دکلمه و قرائت شعرها فارغ از ترجمه آن و حتی در صورت آشنا نبودن با زبان شاعر در انتقال حس و تجربه شعری بسیار تاثیرگذار است. در شعرخوانی‌های این همایش هم تنها تعدادی از شاعران حس عمومی شعر را به خوبی منتقل می‌کردند. بسیاری از شاعران تنها شعر را «قرائت» می‌کنند، اما در این همایش و در نشست‌های «شعرخوانی» آن معدودی از شاعران شعرهایشان را همچون نمایش‌نامه‌ای «اجرا» می‌کردند. آشنایی با این مسئله و نحوه اجرا برای شاعران ایرانی می‌توانست مفید باشد. البته نباید فراموش کرد که سود این همایش‌ها برای شاعران بیش از مخاطب عمومی شعر است؛ چراکه منجر به تبادل تجربه و کتاب و ایجاد ارتباطات گسترده‌تر در آینده می‌شود.

آشنایی با فضای ادبی ایران

■ پرویزبیگی حبیب‌آبادی

همیشه گفته‌ام حتی اگر دو شاعر نیز با یکدیگر به شعرخوانی بپردازند، فضای مناسبی برای تبادل اطلاعات ایجاد می‌شود، حال‌که شاهد برپایی همایش «شاعران ایران و جهان» در این سطح

بودیم و حدود ۵۰ شاعر خارجی از ۳۰ کشور جهان به ایران آمدند، فضایی که برای شعر ایجاد شد گسترده‌تر و پربرابتر بود.

از سوی دیگر نمونه شعری از این شاعران ترجمه و در کتابی منتشر شد. همچنین مراسم شعرخوانی و گفت‌وگوهایی که میان شاعران صورت می‌گرفت